

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР

20¹⁸ он
сарын 30 өдөр

Дугаар 31-1/68

Улаанбаатар
хот

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ДАРГА М.ЭНХБОЛД ТАНАА

Үндсэн чиглэлийн биелэлтийг
өргөн мэдүүлэх тухай

“Монгол Улсын эдийн засаг, нийгмийг 2017 онд хөгжүүлэх үндсэн чиглэл”-ийн биелэлтийг Засгийн газрын хуралдаанаар хэлэлцэн шийдвэрлэсний дагуу Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлж байна.

Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдаанаар хэлэлцүүлж өгнө үү.

Монгол Улсын Ерөнхий сайд

У ХУРЛЫН
ДАРГА

001192

МОНГОЛ УЛС
ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХЭРЭГ ЭРХЛЭХ ГАЗАР

2018.03.09 дугаар
сарын 29-ны өдөр

Дугаар Xэгж 618

Улаанбаатар-12
Утас: 260817
Факс: 976-11-310011

УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТАМГЫН ГАЗРЫН
ЕРӨНХИЙ НАРИЙН БИЧГИЙН ДАРГА
Ц.ЦОЛМОН ТАНАА

Тов тогтоолгох тухай

“Монгол Улсын эдийн засаг, нийгмийг 2017 онд хөгжүүлэх үндсэн чиглэл”-ийн биелэлтийг Засгийн газрын хуралдаанаар хэлэлцэн шийдвэрлэсний дагуу Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлэхээр хүргүүлж байна.

Улсын Их Хурлын даргад өргөн мэдүүлэх тов тогтоож өгнө үү.

Монгол Улсын сайд,
Засгийн газрын Хэрэг
эрхлэх газрын дарга

Г.ЗАНДАНШАТАР

001986

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХУРАЛДААНЫ ТЭМДЭГЛЭЛЭС

Монгол Улсын Засгийн газрын 2018 оны 3 дугаар сарын 27-ны өдрийн хуралдааны 15 дугаар тэмдэглэлд:

“XXIX.2.ХЭЛЭЛЦСЭН нь: Монгол Улсын эдийн засаг, нийгмийг 2017 онд хөгжүүлэх үндсэн чиглэлийн биелэлтийн тухай

ШИЙДВЭРЛЭСЭН нь: 1. Монгол Улсын эдийн засаг, нийгмийг 2017 онд хөгжүүлэх үндсэн чиглэлийн биелэлтийг хэлэлцээд Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлэхээр тогтов.” гэжээ.

ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХЭРЭГ ЭРХЛЭХ ГАЗАР

МОНГОЛ УЛСЫН ЭДИЙН ЗАСАГ, НИЙГМИЙГ 2017 ОНД ХӨГЖҮҮЛЭХ ҮНДСЭН ЧИГЛЭЛИЙН ТӨЛӨВЛӨЛТИЙН ТАЛААРХ ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Хорин тавдугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 7 дахь заалт, Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 26 дугаар зүйлийн 7 дахь заалт, Хөгжлийн бодлого төлөвлөлтийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйл, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.2.2 дахь заалтыг тус тус үндэслэн “Монгол Улсын эдийн засаг, нийгмийг 2017 онд хөгжүүлэх үндсэн чиглэл”-ийг боловсруулсан.

Монгол Улсын эдийн засаг, нийгмийг 2017 онд хөгжүүлэх үндсэн чиглэлийг Монгол Улсын тогтвортой хөгжлийн үзэл баримтлал 2030, Засгийн газрын 2016-2020 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөнд тусгагдсан зорилтыг хэрэгжүүлэх, эдийн засгийн хүндрэлийг даван туулах, үйлдвэрлэл, дэд бүтцийн томоохон төслүүдийг эрчимжүүлж, эдийн засгийн өсөлтийг нэмэгдүүлэх; инфляцийг зорилтот түвшинд байлгах; ажлын байрыг нэмэгдүүлэх замаар ажилгүйдлийн түвшинг бууруулах; нэгдсэн төсвийн тэнцлийн алдагдлыг өмнөх оны түвшнээс бууруулах замаар дунд хугацаанд төсвийн үндсэн тэнцлийг зэрэг болгох нөхцөлийг бүрдүүлэх; Засгийн газар, Хөгжлийн банкны гадаад бондыг эргүүлэн төлөх эх үүсвэрийг шийдвэрлэж, дунд хугацаанд өрийн дарамтыг бууруулах бодлого хэрэгжүүлэх; валютын орох урсгал түр зуур нэмэгдэх үед төгрөгийн нийлүүлэлтийг огцом нэмэгдүүлэхгүй, валютын нөөцийг хамгаалах зарчим баримтлах зэрэг арга хэмжээнүүдийг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн.

Монгол Улсын эдийн засаг, нийгмийг 2017 онд хөгжүүлэх үндсэн чиглэлийн төсөлд

1. Макро эдийн засгийн бодлого
2. Эдийн засгийн өсөлтийг дэмжих салбаруудын бодлого
3. Бүс нутаг, хөдөөгийн хөгжил, байгаль орчны бодлого
4. Хүний хөгжил, нийгмийг хөгжүүлэх бодлого
5. Засаглал, эрх зүйн шинэчлэл, гадаад бодлого, батлан хамгаалах салбарын бодлого

гэсэн нийт 5 бүлэг, 17 зорилтын 104 бодлогын арга хэмжээг тусган, боловсруулж Засгийн газрын хуралдаанаар хэлэлцүүлэн, УИХ-д өргөн мэдүүлсэн. Улмаар Байнгын хорооны хуралдаан болон УИХ-ын нэгдсэн чуулганы хуралдаанаар гишүүдийн гаргасан саналаар 14 арга хэмжээ шинээр нэмэгдэж 118 бодлогын арга хэмжээтэйгээр УИХ-ын 2016 оны 70 дугаар тогтоолоор “Монгол Улсын эдийн засаг, нийгмийг 2017 онд хөгжүүлэх үндсэн чиглэл” батлуулав.

Монгол Улсын эдийн засаг, нийгмийг 2017 онд хөгжүүлэх үндсэн чиглэлийн төсөлд тусгасан 5 бүлэг, 17 зорилтын 118 бодлогын арга хэмжээг нийтдээ 5.4 их наяд тэрбум төгрөгийн санхүүжилтээр, үүнээс улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 353.9 тэрбум төгрөг, гадаад эх үүсвэрээс 825.2 тэрбум төгрөг, төр хувийн хэвшлийн түншлэл болон хувийн хөрөнгө оруулалтаар 4.1 их наяд, бусад эх үүсвэрээс 104.0 тэрбум төгрөгөөр тус тус санхүүжилтээр төлөвлөн боловсруулсан.

**МОНГОЛ УЛСЫН ЭДИЙН ЗАСАГ, НИЙГМИЙГ 2017 ОНД ХӨГЖҮҮЛЭХ
ҮНДСЭН ЧИГЛЭЛИЙН БИЕЛЭЛТЭД ХИЙСЭН ХЯНАЛТ-ШИНЖИЛГЭЭ ҮНЭЛГЭЭНИЙ
ТОВЧ ТАЙЛАН**
(2017 оны жилийн эцсийн байдлаар)

НЭГ. ХЯНАЛТ-ШИНЖИЛГЭЭ, ҮНЭЛГЭЭНИЙ ЗОРИЛГО

Монгол Улсын Их Хурлын 2016 оны 70 дугаар тогтоолоор батлагдсан Монгол Улсын эдийн засаг, нийгмийг 2017 онд хөгжүүлэх үндсэн чиглэлийн биелэлтэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийж, зөвлөмж боловсруулан холбогдох байгууллага, албан тушаалтанд танилцуулах, Монгол Улсын эдийн засаг, нийгмийг 2019 онд хөгжүүлэх үндсэн чиглэлийг төслийг боловсруулахад ашиглахад оршино.

ХОЁР. ХЯНАЛТ-ШИНЖИЛГЭЭ, ҮНЭЛГЭЭНИЙ АРГА ЗҮЙ

Монгол Улсын эдийн засаг, нийгмийг 2017 онд хөгжүүлэх үндсэн чиглэлийн жилийн эцсийн биелэлтэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийхдээ Засгийн газрын 2017 оны 89 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Захиргааны байгууллагын хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний нийтлэг журам”-ыг баримтлав.

ГУРАВ. ХАМРАХ ХҮРЭЭ

Үндсэн чиглэлд туссан зорилт, арга хэмжээг хариуцан хэрэгжүүлэх болон биелэлтийн явц, үр дүнг тооцон тайлагнах үүрэг бүхий 13 яам, 5 агентлаг, Монголбанк, Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газар, зэрэг 20 төсвийн Ерөнхийлөн Захирагчийн хариуцан хэрэгжүүлэх зорилт, арга хэмжээний биелэлтийг Засгийн газрын 2017 оны 89 дүгээр тогтоолын дагуу хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийв.

ДӨРӨВ. ХЯНАЛТ-ШИНЖИЛГЭЭ ҮНЭЛГЭЭНИЙ ҮР ДҮН

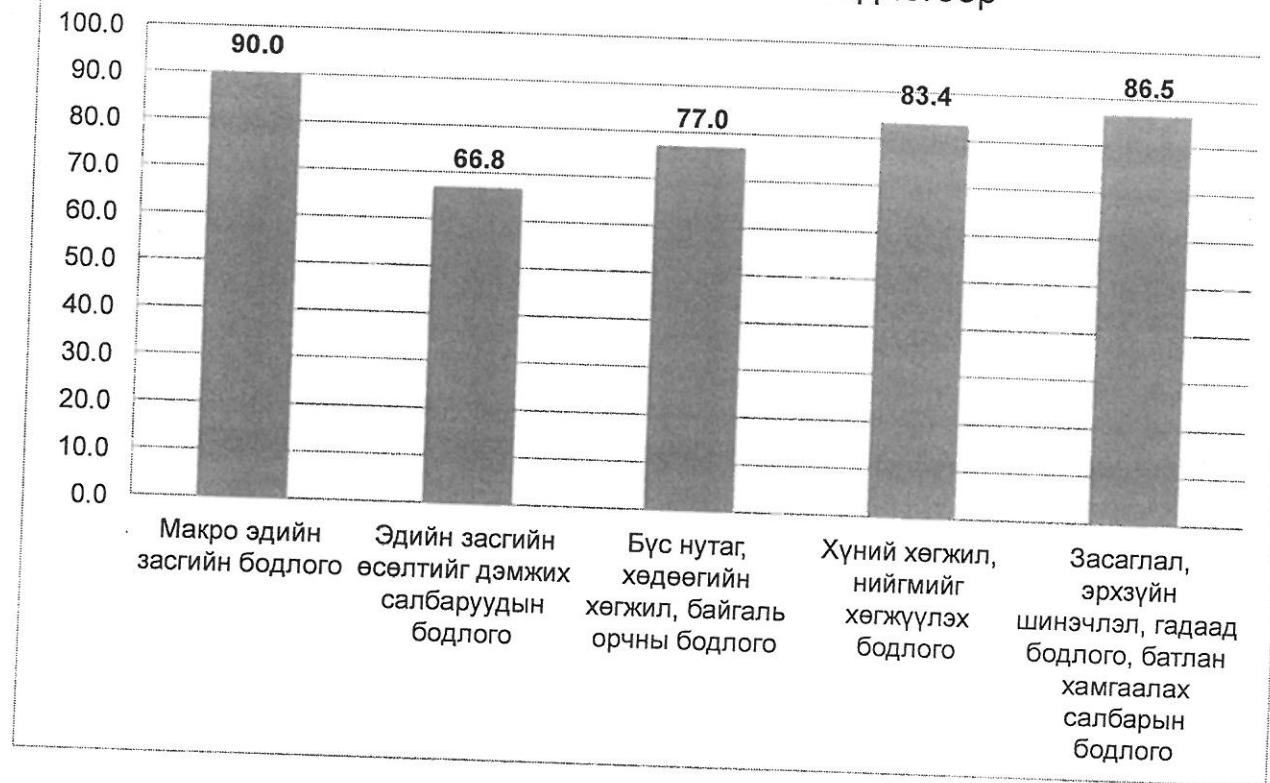
Монгол Улсын эдийн засаг, нийгмийг 2017 онд хөгжүүлэх үндсэн чиглэлийн 118 арга хэмжээнд давхардсан тоогоор Монгол Улсын тогтвортой хөгжлийн үзэл баримталаас 80.5 хувь буюу 95 арга хэмжээ, Засгийн газрын 2016-2020 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрөөс 95.7 хувь буюу 113 арга хэмжээ, бусад бодлогын баримт бичгээс 8.5 хувь буюу 10 арга хэмжээ тусгагдсан бөгөөд нийт 5 бодлого, 17 зорилт, 118 арга хэмжээний биелэлтийг 2017 оны жилийн эцсийн байдлаар үнэлэхэд биелэлт 79.3 хувьтай гарлаа. Энэ нь 2017 оны эхний хагас жилийн хэрэгжилттэй харьцуулахад 25.5 хувиар өссөн байна.

**МОНГОЛ УЛСЫН ЭДИЙН ЗАСАГ, НИЙГМИЙГ 2017 ОНД ХӨГЖҮҮЛЭХ
ҮНДСЭН ЧИГЛЭЛИЙН БИЕЛЭЛТ БОДЛОГЫН ТӨРЛӨӨР,
БИЕЛЭЛТИЙН ХУВЬ**

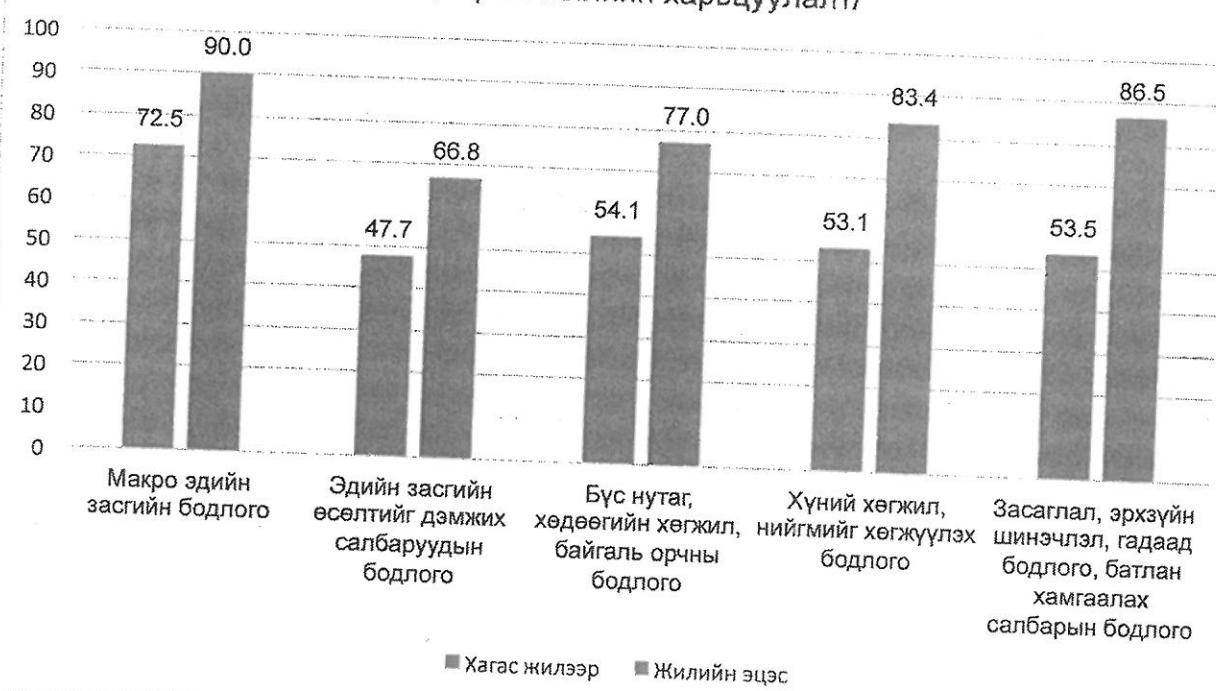
Хүснэгт.1

No	Бодлого	Арга хэмжээний тоо	100	70	40	0	Үнэлэх боломжгүй арга хэмжээ	Нийт хэрэгжилтийн хувь хэмжээ
	Бүгд	118	53	50	14	1	-	79.3
1	Макро эдийн засгийн бодлого	12	9	2	1	-	-	90
2	Эдийн засгийн өсөлтийг дэмжих салбаруудын бодлого	31	8	13	9	1	-	66.8
3	Бүс нутаг, хөдөөгийн хөгжил, байгаль орчны бодлого	17	6	9	2	-	-	77.0
4	Хүний хөгжил, нийгмийг хөгжүүлэх бодлого	38	19	17	2	-	-	83.4
5	Засаглал, эрхзүйн шинэчлэл, гадаад бодлого, батлан хамгаалах салбарын бодлого	20	11	9	-	-	-	86.5

Үндсэн чиглэлийн биелэлт бодлогоор

Үндсэн чиглэлийн биелэлт бодлогоор /хагас, бүтэн жилийн харьцуулалт/

ЭРЧИМЖҮҮЛЭХ ШААРДЛАГАТАЙ АРГА ХЭМЖЭЭНҮҮД :

Эрчимжүүлэх шаардлагатай буюу 40 хувиар үнэлэгдсэн дараах 14, үр дүнгүй буюу 0 хувиар үнэлэгдсэн 1 арга хэмжээ байна. Үүнд:

- **2.3 Гадаадын шууд хөрөнгө оруулалтыг татах хууль, эрх зүйн орчныг сайжруулж, урт хугацаанд тогтвортой ажиллах нөхцөлийг бүрдүүлэх; /2017 оны хүрэх түвшин, үр дүн: Үйл ажиллагааны хэрэгжилт, хувиар 100; ҮХГ/**

Биелэлт: Гадаадын шууд хөрөнгө оруулалтыг татах хууль, эрх зүйн орчныг сайжруулах, урт хугацаанд тогтвортой ажиллах нөхцөлийг бүрдүүлэхээр холбогдох төрийн болон олон улсын байгууллагуудтай хамтран судалгааны ажлыг эхлүүлсэн.

- **3.1 Малын ашиг шимиийг нэмэгдүүлэх зорилгоор малын удмын санг хамгаалж, үржил селекцийн аргаар шинэ үүлдэр, омгийг бий болгох; /2017 оны хүрэх түвшин, үр дүн: Импортоор авах болон дотоодод үйлдвэрлэх үхрийн гүн хөлдөөсөн үр, 100 мянган тун; ХХААХҮЯ/**

Биелэлт: Малын удмын сангийн үндэсний төвийн үндсэн үйл ажиллагаа болох шилмэл хээлтүүлэгч малаас үр үйлдвэрлэх ажлыг явуулын лабораторийн нөхцөлд гүйцэтгэн “Газар-Агро” ХХК-ийн ОХУ-аас импортлон цэврээр үржүүлж байгаа махны чиглэлийн Герефорд үүлдрийн 10 бухнаас 14.0 мянга, Дорнод аймгийн салбар нэгжид үржүүлж буй Барга үүлдрийн хуцнаас 4.0 мянган тун үрийг тус тус үйлдвэрлэн хөлдөөсөн.

- **3.6 Өвөл, зуны хүлэмжийн аж ахуйг хөгжүүлж, хот суурин газрын хүн амьг шинэ ургацын хүнсний ногоогоор хангах; /2017 оны хүрэх түвшин, үр дүн: Шинээр нэмэгдэх хүлэмжийн талбайн хэмжээ, 100 мян.м2, Хүлэмжийн ургацын нэмэгдэх хэмжээ, 4 мян.тонн; ХХААХҮЯ/**

Биелэлт: Төр хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалтаар 20.0 мянган м2 өвлийн хүлэмж, 68.8 мянган м2 нийлэн хальсан хүлэмжийг байгуулсны үр дүнд орон нутагт хүнсний ногооны таримлын нэр төрөл нэмэгдэн, үйлдвэрлэл 2 мян тн-оор нэмэгдэхээр байна.

- **3.7 Бэлчээрийн ашиглалт, хамгаалалт, нөхөн сэргээлтийн менежментийг сайжруулах эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх; /2017 оны хүрэх түвшин, үр дүн: Үйл ажиллагааны хэрэгжилт 100 хувь; ХХААХҮЯ/**

Биелэлт: Бэлчээрийн ашиглалт, хамгаалалт, нөхөн сэргээлтийн менежментийг сайжруулах эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх зорилгоор “Бэлчээр хамгаалах тухай” хуулийн төслийг боловсруулж байна. Монголын бэлчээр ашиглагчдын нэгдсэн холбоотой хамтран “Монгол орны бэлчээрийн үндэсний форум”-ыг зохион байгуулж, бэлчээрийн доройтлыг хязгаарлах, зүй зохистой ашиглалтыг нэвтрүүлэх, зохицуулалт, хариуцлагыг өндөржүүлэх бодлогын шинэчлэлийн чиглэлээр томоохон хэлэлцүүлэг хийж саналыг тусган ажиллаж байна.

- 5.2 Оюу толгойн далд уурхайн бүтээн байгуулалтын ажлыг эрчимжүүлэх, Тавантолгойн орд ашиглах болон хөрөнгө оруулалтын гэрээ, хэлцлийг байгуулж, төслийн үйл ажиллагааг эхлүүлэх; /2017 оны хүрэх түвшин, үр дүн: Оюу толгойн далд уурхайн бүтээн байгуулалтын ажлын явц, 20 хувь; Тавантолгойн хөрөнгө оруулалтын гэрээ, хэлцлийг байгуулах ажлын явц, 100 хувь; УУХҮЯ/

Биелэлт: Монгол Улсын Ерөнхий сайдын 2017 оны 11 дүгээр сарын 01-ний өдрийн 155 дугаар Захирамжаар "Уул уурхайн Бодлогын зөвлөл"-ийг байгуулж, Уул уурхай, хүнд үйлдвэрийн сайдын 2017 оны 256 дугаар тушаалаар Оюу толгойн далд уурхайн бүтээн байгуулалтын санхүүжилтийн төлөвлөгөөнд санал дүгнэлт өгөх үүрэг бүхий Ажлын хэсэг байгуулагдан ажиллаж 2017 оны 12 дугаар сарын 20-ны өдрийн Засгийн газрын хуралдаанд санал, дүгнэлтээ танилцуулсан.

Мөн Таван толгойн ордыг иж бүрнээр ашиглах тухай (төмөр зам, авто зам, баяжуулах үйлдвэр, усан хангамж, ордыг түшиглэсэн аж үйлдвэрийн цогцолбор) төлөвлөгөө боловсруулан Монгол Улсын Ерөнхий сайдад 2018 оны 1 дүгээр сарын 8-ний өдөр, Засгийн газрын хуралдаанд 2017 оны 12 дугаар сарын 20-ны өдөр тус тус танилцуулсан.

- 6.1 Эрчим хүчний салбарын тасралтгүй, найдвартай ажиллагааг хангах зорилгоор ашиглалтад байгаа цахилгаан станцуудыг өргөтгэн шинэчилж, хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх; /2017 оны хүрэх түвшин, үр дүн: Дарханы ДЦС-ын барилгын ажлын явц, 100 хувь, Эрдэнэтийн ДЦС-ын барилгын ажлын явц 10 хувь; ЭХЯ/

Биелэлт: Дарханы ДЦС-ыг өргөтгөх төслийн хүрээнд 1. 40000Квт трансформатор угсарч суурилуулсан 2. Өргөтгөлийн барилгын түр ханын суурийг хийсэн. 3. Ажилчдын түр амьдрах байрыг барьсан. Одоогийн байдлаар төслийн талбайд өргөтгөлийн барилгын төмөр хийцийн угсралт, эргэлтийн усны насос станцын шугамын тулгууруудын ажил, бкв-ын хуваарилах байгууламжийн өргөтгөлийн ажил, хөргөгч цамхагын авлагын ажлууд тус тус хийгдэж байна.

Эрдэнэтийн ДЦС-ийг өргөтгөх төслийн гүйцэтгэгчээр БНХАУ-ын Hunan Industrial Equipment Installation компани шалгаруулж 2017 оны 1 дүгээр сарын 17-ны өдөр гэрээг байгуулсан. Монгол Улсын Засгийн газар, БНХАУ-ын Экспорт Импортын банкны хооронд байгуулсан зээлийн өрөнхий гэрээний дагуу төсөл болон төслийн гүйцэтгэгчээр шалгарсан компанийд аудит хийх ажил явагдаж байна.

- 6.2 Өмнөд.govийн цахилгаан эрчим хүчний хэрэглээг хангах хүрээнд Тавантолгойн цахилгаан станцыг байгуулах бэлтгэл ажлыг хангах; /2017 оны хүрэх түвшин, үр дүн: Бэлтгэл ажлыг хангах ажлын явц, 100 хувь; ЭХЯ/

Биелэлт: Төслийн хөрөнгө оруулагч Маребуни, Эм Си Эс компанийн түншлэл "450 МВт-ын ДЦС барих" төслийн "Цахилгаан эрчим хүч худалдах, худалдан авах гэрээ"-ний хэлэлцээрийг Оюу толгой компанийтай хийж байна. Хэлэлцээр амжилттай болж Цахилгаан эрчим хүч худалдах, худалдан авах гэрээ байгуулагдсаны дараа санхүүгийн хаалтын гэрээний хэлцэлд орно. 2017 оны 12 дугаар сарын 11-ний өдөр Маребуни, Эм Си Эс компанийн түншлэл, Рио тинто компанийтай уулзахаар төлөвлөж байсан хэдий ч уулзалт тодорхойгүй хугацаагаар хойшлогдсон.

- 6.5 Аймгийн төвүүдэд байгаль орчинд ээлтэй дулааны станц, шугам сүлжээ барих ажлыг үргэлжлүүлэх; **/2017 оны хүрэх түвшин, үр дүн:** Барилгын ажлын явц 10 хувь; **ЭХЯ/**

Биелэлт: 10 аймгийн төвд дулааны станц, дулааны шугам сүлжээ барих төслийн өмнөх хэлэлцээрүүдийг 2017 онд үргэлжлүүлж үр дүнд хүргэх, БНСУ-ын талаас хөнгөлөлттэй зээл олгох асуудлыг түргэвчлүүлэх арга хэмжээг авч байна. Дээрх төслүүдийн техник, эдийн засгийн үндэслэлүүдийг орчуулан, холбогдох материалын хамт БНСУ-ын талд хүргүүлсэн. 2017 оны 7 дугаар сард БНСУ-ын “ЭКСИМ” банкны төлөөлөгчид манай улсад ажиллаж, 10 аймгийн төвд дулааны станц, дулааны шугам сүлжээ барих төслийн ТЭЗҮ-ийг “ЭКСИМ” банкны хөрөнгөөр 2018 оны 6 дугаар сард багтааж шинэчлэн боловсруулах санамж бичигт МУ-ын Сангийн яам, Эрчим хүчний яам, БНСУ-ын “ЭКСИМ” банкны төлөөлөгчид гарын үсэг зурсан.

- 7.4 Гадаад, дотоод худалдааг хөнгөвлөх тээвэр, логистикийн төвийн үйлчилгээг бий болгох ажлыг үргэлжлүүлэх; **/2017 оны хүрэх түвшин, үр дүн:** Замын-Үүд сумын холимог тээврийн терминал, логистикийн төв байгуулах ажлын явц, 80 хувь; Хөшигийн хөндийд холимог тээврийн логистикийн төв байгуулах бэлтгэл ажлын явц, 100 хувь; **ЗТХЯ/**

Биелэлт: 2017 онд улсын төсвийн санхүүжилтээр 4.4 тэрбум төгрөгийн өртөг бүхий логистикийн төвийн 50 тн-ийн даацтай вандан кран нийлүүлэх ажил хийгдэхээр тендер зарлагдан Хятад улсын “Хэнань Дафан Хүнд Машин механизм” компани шалгаран гэрээ байгуулсан ба гэрээний гүйцэтгэл 40 хувьтай байна. Нийт төлөгдөх ёстой санхүүжилтийн 71 хувь хийгдлээ. Азийн хөгжлийн банкны санхүүжилтээр хийгдэх Логистикийн төвийн барилга угсралтын ерөнхий гүйцэтгэгчээр “Хятадын төмөр замын 21 дүгээр товчоо” компани, хяналтын зөвлөхөөр БНСУ-ын “Сусонг инженеринг компани”, Монгол Улсын “Геозураглал”, “NBCC” ХХК-иудын түншлэл ажиллаж байгаа бөгөөд 32.4 сая ам.долларын санхүүжилт хийгдэв. **Нийт барилгын ажлын гүйцэтгэл 81 хувьтай байна.**

Хөшигийн хөндийд тээвэр логистикийн төв байгуулах ТЭЗҮ боловсруулах хөрөнгийн асуудал шийдвэрлэх ажлын хүрээнд Монгол Улсын Хөгжлийн банкны санхүүжилтээр хэрэгжүүлэх төсөл, хөтөлбөрийн жагсаалтад танилцуулга хүргүүлэв. Азийн хөгжлийн банкнаас 2017 оны санхүүжүүлэх төслийн жагсаалтад Хөшигийн хөндийн тээвэр логистикийн төв байгуулах ТЭЗҮ боловсруулах асуудал тусгагдаагүй.

- 7.6 Дотоодын усан замын тээврийг хөгжүүлж, аюулгүй байдлыг хангасан нэгдсэн зогсоол, төв буудал барих бэлтгэл ажлыг хангах; **2017 оны хүрэх түвшин, үр дүн:** Төв буудал барих бэлтгэл ажлын явц, 100 хувь; **ЗТХЯ/**

Биелэлт: Усан замын төв буудал барих газрыг Хөвсгөл аймгийн Засаг даргын 2017 оны 2 дугаар сарын 24-ний өдрийн 1/542 тоот, Алаг-Эрдэнэ сумын Засаг даргын 2017 оны 2 дугаар сарын 16-ны өдрийн А/16 тоот захирамж, Хатгал тосгоны захирагчийн 2017 оны 2 дугаар сарын 16-ны өдрийн 1/71 тоот захирамжаар тус тус шийдвэрлүүлж, газар зүйн солбицол, координатыг тогтоолгоод байна. Усан замын төв буудал барих ТЭЗҮ, зураг төслийн санхүүжилтийг гадаад эх үүсвэрээс шийдвэрлүүлэх зорилгоор АХБ, Дэлхийн банк, Жайка зэрэг 11 байгууллагад хандсан хүсэлтийг 03/2678

тоот албан бичгээр хүргүүлсэн. Үндэсний хөгжлийн газраас концессын сонгон шалгаруулалтыг зарлахаар ажиллаж байна.

- **8.5 Улаанбаатар хот болон аймгуудын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөтэй уялдуулан цэвэрлэх байгууламжуудыг шинэчлэх; /2017 оны хүрэх түвшин, үр дүн: Шинээр барих цэвэрлэх байгууламжийн тоо-6; БХБЯ/**

Биелэлт: **Өвөрхангай** аймгийн төвийн цэвэрлэх байгууламж, бусад туслах үйлчилгээний A1.4 дугаартай ажлын тендерийн үнэлгээг дуусгаж, үнэлгээний тайланг АХБ-нд зөвшөөрөл авахаар хүргүүлсэн. **“Өмнөговь** аймгийн төвийн цэвэрлэх байгууламж болон бусад туслах үйлчилгээ” A1.3 багцын сонгон шалгаруулалтаар АХБ-аас ирүүлсэн зөвшөөрөлд үндэслэн “НАБ” ХХК-ийн түншлэл гүйцэтгэгчээр шалгарч гэрээ байгуулав. **Дорноговь** аймгийн төв Сайншандад баригдах бохир ус цэвэрлэх байгууламжийн өөрчлөлтийн ажлын зураг, Ар, өвөр шандыг холбох ариутгах татуургын шугамын ажлын зураг төсөл боловсруулах гүйцэтгэгчээр зураг төслийн “Хайдро Дизайн” ХХК шалгарч, гэрээ байгуулан ажлаа гүйцэтгэж байна. **Архангай** аймгийн төвийн бохир ус цэвэрлэх байгууламж, бусад туслах үйлчилгээний ажлын гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулах тендерийн Үнэлгээний хороо байгуулсан.

- **9.9 Байгаль хамгаалах, байгалийн нөөц баялгийг арвижуулах, нөхөн сэргээх ажилд иргэд, олон нийтийн оролцоо, үйл ажиллагааг дэмжиж ажиллах /2017 оны хүрэх түвшин, үр дүн: Шинээр бий болох ажлын байрны тоо-200; БОАЖЯ/**

Биелэлт: Азийн хөгжлийн банкны санхүүжилтээр хэрэгжиж байгаа “Ойн тогтвортой менежмент хэрэгжүүлж нутгийн иргэдийн амьжиргааг дэмжих нь” төслийн хүрээнд Сэлэнгэ сумын Түнхэл сумын 7 нөхөрлөлийг чадавхижуулж, шинээр **80 гаруй** ажлын байрыг бий болгон ажиллаж байна.

- **12.4 Монгол контентыг хөгжүүлж, интернетийн дотоод урсгалын хэмжээг нэмэгдүүлэх, гадаад зах зээлд экспортлох боломжтой программ хангамж, техник хангамжийн үйлдвэрлэлийг хөгжүүлэх; /2017 оны хүрэх түвшин, үр дүн: Интернетийн дотоод урсгалын нэмэгдэх хэмжээ 20 хувь; ХХМТГ/**

Биелэлт: Харилцаа холбоо, мэдээллийн технологийн газрын даргын 2017 оны A/30 дугаар тушаалаар “Тоон контентийг дэмжих үндэсний хөтөлбөр”-ийн төслийг боловсруулах үүрэг бүхий ажлын хэсгийг байгуулан ажиллаж байна. Уг ажлын хэсгээс суурь судалгаа, орчны шинжилгээг хийж, хөтөлбөрийн төслийг боловсруулан 2017 оны 12 дугаар сарын 22-ны өдөр даргын зөвлөлийн хуралд танилцуулж, өгсөн чиглэлийн дагуу хөтөлбөрийн төслийн агуулгыг сайжруулж байна.

- **14.5 Бичил аж ахуйн нэгж, иргэдийн хөдөлмөр эрхлэлтийг зээлийн бодлогоор дэмжих; /2017 оны хүрэх түвшин, үр дүн: Шинээр боловсруулах эрх зүйн баримт бичгийн тоо-2, Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сангаас зээл авах бичил аж ахуйн нэгж, иргэдийн тоо-6000, Шинээр бий болох ажлын байрны тоо-10000; ХНХЯ/**

Биелэлт: Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сангийн жижиг зээлийг дамжуулан зээлдүүлэх үйл ажиллагааг 2017 онд Төрийн банк, Капитал банк, Голомт банк

хариуцан гүйцэтгэж 1915 зээлдэгчид 9.8 тэрбум төгрөгийн жижиг зээлийг олгосноор 6163 ажлын байр шинээр бий болсон байна.

- 7.3 Бодит салбарын өсөлтийг дэмжих төмөр замын төслүүдийг хэрэгжүүлэх; / 2017 оны хүрэх түвшин, үр дүн: Тавантолгой-Гашуун сухайт чиглэлийн төмөр замын барилгын ажлын явц, 60 хувь, Хөөт-Бичигт чиглэлийн боомтын төмөр замын барилгын ажлын явц 10 хувь, Шивээхүрэн-Сэхэ чиглэлийн боомтын төмөр замын барилгын ажлын явц 100 хувь, Эрдэнэт-Овоот чиглэлийн төмөр замын барилгын ажлын явц 20 хувь, Зүүнбаян-Хангий чиглэлийн төмөр замын төслийн хэрэгжилтийн явц 10 хувь, Богдхан төмөр замын төслийн хэрэгжилтийн явц 10 хувь; ЗТХЯ/

Биелэлт: Тавантолгой-Гашуун сухайт чиглэлийн төмөр замын барилгын ажилд шаардлагатай санхүүжилтийг БНХАУ-аас Монгол Улсад хөнгөлөлттэй зээлээр олгох 1 тэрбум ам.доллараас 400 сая ам.доллар олгохоор Засгийн газрын 2017 оны 222 дугаар тогтоолоор шийдвэрлүүлсэн. Засгийн газрын 2017 оны 312 дугаар тогтоолоор дээрх 400 сая ам.доллар олгох тогтоолыг хүчингүй болгосон. Хөөт-Бичигт чиглэлийн төмөр замын техникийн зураг төслийг боловсруулах ажлын хүрээнд БНХАУ-ын "Башинь төмөр зам" компанийн захиалгаар БНХАУ-ын Зураг төслийг 3 дугаар хүрээлэн ТЭЗҮ-ийг боловсруулсан. Тус хүрээлэнгээс хураангуй ТЭЗҮ-ийг ирүүлсэн бөгөөд ТЭЗҮ-ийн эх хувийг хүлээж авахаар ажиллаж байна. Нарийнсухайт-Шивээхүрэн чиглэлийн төмөр замын шугамын чигийг тогтоох Засгийн газрын тогтоолын төслийг боловсруулж 2017 оны 126 дугаар тогтоолоор батлуулсан. "Мөнгөн зөрлөг" ХХК-тай 2017 оны 05 дугаар сард гэрээ байгуулан ТЭЗҮ, зураг төслийг шинэчилүүлсэн. Тус чиглэлийн царигийн өргөний хэмжээг тогтоох тухай УИХ-ын тогтоолын төсөл, үзэл баримтлал, холбогдох бусад материалыг Засгийн газрын хуралдаанаар хэлэлцүүлж, 35 дугаар тэмдэглэлээр УИХ-д өргөн барихаар тогтсон. Эрдэнэт-Овоот чиглэлийн төмөр замын чигийг Засгийн газрын 2017 оны 10 дугаар тогтоолоор батлуулсан. 2017 оны 6 дугаар сарын 20-ны өдөр Эрдэнэт хотод төмөр замын барилгын ажлын нээлтийг хийж шав тавих ёслолыг хийсэн. Олон улсын банк санхүүгийн байгууллагын шаардлага хангасан ТЭЗҮ-ийг 2018 оны эхний улиралд багтаан боловсруулж дуусган төмөр замын барилгын ажлыг эхлүүлэхээр ажиллаж байна. Зүүнбаян-Хангий чиглэлийн төмөр замын ТЭЗҮ-ийг БНХАУ-ын "Си Ар И Си" компани өөрийн хөрөнгөөр боловсруулж, "Монголын төмөр зам" ТӨХК-д хүлээлгэн өгөхөөр харилцан ойлголцлын санамж бичигт гарын үсэг зурсан. "Си Ар И Си" компани нь ТЭЗҮ-ийг боловсруулж дууссан бөгөөд Монгол хэл рүү орчуулах ажил хийгдэж байна. УИХ-аар тус чиглэлийн төмөр замын царигийн өргөний хэмжээ тогтоолгоо ажиллаж байна. "Богдхан" төмөр замын чигийн 5 хувилбарыг 2017 оны 9 дүгээр сарын 22-ны өдөр Зам, тээврийн хөгжлийн яамны Шинжлэх ухаан, технологийн зөвлөлөөр хэлэлцүүлж, улмаар 5 дахь чигийн хувилбарыг дэмжиж, координат болон солбицлыг Засгийн газрын хуралдаанаар батлуулахаар шийдвэрлэсэн. Зөвлөх компани чигийн судалгааны эцсийн тайланг 2017 оны 11 дүгээр сарын 14-ний өдөр Зам, тээврийн хөгжлийн яаманд хүлээлгэж өгсөн. Тус төмөр замын чигийг Засгийн газрын хуралдаанаар батлуулж, ТЭЗҮ, зураг төслийг боловсруулахаар ажиллаж байна.

ДҮГНЭЛТ, ЗӨВЛӨМЖ :

Монгол Улсын эдийн засаг, нийгмийг 2017 онд хөгжүүлэх Үндсэн чиглэлийн биелэлтийг яамд, холбогдох агентлагуудаас ирүүлсэн материалд үндэслэн гаргахад дараах зүйлүүд дээр анхаарч ажиллах талаар Засгийн газрын гишүүд, холбогдох агентлагийн дарга нарт үүрэг болгох саналтай байна. Үүнд:

- Үндсэн чиглэлийн биелэлтийг Засгийн газрын 2017 оны 89 дүгээр тогтоолоор баталсан “Бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилт болон захиргааны байгууллагын үйл ажиллагаанд хяналт, шинжилгээ, үнэлгээ хийх нийтлэг журам”-д заасан хугацаанд бүрэн ирүүлэх;
- Үндсэн чиглэлийн биелэлтийг зорилт, арга хэмжээний шалгуур үзүүлэлт, зорилтот түвшинг тухайн жилийн хүрсэн түвшинтэй харьцуулан үнэлэх;
- Тухайн арга хэмжээг хамтран хэрэгжүүлж байгаа салбарын яамд болон агентлагуудын хоорондын ажлын уялдааг сайжруулах;
- Зорилт, арга хэмжээний биелэлтэд зарцуулсан хөрөнгийн хэмжээ, эх үүсвэрийг тодорхой тусгах;
- Яам, агентлагын хяналт, шинжилгээ, үнэлгээ хариуцсан ажилтнуудын чадавхийг сайжруулах зэрэг болно.

ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХЭРЭГ ЭРХЛЭХ ГАЗАР

ДҮГНЭЛТ, ЗӨВЛӨМЖ :

Монгол Улсын эдийн засаг, нийгмийг 2017 онд хөгжүүлэх Үндсэн чиглэлийн эхний хагас жилийн хэрэгжилтийг холбогдох яамд, агентлагуудаас ирүүлсэн материалд үндэслэн гаргахад дараах зүйлүүд дээр анхаарч ажиллах талаар Засгийн газрын гишүүдэд үүрэг болгох саналтай байна. Үүнд:

- Үндсэн чиглэлийн биелэлтийг Засгийн газрын 2017 оны 89 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилт, захиргааны байгууллагын үйл ажиллагаанд хяналт, шинжилгээ, үнэлгээ хийх нийтлэг журам”-д заасан хугацаанд бүрэн гүйцэд ирүүлдэг байх;
- Үндсэн чиглэлийн биелэлтийг тайлагнахдаа зорилт, арга хэмжээний шалгуур үзүүлэлт, зорилтот түвшинг тухайн жилийн хүрсэн түвшинтэй харьцуулан тайлагнах;
- Тухайн арга хэмжээг хамтран хэрэгжүүлж байгаа салбарын яамд болон агентлагуудын хоорондын ажлын уялдааг сайжруулах;
- Зорилт, арга хэмжээний биелэлтийн зарцуулсан хөрөнгийн хэмжээ, эх үүсвэрийг тодорхой тусгах;
- Яамд, байгууллагуудын хяналт, шинжилгээ, үнэлгээ хариуцсан ажилтнуудын чадавхийг сайжруулах зэрэг болно.

ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХЭРЭГ ЭРХЛЭХ ГАЗАР

МОНГОЛ УЛСЫН ЭДИЙН ЗАСАГ, НИЙГМИЙГ 2017 ОНД ХӨГЖҮҮЛЭХ ҮНДСЭН ЧИГЛЭЛИЙН БИЕЛЭЛТ

Д/д	Дунд хугацааны хөтөлбөр, бодлогын баримт бичиг	Зорилт, арга хэмжээ	Шалгур үзүүлэлт	Зорилтот тувшин, үр дүн	Зарцуулсан түрөнгө, эх үүсвэр	Хүрсэн тувшин, хэрэгжит	Хэрэжилтийн хувь						
							1						
НЭГ. МАКРО ЭДИЙН ЗАСГИЙН БОДЛОГО													
Зорилт 1. Макро эдийн засгийг багино хугацаанд тогтворжуулах бодлого хэрэгжүүлнэ													
1.1	МУТХҮБ-ЫН 2.1 Дэх хэсэг, ЗГҮАХ-ИЙН 1.1 Дэх заалт	Уул уурхай, дэд бүтцийн томоохон төслүүдийг эрчимжүүлж, эдийн засгийн эсэлтийг хангах	Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн /цаашид “ДНБ” гэх/-ий бодит эсэлт, хувиар	3.0	Уул уурхай, дэд бүтцийн томоохон төслүүдийг эрчимжүүлж, эдийн засгийн эсэлтийг хангах	Ундэсний статистикийн хорооноос зарласан ДНБ-ийг урьдчилсан гүйцэтгэлээр Монгол Улсын эдийн засгийн бодит эсэлт 2017 онд 5.1 хувьд хурч, зорилтод тувшин хангагдлаа. Эдийн засгийн эсэлтөд боловсруулах аж үйлдвэр 22.8 хувиар, хөдөө аж ахуй 2.3 хувиар, үйлчилгээний салбар 8.5 хувиар эссеөн нь голлон нэлөөллөө. Хөрөнгө оруулалтын хэмжээ 2017 онд бодит дунгэрээ 32 хувиар эссеөн. Энэ нь Оюу Толгойн далд, уурхайн бүтээн байгуулалтын ажилтاي холбоотой. Түүнчлэн, Өмнөд говийн хучний хангамжийн сайжруулах хүрээнд Оюутолгой-Цагаансувартын 220 кВ-ын 2 хэлхээт 159.5 км цахилгаан дамжуулах агаарын шугам, дэд станц барих ажлыг дуусгаж, Чойрын дэд станцын өргөтгөлийн барилга угсралтын ажил 60 хувьтай байна. Эрдээс бүтээгдэхүүнийг боловсруулж эцсийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх ажлын хурээнд “Дархан төмөрлөгийн үйлдвэр” ХК нь евро стандартад нийцсэн, жилд 20 мянган тонн ган бөмбөлөг үйлдвэрлэх хүчин чадалтай, давтах аргын технологитой үйлдвэрлийг ашиглалтад орууллаа.	100						
1.2	МУТХҮБ-ЫН 2.2.1, Зорилт 2, ЗГҮАХ-ИЙН 3.3.6 дахь дэд заалт	Ажлын байрыг нэмэгдүүлэх зарчим баримталж, ажилгүйдлийн тувшин, хувиар тувшиг	Ажилгүйдлийн зарчим баримталж, ажилгүйдлийн тувшин, хувиар тувшиг	9.0-өөс ихгүй	46.7 ХЭДС	2017 онд “Хөдөлмөрт бэлтгэх, хөдөлмөр эрхпэлтийн ур чадвар олгох хөтөлбөр”, “Ажлын байрыг Дэмжих хөтөлбөр”, “Залтуучудын хөтөлбөр”, “Малчдын хөдөлмөр эрхпэлтийг Дэмжих хөтөлбөр”, “Хөгжлийн бэрхшээлтэй	100						

бууруулах	<p>Иргэний ажлын байрыг дэмжих хөтөлбөр”, “Ахмад Мэргэжилтний зөвлөх үйлчилгээг хөгжүүлэх хөтөлбөр”-ийг батлан хэрэгжүүлж 51319 иргэнийг хамгуулж хөдөлмөр эрхлэлтийг сангаас 46.7 тэрбум төгрөгийг зарцуулснаар 9385 байнгын ажлын байр, 16328 тур ажлын байр шинээр бий болж ажилгүйдлийн түвшин 2017 оны 4 дугаар улирлын байдлаар 7.3 хувьд хурэв.</p> <p>Мөн Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгад төрөөс хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих бодлогын үндсэн чиглэлийг тодорхойлж, Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сангаас санхүүжүүлэх хэрэгжүүлэх үйлчилгээ, арга хэмжээний төрөл, хэлбэрэйг олон улсын чиг хандлага, өөрийн орны онцлогт нийцүүлэн “халамжаас хөдөлмөр эрхлэлт рүү” зарчмын хүрээнд нарийвчлан тогтоож, зохион байгуулалтын тогтвортой, хүртээмжтэй байдлыг бий болгох зүйл, заалтыг тусгасан. Гүүнчлэн Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сангийн орлогыг Нэмэгт эх үүсвэрээс бурудуулэх, зарлагыг Төсвийн тухай хуульд нийцүүлэх тухай холбогдох харилцааг зохицуулав.</p>	
1.3	<p>Инфляцийн түвшин 2017 оны 12 дугаар сарын байдлаар улсын хэмжээнд 6.4 хувьд хурч Монголбанкны зорилтолт түвшинд нийцэй гарлаа. 2017 оны эхэнд улсын хэмжээнд 1.1 хувь, Улаанбаатар хотын хэмжээнд 0.5 хувиар хэмжилдэж байсан инфляци ийнхүү нэмэгдэхэд зарим хүчин зүйлс нөлөөллөө. Тухайлбал, оны эхний хагаст Үндэсний статистикийн инфляцийг тооцох аргачлал болон хэрэглээний сагсны бүтээгдэхүүн, тэдээрийн бүтцэд өөрчлөлт оруулав. Мах, хүнсний бүтээгдэхүүний нэмэгдүүлэх нэлэө Узүүлэв Харин оны сүүлийн хагаст махны үнэ буурах хандлагатай болсон. Бусад бүтээгдэхүүний хувьд 3 дугаар улиралд сүү, хүнсний ногоо зэрэг хүнсний бүтээгдэхүүн,</p>	100

<p>хатуу түвш зэрэг дотоодын бараа болон хувийн боловсролын үнийн өсөлт инфляцийг голлон тайлбарлаж байсан бол 4 дүгээр улиралд эдгээр бүтээгдэхүүний инфляцийг нэмэгдүүлэх нэгжээс багасч, улмаар инфляцийн тувшин саарах хандлагатай болов. Монголбанкнаас макро эдийн засаг, инфляцийн богино, дунд хугацааны төлөв байдалтай уялдуулан мөнгөний бодлогын төлөвийг алтууру сулруулах арга хэмжээг 2017 оны туршид авч хэрэгжүүлэв.</p> <p>Олон Улсын Валютын сантай хамтран хэрэгжүүлэх хөтөлбөр"-ийн хүрээнд нэн тэргүнд төсвийн нэгдмэл байдлыг бодитойгоор хантах, сахилга батыг чангатгах, төсвийн тогтвортой орлогын эх уусвэрэйг бий болгох, төсвийн зарлагын үр ашгийг сайжруулах замаар төсвийн алдагдлыг үе шатгайгаар бууруулахаар зорж байна. Үг хөтөлбөрийн хүрээнд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Улсын Их Хурлын 2017 оны 10 дугаар сарын 26-ны өдөр батлагдсан 2017 оны төсвийн хүрээний мэдэгдэл, 2018-2019 оны төсвийн төсөөлөлд төсвийн тэнцвэржүүлсэн тэнцэл ДНБ-д зэлж хувь хэмжээ 2017 онд -9.5 хувь, 2018 онд -7.9 хувь, 2019 онд -6.2 хувь тус тус байхаар батлагдсан. - Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн 2018 оны төсвийн хүрээний мэдэгдэл, 2019-2020 оны төсвийн төсөөллийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийг боловсруулж 2017 оны 11 дүгээр сарын 14-ний өдөр Улсын Их Хурлын нэгдсэн чуулганы хуралдаанаар баттууллаа. Үг хуульд нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн орлогын ДНБ-д зэлж хувь хэмжээ 2018-2020 онд 23.8 хувь, 24.2 хувь, 24.3 хувь, зарлагын дээд хэмжээ ДНБ-д зэлж хувь хэмжээ 2018-2020 онд 31.8 хувь, 30.4 хувь, 28.7 хувь, тэнцвэржүүлсэн тэнцэл ДНБ-д зэлж хувь хэмжээ 2018-2020 онд -7.9 хувь, -6.2 хувь, -4.5 хувь тус тус байхаар хуульд тусгасан. Ийнхүү төсвийн алдагдлыг жилд 				
<p>Дунд хугацаанд төсвийн үндсэн тэнцлийг эерэг болгох нөхцөлийг бурдуулж, нэгдсэн төсвийн ДНБ-д эзлэх хэмжээ, хувиар тэнцлийн алдагдлыг өмнөх оны тувшингээс бууруулах</p> <p>МУТХҮБ-ЫН 2.1.6, Зорилт 1, 3ГУАХ-ийн 1.4 дэх заалт</p> <p>1.4</p>	<p>Нэгдсэн төсвийн алдагдлын ДНБ-д эзлэх хэмжээ, хувиар тэнцлийн алдагдлыг өмнөх оны тувшингээс бууруулах</p> <p>Нэгдсэн төсвийн алдагдлын ДНБ-д эзлэх хэмжээ, хувиар тэнцлийн алдагдлыг өмнөх оны тувшингээс бууруулах</p> <p>Нэгдсэн төсвийн алдагдлын ДНБ-д эзлэх хэмжээ, хувиар тэнцлийн алдагдлыг өмнөх оны тувшингээс бууруулах</p>	<p>9.1</p>		100

1.5	<p>МУТХҮБ-ЫН 2.1.6, Зорилт 3, ЗГҮАХ-ийн 1.8 дахь заалт</p> <p>Засгийн газар, Хөгжлийн банкны гадаад бондыг эргүүлэн төлөх эх уусвэрийг шийдвэрлэж, дунд хугацаанд өрийн дарамтыг бууруулах бодлого хэрэгжүүлэх</p>	<p>Үйл ажиллагааны хэрэгжилт, хувиар</p> <p>100.0</p>	<p>100</p> <p>Монгол Улсын Засгийн газар, Хөгжлийн банкны 580 сая ам.долларын Евро бондыг Засгийн газрын 7 жилийн хугацаатай, 8.75 хувийн хүтэй Хуралдай бондоор солих саналыг бондын эзэмшигчдэд тавьж 2016 оны 3 сард нийт 476 сая ам.долларын бонд эзэмшигчид буюу 82.1 хувь нь энэхүү саналыг хулээж авснаар хэлцэлтэй болсон. Дээрх хэлцэлтэй залгуулсан Хөгжлийн банкны бондын үндсэн болон хүүгийн төлбөрийн үлдэгдэл хэсгийг төлөх зорилгоор 124 сая ам.долларын Хуралдай бондыг нэмж арилжаалахаар зарласан бөгөөд гадаадын хөрөнгө оруулагчид уг бондыг авахаар нийт 3.3 тэрбум ам.доллар буюу 27 дахин игтийн дунтэй санал ирүүлж, эцсийн дунгээр 124 сая ам.долларын бондыг 7.6 хувийн зах зээлийн өгөөжтэйвэр арилжаалсан. Хөгжлийн банкны европонын өрийг хугацаанд амжилттай шийдвэрлэсэн. Монгол Улсын Засгийн газар 2018 оны 1 сард эргэн төлөгдөх 500 сая ам.долларын Чингис бонд, 2018 оны 6 сард эргэн төлөгдөх 1.0 тэрбум юанийн Дим сам бондуудыг болон зарим дотоодын үнэт цаасыг дахин санхүүжүүлэх зорилготойгоор олон улсын зах зээлд 800 сая ам.долларын Гэрээг бондыг 5.5 жилийн хугацаатай, 5.625 хувийн хүтэйгээр 2017 оны 10 дугаар сарын 25-ны өдөр олон улсын зах зээлд амжилттай арилжаалсан. Чингис бонд болон Дим сам бондуудын хөрөнгө оруулагчдаас бондыг буцаан худалдан авах саналыг 5 хоногийн хугацаанд хургуулсэн. Үүний ур дун 2017 оны 10 сард Чингис бондын хөрөнгө оруулагчдын 9.5 хувь нь бондоо буцаан худалдан авах саналыг хулээж авсан болно. Гэрээ бондын хөрөнгөөр Чингис, Дим сам</p>

1.6	МУТХҮБ-ЫН 2.1 ДЭХ ХЭСЭГ	НЭМЭГДҮҮЛЭХГҮЙ Й БАЙХ, ВАЛЮТЫН НӨӨЦИЙГ ХАМГААЛАХ ЗАРЧИМ БАРИМТАЛЖ, ГАДААД ВАЛЮТЫН АЛБАН НӨӨЦИЙХ НЭМЭГДҮҮЛЭХ	Гадаад валютын албан нөөц, импортын сарын хэрэгцээгээр доошгүй	-	Гадаад валютын улсын нөөцийг нэмэгдүүлэх ажлын хүрээнд Монголбанк 2017 оны 11 дугээр сарын 1-ний өдөр оруулж ирснээр Засгийн газрын гадаад болдын дахин санхүүжилтийн асуудлыг шийдвэрлэв.
2.1	МУТХҮБ-ЫН 2.1 ДЭХ ХЭСЭГ ЗГҮАХ-ИЙН 1.20 ДАХЬ ЗААЛТ	Олон улсын санхүүгийн байгууллагууд тай хамтран санхүүгийн системийн тогтвортой байдлын үнэлгээ хийх	Үйл ажиллагааны хэрэгжилт, хувиар	Гадаадын банкны салбар нэгж байгуулах нөхчөл болон эрх зүйн	
2.2	МУТХҮБ-ЫН 2.4, Зорилт 4	Олон улсын санхүүгийн байгууллагууд тай хамтран санхүүгийн системийн тогтвортой байдлын үнэлгээ хийх	Үйл ажиллагааны хэрэгжилт, хувиар	"Банкны зөвшөөрлийн журам"-ыг шинэчлэн боловсруулах ажлын хүрээнд гадаадын банкны тодорхойлолтыг өөрчлөн шинэчилсэн. Мөн банк үсгэнд байгуулагч, банкны Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн гишүүд, гүйцэтгэх удирдлагад	

Орчныг сайжруулах	тавигдах шинэчлэн байдааар тусгасан. Монголбанкны дугаар сарын 29-ний өдрийн тушаалаар батлуулав.	шалтуур ойлгомжтой журам"-ыг Ерөнхийлөгчийн 29-ний өдрийн А-190 дугаар	үзүүлэлтийг дэлгэрэнгүй байгуулах тусгай боловсруулж, 2017 оны 6 дугаар сарын 29-ний өдрийн А-190 дугаар
2.3	Гадаадын шууд хөрөнгө оруулалтыг татах хууль, эрх зүйн орчныг сайжруулах, урт бурдуулэхээр холбогдох төрийн болон олон улсын байгууллагуудтай хамтран судалгааны ажлыг эхлүүлээд байна. Үүнд: - Дэлхийн банк групп, Олон улсын санхүүгийн корпораци /OУСК/-тай хамтран хэрэгжүүлж буй "Хөрөнгө оруулалтын бодлого, Хөдөө аж ахуйн салбарт хөрөнгө оруулалтыг дэмжих нь" төслийн хүрээнд, "Хөрөнгө оруулалтын шинэтгэлийн зураглал" гаргах, судалгаа хийх Урэг бүхий ажлын хэсгийг байгуулан, 2017 оны 1 дугээр сарын 23-31-ний өдрүүдэд нийт 8 удаагийн уулзагт, 3 дугаар сарын 24-31-ний өдрүүдэд нийт 9 удаагийн уулзагт, ярилцлага, хэлэпчүүлийг тус тус төрийн болон төрийн бус байгууллага, хувийн хэвшлийн төлөвлүүдэй зохион байгуулан, Монгол Улсын хөрөнгө оруулалтын орчин, хөрөнгө оруулалтын потенциал, хууль эрх зүйн хэрэгжилт, бизнесийн үйл ажиллагаа явуулах нэхцэл, тулгамдаж буй хундрэл, эрсдэл, хөрөнгө оруулалтын хамгаалал, хамгааллын механизм бий болгох талаар санаал солилцож ажилласан. "Хөрөнгө оруулалтын шинэтгэлийн зураглал" гаргах ажлын хүрээнд Дэлхийн банк групп, Олон улсын санхүүгийн корпорацийн экспертуудтэй хамтран "Монгол Улсын эдийн засгийн өнөөгийн байдал, өрсөлдөх чадвар, хөрөнгө оруулалтын потенциал", "Хөрөнгө оруулалтын бодлого, хууль эрх зүйн орчин" гэсэн 2 чиглэлээр мэдээлэл цуглуулах, судалгаа хийх,	100.0	40

анализ хийх дэд ажлын хэсгийг байгуулан 2017 оны 6 дугаар сарын 7-ны өдөр судалгааны явцыг танилцуулж, цаашид, Ургэлжлүүлэн судлах чилгээлийг харилцан тохиолцов.

- Хөрөнгө оруулалтын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах чиг Уурэг бүхий Үндэсний хөгжлийн газрын даргын 2017 оны 1 дүгээр сарын 31-ний өдрийн А/15 тушаалаар байгуулагсан ажлын хэсгийг 2017 оны 3 дугаар сарын 29-ний өдрийн А-41 дүгээр тушаалаар Дэлхийн банк группын Олон улсын санхүүгийн корпорацитай хамтарсан “Хөрөнгө оруулалтын шинэтгэлийн зураглал гаргах” ажлын хэсэг болгож өөрчилсөн.

- Хууль зүй, дотоод хэргийн яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга, Үндэсний хөгжлийн газрын даргын хамтарсан 2017 оны 4 дүгээр сарын 12-ны өдрийн А33/A49 тоот тушаалаар “Хөрөнгө оруулалтын эрх зүйн орчныг сайжруулах чиглэлээр судалгаа хийх үүрэг бүйий” ажлын хэсгийг байгуулан холбогдох байгууллагуудаас судалгааг нэгтгэн авч анализ хийж, дүгнэлтийн төслийг боловсруулан “Хөрөнгө оруулагчдын эрх ашгийг хамгаалах зөвлөл”-д хүргүүлсэн. Уг дүгнэлтээр Хөрөнгө оруулалтын тухай хуулийн хийдэл, давхцаал болон бусад салбарын хуулиудтай уялдахгүй байгаа зүйл заалтуудыг тодорхойлж өгөв. Хууль хоорондын давхардаал, хийдэл, зөрчлийн талаар 5 заалт, Хөрөнгө оруулалтын тухай хуульд тодорхойлох шаардлагатай асуудлуудын талаар 12 заалт, бусад асуудлаар 4 заалт бүхий судалгааны тайллан гаргалaa.

Олон улсын санхүүгийн корпорацитай хамтран “Улсын хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөр”-т тусгагдсан төсөл арга хэмжээнээс тодорхой нэг төслийг сонгон хөрөнгө оруулалт босгож, санхүүгийн зураглалыг тохиолцож 2017 оны 10 дугаар сарын 21-ний өдөр “Эмээлт үйлдвэрлэл технологийн парк”

Төслийн нэгж, Хүнс, хөдөө аж ахуй, хэнтэн үйлдвэрийн яам, Нийслэлийн хөрөнгө оруулалтын газраас бурдсан зөвлөлдөх уулзалтыг зохион байгуулж ажиллав.	<p>Засгийн газрын “Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газрын бүтцийг шинэчлэн батлах тухай” 2016 оны 8 дугаар сарын 3-ны өдрийн 10 дугаар тогтоопын 2 дахь заалтад “Хөрөнгө оруулагчдын эрх ашгийг хамгаалах зөвлөлийг” Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газрын даргын дэргэд байгуулан ажиллуулж, Ажлын албаны чиг Ургийг тус газрын Хууль, эрх зүйн газарт хариуцуулав.</p> <p>Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газрын дартын 2016 оны 12 дугаар сарын 28-ны өдрийн 353 дугаар тушаалаар “Хөрөнгө оруулагчдын эрх ашгийг хамгаалах зөвлөлийн ажиллах журам”-ыг батлав.</p> <p>Монгол Улсын Ерөнхий сайдын “Зөвлөлийн бүрэлдэхүүнийг батлах тухай” 2016 оны 12 дугаар сарын 22-ны өдрийн 136 дугаар захирамжаар 17 хүний бүрэлдэхүүнтэй зөвлөл байгуулагддаг.</p>	Зөвлөлийн хуралдааны мэдээлэл:	100
Гадаадын хөрөнгө оруулагчдын эрх ашгийг хамгаалах зөвлөл байгуулж ажиллах	<p>Үйл ажиллагааны хэрэгжилт, хувиар</p> <p>100.0</p>		
3 ГУАХ-ийн 5.6.6 дахь дэд заалт	<p>Зөвлөлтийн хувийг хамгаалах зөвлөл байгуулж ажиллах</p> <p>100.0</p>		

	орон нутгийн хөгжлийн сангийн зарцуулалтад үр ашигийн шинжилгээ хийх	<p>нөхцөлтэй төсөл, арга хэмжээг улсын төсөвт нэгтгэх, төсвөөс эргэн төлөгдөх нөхцөлтэй концессын эргэн төлөлтийг төлөвлөлтийн шатанд нь төсөвтэй уялдуулах, төсөвт учруулж болох дарамт, нөлөөллийг урьдчилан тодорхойлох, цаашид өрийн бичиг гаргаж хөрөнгө оруулалтын төслийн санхүүжүүлэхгүй байх, ипотекийн зээлийг Засгийн газар хариуцан хэрэгжүүлэх зөргээр төсвийн нэгдмэл бодлого, сахилга батыг дэмжихэд чиглэсэн арга хэмжээт тусган Улсын Их Хурлын 2017 оны 4 дугээр сарын 14-ний өдрийн чуулганаар хэлэлцүүлэн батлууллаа.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Төсвийн урсгал зардалд шинжилгээг хийж боломжит зардлыг баагах талаар Боловсрол, соёл, шинжлэх ухаан спортын салбарын урсгал зардлын өөрчлөлт 82.9 тэрбум төгрөөөр, Эрүүл мэндийн салбарын урсгал зардлын өөрчлөлт 41.6 тэрбум төгрөөөр тус тус буурахаар Монгол Улсын 2018 төсөвт тусгагдсан. - Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгийн зарцуулалт, зарцуулалтын үр ашигтай байдал, хөрөнгө оруулалтын үр өгөөж, хөрөнгийн бүртгэл болон тухайн төсөл хөтөлбөр, арга хэмжээний үр дүнд иргэд олон нийтийн сэтгэл ханамжтай судалгаа хийх аргачлалыг боловсруулж нийт 6 бүлэгт хамаарах 33 асуулт бүхий шалтуур үзүүлэлтийн дагуу 330 сумыг үнэллээ. Үүнд: <ul style="list-style-type: none"> - Олон нийтийн оролцоо; - Сумын төсвийн төлөвлөлт; - Сумын төсвийн ил тод байдал; - Сумын төсвийн гүйцэтгэл; - Сумын хяналт, шинжилгээ үнэлгээ; - Сумын өмчийн удирдлага. 	<p>“Үнэ тогтвортжуулах хөтөлбөр”-ийн хүрээнд олгосон зээлийн эдийн засаг, нийгмийн үзүүлэлтүүдэд нөлөөлсөн тодорхойлж, холбогдох санал, дүгнэлт гаргаж, цаашид хэрэгжүүлэх арга хэмжээний санаал</p>	70
2.6	3ГҮАХ-ийн 1.9, 1.10 дахь заалт	“Хөгжлийн банкны бонд, зээл болон “Үнэ тогтвортжуулах	Үйл ажиллагааны хэрэгжилт, хувиар	100.0

<p>”ХӨТӨЛБЕРИЙН ЭХ ҮҮСВЭРЭЭР ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН ТӨСӨЛ, ХӨТӨЛБЕРГ УНЭЛГЭЛТ ДҮГНЭЛТ Өгөх, ОЛОН НИЙТЭД МЭДЭЭЛЭХ”</p> <p>Сангийн сайдны тушаалаар байгуулж, ажлын хөтөлбөрийн Удирдамж, ажлын төлөвлөөг боловсруулан баттуулах чиглэлд ажиллаж байсан боловч уг асуудлыг 1 дүгээрт ОУВС өргөтгөсөн хөтөлбөрийн хүрээнд Монгол Улсын Засгийн газарт тавьсан нөхцөлийн дагуу УИХ-ын Эдийн засгийн байнтын хорооны 2017 оны 2 дугаар сарын 1-ний өдрийн 2 дугаар тогтоолор байгуулагдсан Ажлын хэсэг хийж гүйцэтгэхээр туссан, 2 дугаарт Дэлхийн банкнаас Монгол Улсын Засгийн газарт Монголбанкны Уйл ажиллагаанд хөндлөнгийн аудит хийлгүүлэх шаардлага тавьсантай холбогдуулж Сангийн яамнаас уг асуудлыг тус хөндлөнгийн аудитын асуудалд тусган дүгнэлт гаргуулах болсон. Хөндлөнгийн аудитыг олон улсын PwC аудитын компаниар хийлгэхээр болсон ба тус компани аудитын дүгнэлтээ танилцуулах юм. Тус ажлын хэсэг дүгнэлт гаргаж, 2017 оны 5 дугаар сард Улсын Их Хуралд танилцуулсан бөгөөд уг ажлын хэсгээс гарсан дүгнэлт, зөвлөмжийг хэрэгжүүлэх хүрээнд Монголбанкны Ерөнхийлөгч 2017 оны 6 дугаар сарын 27-ны өдөр A184 тоот тушаал гаргасан бөгөөд уг тушаалын хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна.</p>	<p>ХОЁР. ЭДИЙН ЗАСГИЙН ӨСӨЛТИЙГ ДЭМЖИХ САЛБАРУУДЫН БОДЛОГО</p> <p>Зорилт 3. Мал аж ахуй, газар тариалангийн салбарын үйлдвэрлэлийг дэмжиж, бүтээгдэхүүний гарц, ашиг шимийг нэмэгдүүлнэ</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Малын ашиг шимийг нэмэгдүүлэх зорилгоор малын удмын санг хамгаалж, Уржил селекцийн аргаар шинэ уулдэр, омгийг бий болгох</th> <th>Малын зохиомол хээлтүүлгийн үйлчилгээг өргөжүүлэх аян”-ы хүрээнд мал эмнэлэг, Уржлийн газраас 9.1 сая төгрөгөөр санхүүжүүлэн, үнэлгэдсэн сүүний, мах-сүүний хосолмол, махны чиглэлийн өндөр ашиг шимт бухны үүн хөлдөөсөн үр, багаж, хэрэгсэл, шингэн азотор ханган дэмжилэг үзүүлэн ажилласнаар тайлант онд 9 аймгийн 22 сум, нийслэлийн 2 дүүрэгт нийт 2100 толгой үнээг зохиомлoor хэлтүүлсэн бөгөөд хээл авалт 74,2 хувьтай байна. Малын удмын сангийн үндэсний төвийн үндсэн үйл</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>МУТХҮБ-ЫН 2.1.1, Зорилт 1, 3ГҮАХ-ийн 2.33 дахь заалт</td> <td>0.004 Улсын төсөв</td> </tr> <tr> <td>3.1</td> <td>100</td> </tr> </tbody> </table>	Малын ашиг шимийг нэмэгдүүлэх зорилгоор малын удмын санг хамгаалж, Уржил селекцийн аргаар шинэ уулдэр, омгийг бий болгох	Малын зохиомол хээлтүүлгийн үйлчилгээг өргөжүүлэх аян”-ы хүрээнд мал эмнэлэг, Уржлийн газраас 9.1 сая төгрөгөөр санхүүжүүлэн, үнэлгэдсэн сүүний, мах-сүүний хосолмол, махны чиглэлийн өндөр ашиг шимт бухны үүн хөлдөөсөн үр, багаж, хэрэгсэл, шингэн азотор ханган дэмжилэг үзүүлэн ажилласнаар тайлант онд 9 аймгийн 22 сум, нийслэлийн 2 дүүрэгт нийт 2100 толгой үнээг зохиомлoor хэлтүүлсэн бөгөөд хээл авалт 74,2 хувьтай байна. Малын удмын сангийн үндэсний төвийн үндсэн үйл	МУТХҮБ-ЫН 2.1.1, Зорилт 1, 3ГҮАХ-ийн 2.33 дахь заалт	0.004 Улсын төсөв	3.1	100
Малын ашиг шимийг нэмэгдүүлэх зорилгоор малын удмын санг хамгаалж, Уржил селекцийн аргаар шинэ уулдэр, омгийг бий болгох	Малын зохиомол хээлтүүлгийн үйлчилгээг өргөжүүлэх аян”-ы хүрээнд мал эмнэлэг, Уржлийн газраас 9.1 сая төгрөгөөр санхүүжүүлэн, үнэлгэдсэн сүүний, мах-сүүний хосолмол, махны чиглэлийн өндөр ашиг шимт бухны үүн хөлдөөсөн үр, багаж, хэрэгсэл, шингэн азотор ханган дэмжилэг үзүүлэн ажилласнаар тайлант онд 9 аймгийн 22 сум, нийслэлийн 2 дүүрэгт нийт 2100 толгой үнээг зохиомлoor хэлтүүлсэн бөгөөд хээл авалт 74,2 хувьтай байна. Малын удмын сангийн үндэсний төвийн үндсэн үйл						
МУТХҮБ-ЫН 2.1.1, Зорилт 1, 3ГҮАХ-ийн 2.33 дахь заалт	0.004 Улсын төсөв						
3.1	100						

УЙДВЭРЛЭХ НӨХЦӨЛД ГҮЙЦЭТГЭН “ГАЗАР-АГРО” ХХК-ИЙН ОХУ-ААС ИМПОРТПОН ЦЭВРЭЭР УРЖУУЛЖ БАЙГАА МАХНЫ ЧИГЛЭЛИЙН ГЕРЕФОРД УУЛДРИЙН 10 БУХНААС 14.0 МЯНГА, ДОРНОД АЙМГИЙН САЛБАР НЭГЖИД УРЖУУЛЖ БҮЙ БАРГА УУЛДРИЙН ХУЧНААС 4.0 МЯНГАН ТУН УРИЙГ ТУС ТУС ЧИГЛЭВЭРЛЭН ХӨЛДӨӨЖ МОНГОЛ УЛСЫН МАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ГЕНИЙН САНГ АРВИЖУУЛСНААР ТОО ТОЛГОЙ НЬ БУУРЧ, УУЛДЭРЛЭГ БАЙДАЛ НЬ АЛДАГДАН, АШИГ ШИМ НЬ БУУРЧ БАЙГАА САЛЭНГЭ УУЛДРИЙН УХЭР, БАРГА УУЛДРИЙН ХОНИНЫ УРЖПИЙН ЧАНАРЫГ САЙЖРУУЛАХАД ЧИГЛЭГДСЭН ЗОХИОМОЛ ХЭЭЛТҮҮЛГИЙН АЖПЫГ ЕРГӨЖУУЛЭХЭД ШААРДЛАГАТАЙ ҮРЭЭР ХАНГАХ, УДМЫН САНГ НЬ ХАМГААЛАХАА БОЛОМЖИЙГ БУРДУУЛЛЭЭ.	Улсын хэмжээнд 2017 оны 12 дугаар сарын 31- ний өдрийн байдааар 21 аймаг, нийслэлийн мал эмнэлгийн албаны мэдээгээр давхардсан тоогоор 540 суманд 1140 удаагийн халдварт өвчний гаралт бүртгэгдэж нийт 20 төрлийн халдварт өвчинөөр 9984 мал өвчилсний 26.4 хувь буюу 2638 мал хорогдсон байна. Халдварт өвчний гаралт, өвчлөлийг өмнөх онтой харьцуулахад сумын тоо 57, гаралт 157, хорогдол 776 тохиолдоор тус тус буурсан байна.			
МУТХҮБ-ЫН ХАЛДВАРТ, ХАЛДВАРТ ХАМРАГДАХ МАЛЫН ТОО, САЯ ТОЛГОЙ СЭРГИЙЛЭХ, МАЛ СУРГИЙГ ЭРҮҮЛЖҮҮЛЭХ	Хонини ЦЭЦЭГ ӨВЧНӨӨС ВАКЦИНЖУУЛСНААС ХОЙШ СҮҮЛЧИЙН ТОХИОЛДОЛ 2017 ОНЫ 7 САРД, БОГ МАЛЫН МЯЛЗАН ӨВЧНИЙ СҮҮЛЧИЙН ТОХИОЛДОЛ 2017 ОНЫ 10 ДУГААР САРД БУРТГЭГДЭЖ, 2017 ОНЫ 11 ДУГЭЭР САРЫН БАЙДЛААР ТУС ӨВЧНҮҮДЭЭР ТАЙВАН БАЙНА. ШУЛХИЙ ӨВЧНИЙ ТУХАЙД 2017 ОНЫ 1 ДУГЭЭР САРААС ЭХЭЛСЭН ДЭГДЭГТ НИЙТ 9 АЙМАГ, НИЙСЛЭЛИЙН 44 СУМ ДҮҮРГИЙГ ХАМАРСНААС ӨНӨӨДРИЙН БАЙДЛААР 4 АЙМГИЙН 5 СУМАНД ХОРИО ЦЭЭРИЙН ДЭГЛЭМ ХЭРЭГЖИЖ БАЙНА. УЛСЫН ХЭМЖЭЭНД УРЬДЧИЛСАН ГҮЙЦЭТГЭЛЭЭР ГОЧ ХАЛДВАРТ ӨВЧНӨӨС СЭРГИЙЛЭХ ДАРХЛАЖУУЛАЛТАД НИЙТ 47.1 /ШУЛХИЙ, ЦЭЦЭГ, БОГ МАЛЫН МЯЛЗАН/ САЯ ТОЛГОЙ МАЛ ХАМРУУЛЖ, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ХӨЛСӨНД 7.2 ТЭРБУМ	17.4 УЛСЫН ТӨСӨВ ДООШГҮЙ	44-ӨОС САЯ	ЦЭЦЭГ ӨВЧНӨӨС СЭРГИЙЛЭХ ОНЫ 7 САРД, БОГ МАЛЫН МЯЛЗАН ӨВЧНИЙ СҮҮЛЧИЙН ТОХИОЛДОЛ 2017 ОНЫ 10 ДУГААР САРД БУРТГЭГДЭЖ, 2017 ОНЫ 11 ДУГЭЭР САРЫН БАЙДЛААР ТУС ӨВЧНҮҮДЭЭР ТАЙВАН БАЙНА. ШУЛХИЙ ӨВЧНИЙ ТУХАЙД 2017 ОНЫ 1 ДУГЭЭР САРААС ЭХЭЛСЭН ДЭГДЭГТ НИЙТ 9 АЙМАГ, НИЙСЛЭЛИЙН 44 СУМ ДҮҮРГИЙГ ХАМАРСНААС ӨНӨӨДРИЙН БАЙДЛААР 4 АЙМГИЙН 5 СУМАНД ХОРИО ЦЭЭРИЙН ДЭГЛЭМ ХЭРЭГЖИЖ БАЙНА. УЛСЫН ХЭМЖЭЭНД УРЬДЧИЛСАН ГҮЙЦЭТГЭЛЭЭР ГОЧ ХАЛДВАРТ ӨВЧНӨӨС СЭРГИЙЛЭХ ДАРХЛАЖУУЛАЛТАД НИЙТ 47.1 /ШУЛХИЙ, ЦЭЦЭГ, БОГ МАЛЫН МЯЛЗАН/ САЯ ТОЛГОЙ МАЛ ХАМРУУЛЖ, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ХӨЛСӨНД 7.2 ТЭРБУМ
МУТХҮБ-ЫН 2.1.1, ЗОРИЛТ 1, ЗГҮАХ-ИЙН 2.32 ДАХЬ ЗААЛТ	Хонини ЦЭЦЭГ ӨВЧНӨӨС ВАКЦИНЖУУЛСНААС ХОЙШ СҮҮЛЧИЙН ТОХИОЛДОЛ 2017 ОНЫ 7 САРД, БОГ МАЛЫН МЯЛЗАН ӨВЧНИЙ СҮҮЛЧИЙН ТОХИОЛДОЛ 2017 ОНЫ 10 ДУГААР САРД БУРТГЭГДЭЖ, 2017 ОНЫ 11 ДУГЭЭР САРЫН БАЙДЛААР ТУС ӨВЧНҮҮДЭЭР ТАЙВАН БАЙНА. ШУЛХИЙ ӨВЧНИЙ ТУХАЙД 2017 ОНЫ 1 ДУГЭЭР САРААС ЭХЭЛСЭН ДЭГДЭГТ НИЙТ 9 АЙМАГ, НИЙСЛЭЛИЙН 44 СУМ ДҮҮРГИЙГ ХАМАРСНААС ӨНӨӨДРИЙН БАЙДЛААР 4 АЙМГИЙН 5 СУМАНД ХОРИО ЦЭЭРИЙН ДЭГЛЭМ ХЭРЭГЖИЖ БАЙНА. УЛСЫН ХЭМЖЭЭНД УРЬДЧИЛСАН ГҮЙЦЭТГЭЛЭЭР ГОЧ ХАЛДВАРТ ӨВЧНӨӨС СЭРГИЙЛЭХ ДАРХЛАЖУУЛАЛТАД НИЙТ 47.1 /ШУЛХИЙ, ЦЭЦЭГ, БОГ МАЛЫН МЯЛЗАН/ САЯ ТОЛГОЙ МАЛ ХАМРУУЛЖ, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ХӨЛСӨНД 7.2 ТЭРБУМ	17.4 УЛСЫН ТӨСӨВ ДООШГҮЙ	44-ӨОС САЯ	ЦЭЦЭГ ӨВЧНӨӨС СЭРГИЙЛЭХ ОНЫ 7 САРД, БОГ МАЛЫН МЯЛЗАН ӨВЧНИЙ СҮҮЛЧИЙН ТОХИОЛДОЛ 2017 ОНЫ 10 ДУГААР САРД БУРТГЭГДЭЖ, 2017 ОНЫ 11 ДУГЭЭР САРЫН БАЙДЛААР ТУС ӨВЧНҮҮДЭЭР ТАЙВАН БАЙНА. ШУЛХИЙ ӨВЧНИЙ ТУХАЙД 2017 ОНЫ 1 ДУГЭЭР САРААС ЭХЭЛСЭН ДЭГДЭГТ НИЙТ 9 АЙМАГ, НИЙСЛЭЛИЙН 44 СУМ ДҮҮРГИЙГ ХАМАРСНААС ӨНӨӨДРИЙН БАЙДЛААР 4 АЙМГИЙН 5 СУМАНД ХОРИО ЦЭЭРИЙН ДЭГЛЭМ ХЭРЭГЖИЖ БАЙНА. УЛСЫН ХЭМЖЭЭНД УРЬДЧИЛСАН ГҮЙЦЭТГЭЛЭЭР ГОЧ ХАЛДВАРТ ӨВЧНӨӨС СЭРГИЙЛЭХ ДАРХЛАЖУУЛАЛТАД НИЙТ 47.1 /ШУЛХИЙ, ЦЭЦЭГ, БОГ МАЛЫН МЯЛЗАН/ САЯ ТОЛГОЙ МАЛ ХАМРУУЛЖ, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ХӨЛСӨНД 7.2 ТЭРБУМ

				Төгрөг олгохоос 5.5 тэрбум төгрөгийг олгосон байна.
				Улсын тусгай хэрэгцээний аймаг дундын отрын бэлчээр шинээр бий болгох судалгааны ажлын үр дүнд Хөвсгөл аймгийн Арбулаг сумын 45 мян.га, Бурэнтогтох сумын 17.1 мян.га, Тосонцэнгэл сумын 1.0 мян.га, Цагаан-Уул сумын 17.2 мян.га, Төмөрбулаг сумын 7.6 мян.га, Цэцэрлэг сумын 87.1 мян.га нутгийг отрын бэлчээрээр ашиглах боломжтой болохг тогтоосон. (175.8 мян.га.) Үнээс: 2017 онд Хөвсгөл аймгийн Цэцэрлэг сумын нутаг дахь 87.1 мян. га бэлчээрийг улсын тусгай хэрэгцээнд авахаар “Улсын тусгай хэрэгцээний отрын бэлчээрийн судалгаа хийх” Уурэг бүхий ажлын хэсэг тус суманд ажиллахаар төлөвлөсөн боловч сумын зөвшөөрөл гарахгүй байгаагаас ажил хийгдээгүй.
3.3	МУТХҮБ-ЫН 2.1.1, Зорилт 1, ЗГҮАХ-ИЙН 2.36 дахь заалт	750	1.734	Улсын төсөв 2017 онд бэлчээрийн ургамал хамгааллын арга хэмжээнд нийт 1,8 тэрбум төгрөгийг төлөвлөсөн. Үлийн цагаан оготнын тодотох судалгааг 12 аймгийн 78 суманд хийснээс 9 аймгийн 59 суманд 380.0 мянган га бэлчээрт тэмцэх ажлыг хийж гүйцэтгэгээ. Микробиологийн аргаар Улийн цагаан оготнотой тэмцэх ажлыг “Шим” ХХК-тай дугаар сард Баянхонгор, Оврөхангай аймгийн 50.0 мянган га бэлчээрт, 2017 оны 10 сард Хайрхандулаан сумын 50.0 мянган га бэлчээрт нийт 100 га, энгийн механик аргаар Улийн цагаан оготнотой тэмцэх ажлыг угсын төсвийн 768.0 сая төгрөгөөр 12 аймаг, аймаг дундын отрын бэлчээрт нийт 480.0 мян га бэлчээрт зохион байгууллаа.
				70

	Царцааны хөнөөлийн тодотгох судалгааг гаргуулж, Ховд, Баян-Өлгий, Говь-Алтай аймагт 89.8 мян.га-д царцаатай тэмцэх бэлтгэл ажлын хүрээнд 119.0 мянган төгрөгөөр царцаатай тэмцэх 13.5 мянган литр карате бодисыг худалдан авч Баян-Өлгий аймагт 6.0, Ховд аймагт 6.0, Говь-Алтай аймагт 1.5 мянган литрийг тус тус хуваарилан хургуулжээн. Нийт 360.0 сая төгрөгийн санхүүжилтээр 89.8 мян. га-д царцаатай тэмцэх ажлыг зохион байгуулсан.	
Царцаатай тэмцэх талбайн хэмжээ, мян.га	100	"Газар тариалангийн техникийн шинэчлэл" төслийг хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд ОХУ-д Үйлдвэрлэсэн хөдөө аж ахуйн зориулалттай техник худалдан авахад зориулж ОХУ-ны Хөгжлийн банкнаас 10.0 сая ам.доллар (ойрголцоогоор гадаадын эх Үүсвэрээс 24.4 тэрбум төгрөг)-ын хөнгөлөлттэй зээлийг Монгол Улсын Хөгжлийн банкаар дамжуулан авав. Хөдөө аж ахуйн салбарт нэн хэрэгээтэй 19 нэр төрлийн 543 ширхэг техник тоног төхөөрөмж нийлүүлснээр 48.0 мянган га талбайн уринши боловсруулах, 15.6 мянган га талбайд үр тариа тариалах, 27.3 мянган га талбайн үр тариаг технологийн хугацаанд хураан авах техник үйлдвэрлэлд шинээр нэвтрэв. Төслийн үр дунд ногооны 27 иж бурдэл техник худалдан авах энгэрсөн оныхоос 7 хувиар нэмэгдэж 70 хувьд хүрсэн. Улсын төсвийн 1.7 тэрбум төгрөгийн хөрөнгөөр дунд оврын 19 трактор, хүнсний ногооны 27 иж бурдэл техник худалдан авах ажил зохион байгуулав. Худалдан авсан трактор, техник, тоног төхөөрөмжийг техникийн шинэчлэл үйлчилгээ үзүүлдэг ногоочид, ногоочдын хоршоо, булэгт 2018 онд хөнгөлөлттэй нөхцөлөөр олгох болно. Ингэснээр нийт 600 га талбайн хүнсний ногооны хөрс боловсруулах, арчлах, хураах ажлыг механижуулах нөхцөл бүрдсэн.
Газар тариалангийн салбарг	28.3	Улсын төсөв, Гадаад эх Үүсвэр
МУТХҮБ-ЫН 2.1.1, Зорилт 3, ЗГУАХ-ийн 2.45 дахь заалт	70.0	Техник, тоног төхөөрөмжийн шинэчлэлийн хувь
3.4	Таримал ургамлын	Үрийн нөөц бүрдүүлэх аж
3.5 МУТХҮБ-ЫН 2.1.1,	3	1.5 Улсын төсөв

		ахуйн тоо	ахуйн аж ахуйг хөгжүүлж, нутагшсан сортын урийн нөөц бурдгуулэх замаар урийн сорт, чанарыг сайжруулах	аимгийн Хархорин суманд анхдагч урийн аж ахуй байгуулан техникийн шинэчлэл хийх зорилгоор улсын төсвийн 1.4 тэрбум төгрөгийн хөрөнгөөр трактор, үр тариа хураах комбайн, урлуур, сийрүүлүүр, хор шуршигч тус бүр 2 ширхийг худалдан авах ажлыг зохион байгуулав. Энэхүү арга хэмжээг хэрэгжүүлснээр 2018 оноос эхлэн улаанбуудайн 2500 тн, тэжээлийн болон сэлгээний таримтын 800 тн элтиг үр үйлдвэрлэж дотоодын хэрэгцээгээ хангадаг болно.	40
Зорилт 3, 3ГУАХ-ийн 2.41 Дэх заалт	Урийн аж ахуйг хөгжүүлж, нутагшсан сортын урийн нөөц бурдгуулэх замаар урийн сорт, чанарыг сайжруулах	Тариалангийн төвийн бусаас үр тариа, тэжээлийн таримлын үр үржүүлэх 11 аж ахуйн нэгжийг сонгон шалгаруулж, хамтран ажиллах гэрээ байгуулсан. Тариалан эрхлэлтийг дэмжих сан 2018 оны тариалалтад зориулж 39 аж ахуйн нэгжээс үрэнд тэнцсэн 23.4 мянган тн урийн улаанбуудай ажч нөөцөлсөөс үр үржүүлэгч “Эг тариа” ХХК, “Баян дулаан уул” ХХКаас ганд тэсвэртэй “Бурятская остистая” сортын нийт 2450 тн улаанбуудайн үр худалдан авч урийн нөөц бурдгуулсан.	Тариалангийн төвийн бусаас үр тариа, тэжээлийн таримлын үр үржүүлэх 11 аж ахуйн нэгжийг сонгон шалгаруулж, хамтран ажиллах гэрээ байгуулсан. Тариалан эрхлэлтийг дэмжих сан 2018 оны тариалалтад зориулж 39 аж ахуйн нэгжээс үрэнд тэнцсэн 23.4 мянган тн урийн улаанбуудай ажч нөөцөлсөөс үр үржүүлэгч “Эг тариа” ХХК, “Баян дулаан уул” ХХКаас ганд тэсвэртэй “Бурятская остистая” сортын нийт 2450 тн улаанбуудайн үр худалдан авч урийн нөөц бурдгуулсан.	2017 оны 3 дугаар улиралд хүлэмжийн талбай 10.0 /50 мян.м.кв/ га талбайгаар нэмэгдсэн. Улсын төсвийн 1.65 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулагтаар 720 иж бурдэл 68.8 мянган м ² талбай бүхий нийлэг хальсан хүлэмжийг тендер шалгаруулан нийлүүлж, нийслэл, 21 аймгийн хүнсний ногоо тариалагчадад 30 хувийн урьдчилгаатай, 4 жилийн хугацаатай зээлэнд хамруулсан. Хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулагтаар 20.0 мянган м ² өвлийн нийлэг хальсан хүлэмжийг байгуулав.	40
3.6	МУТХҮБ-ЫН 2.1.1, Зорилт 4, 3ГУАХ-ийн 2.44 Дэх заалт	Өвөл, зуны хүлэмжийн аж ахуйг хөгжүүлж, хот суурин газрын хүн амьг шинэ ургацын хүнсний ногоогор хангах	Шинээр нэмэгдэх хүлэмжийн талбайн хэмжээ, мян.м ²	1.8 Улсын төсөв	Бэлчээрийн ашиглалт, хамгаалалт, нөхөн сэргээлтийн менежментийг сайжруулах эрх зүйн орчныг бурдгуулэх зорилгоор “Бэлчээр хамгаалах тухай” хуулийн төслийг боловсруулж байна. Монголын бэлчээр ашиглалгачын нэгдсэн холбоотой хамтран “Монгол орны бэлчээрийн үндэсний форум”-ыг зохион байгуулж, бэлчээрийн доройтлыг хязгаарлах, зүй зохистой
3.7	МУТХҮБ-ЫН 2.1.1, Зорилт 1, 3ГУАХ-ийн 2.36 дахь заалт, 3ГУАХ-ийн 2.37 дахь заалт	Бэлчээрийн ашиглалт, хамгаалалт, нөхөн сэргээлтийн менежментийг сайжруулах эрх зүйн	Үйл ажиллагааны хэрэгжкилт, хувир	-	40

	орчныг бурдүүлэх	ашиглалтыг хариуцлагыг шинэчлэлийн хийж саналыг тусган ажиллаж байна.	нэвтрүүлэх, өндөржүүлэх	зохицуулалт, бодлогын хэлэлцүүлэг
3.8	МУТХҮБ-ЫН 2.1.3, Зорилт 2, ЗГУАХ-ийн 2.18 дахь заалт	“Эрүүл хүнс-Эрүүл Монгол хүн” Ундэсний хөтөлбөрийг боловсруулж, хэрэгжүүлэх, хүн амьн хүнсний хангамжийг тогтвортжуулах, стратегийн хүнсний бүтээгдэхүүни й нийтгүүлэлтийн улирлын хамаарлыг бууруулах зорилгоор “Max, сүүний анхдугаар аяан”-ыг бүтэээдэхүүнээр р хангах	Хөтөлбөрийн хэрэгжилт, хувиар Хөтөлбөрийн хэрэгжилт, хувиар	ашиглалтыг хүнс-Эрүүл Монгол хүн” Ундэсний хөтөлбөрийн төлөвлөлтийн тухай хуулийн дагуу тооцоо судалгааг хийж байгууллагуудаас санал авахаар бэлтгэж байна. Max, сүүний анхдугаар аяныг зохион байгуулах арга хэмжээний төлөвлөгөөг ХХААХҮ-ийн сайдын 2017 оны А-45 дугаар тушаалтаар батлуулж, тус төлөвлөгөөний дагуу 2017-2020 онд 5 зорилтын хурээнд холбогдох арга хэмжээг хэрэгжүүлж байна.
0.2	Улсын төсөв 30.0	Улсын төсөв 30.0	Мал, амьтны эрүүл мэндийн тухай хуулийг УИХ-ын 2017 оны 12 сарын 08-ны өдрийн чуулганаар баталсан. Малын генетик нөөцийн тухай” хуулийг УИХ-ын 2017.12.14-ний өдрийн хуралдаанаар батлав. Засгийн газрын 2017 оны 6 дугаар сарын 14-ны өдрийн 168 дугаар тогтоолоор “Гаалийн албан татвараас чөлөөлөх жижиг, дунд үйлдвэрийн үйлдвэрлэлийн зориуулалт бүхий тоог төхөөрөмж, сэлбэг хэрэсийн жагсаалт”-ыг баттуулсан. Уг тогтоолын хүрээнд Max, сүү боловсруулах салбарын импортоор авсан мах, сүүни үйлдвэрийн тоног төхөөрөмж гаалийн албан татвараас чөлөөлгдсөн.” Малын эрүүл мэнд” Ундэсний хөтөлбөр Засгийн газрын 2017 оны 1 дугээр сарын 10-ны өдрийн хуралдаанаар баталсан.	70

НИЙСЛЭЛИЙН ОЙРӨЛЦӨО, МАХ БОЛОН СУУНИЙ УХРИЙН аж ахуй эрхлэж буй 5-4 аж ахуйн нэгжид тус бур 10-20 сая төгрөгийн хөнгөлөлттэй зээл олгосон. Нийт төсөвт өртөг 800.000.000,0 /Найман зуун сая/ төгрөг. Мөн ХХДАХҮ-ийн Сайдын А-135-р тушаалаар “Гацуурт” ХХК-иас зээлийн эргэн төлбөрт өгөх зээлийн гэрээний нөхцөл, стандартын шаардлага хангасан 200 толгой “Ангус” үүлдрийн хээлтэгч, хээлтүүлэгчийг Сэлэнгэ аймагт 65 хээлтүүлэгч, Удмын сангийн үндэсний төвд-5 хээлтүүлэгч, 20 ёсвөр гүнж Төв, Архангай, Хэнтий, Дорнод аймгуудад тус бур 5, Дархан-Уул аймагт 4 хээлтүүлэгч, Мал хамгаалах санд 6 хээлтүүлэгч, 80 ёсвөр гүнжийг тус тус хувиарласан. Мал хамгаалах санд хувиарлагсаныб хээлтүүлэгч, 80 ёсвөр гүнжийг төсөл сонгон шалгаруулалт зарлаж ХХДАХҮ-ийн Сайдын А-146дугаар тушаалаар 4 иргэн, 2 аж ахуйн нэгжид 5 жилийн хугацаатай эргэн төлөгдөх нөхцөлтэй олгосон.

Сүүний боловсруулах үйлдвэрүүдийг түүхий эдээр тогтвортой хангах, сүүний чиглэлийн эрчимжсэн аж ахуйг дэмжих зорилгоор “Сүүний хөргөлтийн танк, цахилгаан хөдөлгөөнт саалтуур” нийлүүлэх тендер шалгаруулалтыг зохион байгуулж, шалгарсан аж ахуй нэгжтэй гэрээ байгуулсан. Гэрээний дагуу нийлүүлсэн тоног төхөөрөмжийг 2017 оны 11-р сарын 23-нд хулзэн авч Мал хамгаалах санд шилжүүлсэн. Энэ арга хэмжээний дунд сүүний хөргөлтийн танк 10 ширхэг, цахилгаан хөдөлгөөнт 144 ширхэг саалтуурыг сүүний чиглэлийн эрчимжсэн ухрийн аж ахуй эрхлэгчдэд хөнгөлөлттэй нөхцлөөр олгосон. “Max, сүүний анхдугаар аян”-ы хүрээнд орон нутгийн сүүний нөөцед тулгуурлан байгуулах хуурай сүүний бага, дунд оврын үйлдвэрийн тоног төхөөрөмжийг танилцуулах практик сургалт, хэлэлцүүлгийг “MDM” ХХК-тай хамтран 2017 оны 2-р сарын 09-ний өдөр зохион байгуулсан. Аяны хүрээнд 2017 оны 6-р сарын

28-30-нд	Архангай аймгийн Тариат суманд хөдөө, орон нутгийн сүүний нөөц ашиглалтыг сайжруулах, түүхий эд бэлтгэлийг хоршоодоор дамжуулж бэлтгэх, СҮУ, цагаан идээ боловсруулах талаар Монголын хөдөө аж ахуйн хоршоологчдын холбоотой хамтран Уулзапт, зөвлөгөөн зохион байгуулсан. Аяны хүрээнд “Нэг Архангай шинэ хөгжлийн тэмүүлэг” ТББ-тай хамтран 2017 оны 6-р сарын 2-6-ны өдрүүдэд орон нутгийн сүүний нөөц ашиглалтыг сайжруулах, сүүн бүтээгдэхүүний чанар, аюулгүй байдлыг дээшлүүлэх, нутгийн брэнд бүтээгдэхүүн Үйлдвэрлэлийг дэмжих зорилгоор “Цагаан идээ-зөв хэрэллээ” сургалт, зөвлөгөөнийг Архангай аймгийн Чулуут суманд зохион байгуулсан. Зөвлөгөөнд Архангай аймгийн 19 сумаас нийт 170 малчид, саальчид оролцсон.			
4.1	Зорилт 4. Хүнс, хөнгөн, жижиг, дунд Үйлдвэрлэлийн салбарын хөгжлийг эрчимжүүлж, ерсөлдөх чадварыг нэмэгдүүлнэ	Хүнсний Үйлдвэрлэлийн салбарын эрх зүйн орчныг сайжруулж, хүнсний хангамж, аюулгүй байдлыг дээшлүүлэх	МУТХУБ-ЫН 2.1.3, Зорилт 2, ЗГУАХ-ИЙН 2.20 дахь заалт	Хүнсний Үйлдвэрлэлийн салбарын эрх зүйн орчныг сайжруулж, хүнсний хангамж, аюулгүй байдлыг дээшлүүлэх

хуулийн төсөл боловсруулж байна.

4."Мах, махан бүтээгдэхүүний Үйлдвэрлэл, худагдаанд мөрдөх төхникийн зохицуулалт"-ын төслийг боловсруулсан.

5. УИХ-аас Мал, амьтын эрүүл мэндийн тухай хуулийг 2017 оны 12 дугаар сарын 8-ны өдөр баталсан.

6. Хоол үйлдвэрлэлийн салбарын эрх зүйн орчныг бурдупэх зорилгоор Хүнсний тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийг боловсруулсан.

7. Малын генетик нөөцийн тухай хуулийн төсөл 2017 оны 12 дугаар сарын 14-ны өдөр УИХ-ын нэгдсэн чуулганы хураалдаанаар батлагдсан.

1. Согтууруулах ундааны хангамж, аюулгүй байдлыг хангах, экспортыг нэмэгдүүлэх зорилгоор согтууруулах ундаа байдал, уйлдвэрлэлийн өнөөгийн бүтээгдэхүүн экспортлох нөхцөл, боломж, арга замын талаарх судалгааны ажлыг хүнсний зөвлөх инженер, доктор Ц.Батсүхийн ахалсан багаар гэрээндийн үндсэн дээр гүйцэтгүүлж, хулээж авсан.

2. "Хүнсний аюулгүй байдал" эрдэм шинжилгээний баага хурлыг 2017 оны 10 дугаар сарын 16-ны өдөр НҮБ-ын ХХААБ-ын суурин төлөвлөгчийн газар, Монголын хүнсчийн холбоотой хамтран зохион байгуулсан. Тус бага хуралд хүнсний хангамж, хүргээмж, аюулгүй байдлын чиглэлээр нийт 33 судалгааны ажил ирснээс, зохион байгуулах ажлын хэстийн зүгээс хянаж узэн 20 илтгээлийг хэлэлцүүлж, оюутган болон судлаачийн тус бур 3 илтгэл шалгаруулсан. Баага хурлыг жил бүр зохион байгуулах нь судалгааны ажлын цахим сан бурдэх, судалгаанд тулгуурласан хүнсний аюулгүй байдлын бодлого, хөтөлбөр боловсруулахад чухал ач холбогдолтой.

3. Засгийн газрын 2017 оны 46 дугаар

Хүнсний хангамж,
аюулгүй байдал,
хяналтын судалгаа хийх
ажлын явц,
хувиар

100.0

Тотоолоор өгсөн уургийн дагуу ХХААДХҮЯН-наас ажлын хэсгүүдийг томилж, МХЕГ-тай хамтран улсын хэмжээнд 2017 оны 4-р сарын 17-ноос 5-р сарын 12-ны өдрийн хооронд согтууруулах ундаа үйлдвэрлэх тусгай зөвшөөрөлтэй аж ахуйн нэгжүүдийн үйл ажиллагаанд хяналт, шалгалтыг хийж гүйцэтгэсэн. Шалгалтад Ховд, Дорнод,Өмнөговь, Увс, Баян-Өлгий, Дундговь, Хөвсгөл, Архангай, Дархан-Уул, Орхон, Сэлэнгэ, Булган, Овхорхангай, Баянхонгор, Говь-Алтай, Завхан, Төв аймаг болон Улаанбаатар хотын согтууруулах ундааны үйлдвэрүүдийг хамруулсан.

ХХААДХҮЯН-ны Төрийн нарийн бичгийн даргын 2017 оны 11 дүгээр сарын 09-ний өдрийн А-470 дугаар тушаалаар дараах нэр бүхий 11 компанийн согтууруулах ундаа үйлдвэрлэх тусгай зөвшөөрлийг 2017 оны 11 дүгээр сарын 09-ний өдрөөс 3 сарын хугацаагаар тудэлзүүлж, МХЕГ, ТЕГ холбогдох аймаг, Нийслэлийн ЗДТГ, татварын хэлтэст тус тус мэдэгдэл хүргүүлсэн.

1. “Трансинкансульт” ХХК /архи/
2. “Сэлэнгэ шим” ХК /архи/
3. “Алтайн дэлгэрэх” ХХК /архи/
4. “Мөнхийн болор” ХХК /шар айраг/
5. “Хаан брой” ХХК /шар айраг/
6. “Мини макро” ХХК /шар айраг/
7. “Интер стандарт бройори” ХХК /шар айраг/
8. “Гүнжүү” ЗБН /шар айраг/
9. “Тушиг тулга трейд” ХХК /дурс/
10. “Морьт хангай” ХХК /архи/
11. “Арван ундрага” ХХК /архи/

Дээрх аж ахуйн нэгжүүдийн үйл ажиллагаанд МХЕГ-аас хяналт тавин ажиллаж байгаа бөгөөд тус газраас Аж ахуйн үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрлийн тухай хуулийн 13.3, 14.1.5 дахь заалтад тус тус заасны дагуу тусгай

Хөгжүүлэх сангаас Орон нутгийн жижиг дунд үйлдвэрийг дэмжих зорилгоор 680 төсөлд 4.5 тэрбум төгрөг, Жижиг дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх байгаль орчныг хамгаалах 2 үе шаттай зээлийн төслөөс 63 төслийт 29.7 тэрбум төгрөгөөр санхүүжүүлэх. Зээлийн батлан даалтын сангаас 39 төслийг 7.3 тэрбум төгрөгөөр санхүүжүүлэх батлан даалт гаргасан.	Хүнс хөдөө аж ахуй хөнгөн үйлдвэрийн яамны Төрийн нарийн бичийн даргын 2017 оны А/57 дугаар тушаалаар ажлын хэсэг байгуулж “Үйлдвэржилт 21:100” хөтөлбөр боловсруулж, Засгийн газрын 2018 оны 1 дүгээр сарын 31-ний өдрийн хуралдаанаар батлагдсан. Үйлдвэржилт 21:100 хөтөлбөрийн хүрээнд 2017 онд дараах аймгуудад үйлдвэрүүд байгуулагдан. Үндд: Увс аймагт “Хүмэн нэгдэл ХХК” мал төхөөрөх үйлдвэрийн барилтын ажлыг эхлүүлсэн. Баян-Өлгий аймагт малын тэжээлийн үйлдвэр, Говь-Алтай аймагт ТИКА-ийн туслаамжаар Халал аргаар мал төхөөрөх, мах боловсруулах үйлдвэр, Баянхонгор аймагт ЖДУ-ийн инкубатор төвийг ашиглалтад оруулсан. Баянхонгор, Говь-Алтай, Овхорхангай, Дундговь, Булган, Дархан-Уул, Сэлэнгэ, Хэнтий, Дорнод, Сүхбаатар, Сэлэнгэ аймгуудад хураай сүүний үйлдвэрийн барилгын ажил дууссан. Дархан-Уул аймагт дэл сүүл боловсруулах үйлдвэрийн тоног төхөөрөмж оруулж ирсэн. Орхон аймагт Чөх-Монголын хамтарсан мал төхөөрөх үйлдвэрийн барилгын ажлыг дуусгав. Хөвсгөл аймагт хуурай сүүний үйлдвэрийг байгуулсан.	70		
“Үндэсний үйлдвэрлэлийг хөгжүүлэх 21:100” хөтөлбөрийн хэрэгжилт, хувиар	Хөтөлбөрийн 21:100 боловсруулан батлуулж, хэрэгжилтийг эхлүүлэх	10.0	0.012 Улсын төсөв	
МУТХҮБ-ЫН 2.1.3, Зорилт 1, ЗГУАХ-ИЙН 2.48 дахь заалт				
Дотоодын үйлдвэрийн бараа, бүтээтэхүүни йг сурталчлах, борлуулалтыг худалдааны тоо нэмэгдүүлэх	Зохион байгуулах үзэсгэлэн доошгүй	2-оос доошгүй	0.088 Улсын төсөв	
МУТХҮБ-ЫН 2.1.1, Зорилт 4, ЗГУАХ-ИЙН 5.6.8 дахь дэд заалт				

	гадаад орнуудад “Монголд, Уйлдвэрлэв” Узэсгэлэн худалдааг зохион байгуулах	Хэмжээг БНХАУ-ын ӨМӨЗО-ны Хөх хотноо 2017 оны 9 дүгээр сарын 26-30-ны өдриүүдэд зохион байгууллаа. Уг арга хэмжээнд Монгол Улсад үйлдвэрлэсэн хүнс, хөнгөн үйлдвэрийн онцлох бараа бүтээгдэхүүнийг зохион байгуулагч тал импортын гаалийн албан татвараас чөлөөлөн аж ахуйн нэгжид дэмжлэг үзүүлсэн. Монголын талаас 420 үндэсний үйлдвэрлэгчид оролцсон бөгөөд, 3 өдрийн хугацаанд нийт 6.1 сая юань буюу 2.3 тэрбум төгрөгийн борлуулалт хийж өмнөх онтой харьцуулахад борлуулалтын хэмжээ 5 дахин ессөн дунтгэй байна.	АНУ-ын Чикаго болон Канадын Торонто хотод “Монголд Үйлдвэрлэв-2017” Узэсгэлэн худалдааг 2017 оны 9 дүгээр сарын 13-25-ны өдриүүдэд зохион байгуулж, 20 гаруй аж ахуйн нэгж тоос, ноолуур, арьс шир, оёмол хувцас, гутал, тоо сайхны бүтээгдэхүүнээр оролцож, Монгол Брендийг сурталчилж, бизнес форум зохион байгуулж, 280.0 сая орчим төгрөгийн бараа борлуулсан дунтгэй байна. БНХАУ-ын ӨМӨЗО-ны Хянган аймгийн Улаан хотод Хятад, Монголын Олон улсын органик ногоон бүтээгдэхүүнийн Узэсгэлэнг Мишээл экспо ХХК-тай хамтран 2017 оны 5 дугаар сарын 25-30-ны өдриүүдэд зохион байгуулж Монголын талаас хүнс, хөнгөн үйлдвэрийн салбарын 84 аж ахуй нэгж оролцлоо.	1. Геологийн 1:50000-ны масштабын зураглал, ерөнхий эрлийн 22 төслийн үр дүнг хүлээн авахаас 14 төслийн үр дүнг Эрдэс баялгийн Мэргэжлийн зөвлөлөөр хэлэлцүүлж, сайдын холбогдох тушаалуудаар хүлээн авсан. Ингэснээр нийт нутаг дэвсгэрийн 37.4 хувь бүрэн хамрагдсан. Харин Цогт-50, Бурхант толгой-50, Дэвсгийн нуруу-50, Хөхөлзөгийн нуруу-50, Хулгарын элс-50, Улаантолгой-50, Өлийн овоот-50, Шивээт-50 төслүүдийн үр дүнг
5.1	МУТХҮБ-ЫН 2.1.4, Зорилт 1, ЗГҮАХ-ИЙН 2.59 Дэх заалт	Нутаг дэвсгэрийн геологийн толгоц, ашигт малтмалын хэмжээ, хувиар тархалтын зүй толгол, хэтийн төлөвийг судлах зорилгоор	Хамруулах газар нутгийн хэмжээ, хувиар /1:50000 Масштаб/	1. Геологийн 1:50000-ны масштабын зураглал, ерөнхий эрлийн 22 төслийн үр дүнг хүлээн авахаас 14 төслийн үр дүнг Эрдэс баялгийн Мэргэжлийн зөвлөлөөр хэлэлцүүлж, сайдын холбогдох тушаалуудаар хүлээн авсан. Ингэснээр нийт нутаг дэвсгэрийн 37.4 хувь бүрэн хамрагдсан. Харин Цогт-50, Бурхант толгой-50, Дэвсгийн нуруу-50, Хөхөлзөгийн нуруу-50, Хулгарын элс-50, Улаантолгой-50, Өлийн овоот-50, Шивээт-50 төслүүдийн үр дүнг

Зорилт 5. Геологи, уул уурхайн салбарын хөгжлийг дэмжиж, хүнд аж үйлдвэрийн бүтээн байгуулалтын ажлыг эрчимжүүлнэ

	геологийн зурагтال, ерөнхий эрлийн ажлыг үргэлжлүүлэх	<p>Эрдэс баялагийн Мэргэжлийн зөвлөлөөр хэлэлцүүлэхээр хулээгдэж байна.</p> <p>2. Үргэлжлэн хэрэгжих 12 төслийн төсөв, төлөвлөгөөг батлан хэрэгжүүлэв. Төслүүдийн хээрийн судалгааны ажилд шуурхай хяналтыг хийж хээрийн анхдагч баримт материалыг хулээн авсан. Харин Геологийн 1:50000-ны масштабын зурагпал, ерөнхий эрлийн ажлын хүрээнд 2017 онд нийтдээ 6 төслийг шинээр хэрэгжүүлж эхэлсэн.</p> <p>3. Баруун Монголын Цул сүльфид-2014, Металлогени-2014, Геомэдээллийн сан-2013, Сансрыйн зургийн тайлалт-2013 төслүүдийн төсөв, төлөвлөгөөг сайдын A/96, төслүүдийн ажлын аргачлал, хэмжээ, төсөвт тодотгол хийж сайдын A/241 дүгээр тушаалаар батлуулж хэрэгжилтийг ханган ажилласан. Үр дунгийн тайлланг ЭБМЗ-өөр хэлэлцүүлэхээр хулээгдэж байна.</p> <p>4. Монгол орны төв, зүүн бүсийн алтны нөөцийн хэтийн төлвийн үнэлгээ хийх геологийн судалгааны ажлын ТЗМ-АЛТ-2017 төслийн геологийн даалгавар болон ажлын төлөвлөгөө, төсвийг батлуулав. Төслийн хээрийн судалгааны ажлын анхдагч материалыг хулээн авлаа.</p> <p>5. Монгол Улс, ОХУ, БНХАУ, БНКазУ-ын хамтарсан “Хойд, төв, зүүн Азийн гүний геологийн процесс ба метаплогени” төслийн үр дунгийн тайлланг Эрдэс баялагийн мэргэжлийн зөвлөлөөр хэлэлцүүлэн хулээн авлаа.</p>	
--	---	--	--

Хамруулах
газар нутгийн
хэмжээ, хувиар
/1:200000
масштаб/

100.0

Улсын геологийн 1:200000-ны масштабын иж бурдэл зураг зохиох 4 төслийн үр дунгийн 4 тайлланг хулээн авахаас УГЗ-200-ТМ-VI төслийн үр дунгийн тайлланг хулээн аваад байна. УГЗ-200-ТМ-V, УГЗ-200-ДМ-VI, VII төслийн үр дунгийн тайлланг Эрдэс баялагийн мэргэжлийн зөвлөлөөр хэлэлцүүлэхээр хулээгдэж байна.

1:200000 масштабын геологийн эрэл хайтуулын ажилд Монгол Улсын нийт нутаг дэвсгэрийг 100 хувь Хамруулсан бөгөөд 1:200000-ны масштабын

5.3	МУТХҮБ-ЫН 2.1.4,	"АЛТ-2 хөтөлбөр"-ийг Хөтөлбөр боловсруулж,	100.0

Үүрэг бүхий Ажлын хэсэг байгуулагдан ажиллахад 2017 оны 12 дугаар сарын 20-ны өдрийн Засгийн газрын хуралдаанд санал, дүгнэлтээ танилцуулсан.

Ерөнхий сайдын 2016 оны 11 дүгээр сарын 16-ны өдрийн 104 тоот захирамжаар Тавантолгойн ордод хөрөнгө оруулж, хамтран ажиллахаар шалгарсан хөрөнгө оруулагчтай хийх гэрээний нөхцөлийг сайжруулж, хэлэлцээр хийх ажлын хэсгийг байгуулж, ажлын хэсгийн удирдамжийг баталсан.

Ажлын хэсэг Тавантолгойн ордоос олборлосон нүүрсийг БНХАУ болон гуравдагч зах зээлд борлуулах бүтцийг тодорхойлох, төмөр замын суурь бүтцийг барьж, тээвэрлэгтийн үйл ажиллагааг эрхлэх, Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа боловсруулах үйлдвэрт нэн тэргүүн ээлжинд, зах зээгийн үнээр нийлүүлэх, Тавантолгойн ордыг ашиглах ТЭЗҮ-ийг гэрээ байгуулнаас хойш 9 сарын дотор боловсруулах зэрэг чиглэлүүдээр хөрөнгө саналыг хийх оруулагчтай боловсруулсан.

Хөрөнгө оруулагчид болох БНХАУ-ын Чайна Шэнхуа Энержи Компани Лимитед, Энержи Resурс ХХК болон Сумитомо Корпорацийн төлөөлөлтэй уулзагт хийж ажлын хэсгийн удирдамжид заасан асуудлаар Монголын талын саналыг хүргүүлээд байгаа бөгөөд хөрөнгө оруулагчдын зүгээс ямар нэг хариу ирүүлээгүй байна.

Мөн Таван толгойн ордыг иж бүрнээр ашиглах тухай (төмөр зам, авто зам, баяжуулах үйлдвэр, усан хангамж, ордыг тушиглэсэн аж үйлдвэрийн цогцолбор) төлөвлөгөө боловсруулан Монгол Улсын Ерөнхий сайдад 2018 оны 1 дугээр сарын 8-ний өдөр, Засгийн газрын хуралдаанд 2017 оны 12 дугаар сарын 20-ны өдөр тус тус танилцуулсан.

"АЛТ-2" хөтөлбөрийн төслийг Сангийн сайд, Уул Урхай, хүнд үйлдвэрийн сайд, Байгаль орчин,

Тавантолгойн хөрөнгө оруулалтын гэрээ, хэлцлийг байгуулах ажлын явц, хувиар

		<p>аялал жуулчлалын сайд, Монголбанкны өрөнхийлөгчийн 2016 оны 403, А/68, А/136, А-339 тоот хамтарсан тушаалаар байгуулагдсан Ажлын хэсэг эцэслэн боловсруулж Засгийн газрын 2017 оны 1 дүгээр сарын 18-ны өдрийн хуралдаанаар хэлэлцэн, 20 дугаар тоогоороор батлав.</p> <p>“Алт-2” хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний нарийвчилсан төлөвлөгөөг Уул Уурхай, хүнд үйлдвэрийн сайд 2017 оны А/66, Сангийн сайдын 202, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын А/174, Монгол банкны өрөнхийлөгчийн А-166 дугаар хамтарсан тушаалаар баталсан.</p> <p>“Алт-2” үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх ажлын хэрээнд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2017 оны 3 дугаар сарын 17-ны өдөр “Монгол алт 2017”, 3 дугаар сарын 23-24-ны өдрүүдэд “Монголын геологи хайгуул 2017” чуулганд хөтөлбөрийн талаар танилцуулга илтгээл хийгдэж, төр, хувийн хэвшил, мэргэжлийн холбоод зөвлөлдөж, хамтын ажиллагааг эхлүүлсэн. - 2017 оны 6 дугаар сарын 16-22-ны хооронд уухуя-ны Төрийн бичгийн даргын 85 дугаар тушаалаар УУХУЯ, АМГТГ-ын удирдах болон холбогдох хүмүүсийн бүрэлдэхүүнтэй Ажлын хэсгийг байгуулан бүх аймгууд сумдаар ажиллуулж салбарын цаг үеийн асуудал, Засгийн газрын тогтооюор батлагдсан “Бичил уурхайгаар ашигт малтмал олборлох журам”-ыг сурчилан танилцуулж, зарим аж ахуйн нэгжийн үйл ажиллагаатай газар дээр танилцаж, тулгамдаад байгаа асуудлуудаар санал солилцсон. - Санхүүжилт шаардлагатай байгаа алтны төслийн судалгааг гаргаж Хөгжлийн банкинд хүргүүлсэн ба одоогийн байдлаар Хөгжлийн банк зээллэг хүссэн 25 аж ахуйн нэгжийг судалж, материалын
--	--	---

Зорилт 1, 3ГУАХ-ийн 2.68 дахь заалт боловсруулан батгуулах ажлын явц, хувиар хэрэгжилтийг эхгүүлэх

-	Уул Уурхай хүнд, Үйлдвэрийн сайд, Монголбанкны ерөнхийлөгчийн 2017 оны 3 дугаар сарын 29-ний өдрийн А/62, А-98 тоот хамтарсан тушаалаар Алт цэвэршүүлэх Үйлдвэр байгуулах төслийг хэрэгжүүлэх талаар судалгаа хийж, санал дүгнэлт боловсруулах чураг бүхий Уул уурхай, хүнд Үйлдвэрийн яам, Монголбанк, Стандарт хэмжил зүйн газар, "Эрдэнэс Монгол"ХХК -ийн төлөөлөл оролцсон Ажлын хэсгийг байгуулсан. Ажлын хэсгийн Үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний Дагуу Үйлдвэрийн технологийн харьцуулсан судалгааны ажлуудыг тус тус гүйцэтгэсэн байна.	70		
5.4	Ашиглахад бэлэн болсон уурхайн Үйл ажиллагааг эхлүүлж, опбордолт, экспортыг нэмэгдүүлэх	Үйл ажиллагааны хэрэгжилт, хувиар	100.0	-
5.5	МУТХҮБ-ЫН 2.1.4, Зорилт 2, 3ГҮАХ-ийн 2.61 дэх заалт	Зэсийн баяжмал боловсруулах Үйлдвэрийн нарийчилсан ТЭЗҮ, зураг төсөл	100.0	-

талбайн байршилыг төмөр зам, эрчим хүчиний хангамж болон бусад дэд бүтцийн хөгжлийн хөтөлбөр, төлөвлөлттэй уялдуулан тодорхойлох зорилгоор “Оюутолгой” ХХК-ын удирдлага болон орон нутгийн төр, захирагааны байгууллагуудтай ажилласан бөгөөд ЗТХЯ, “Оюутолгой” ХХК болон “Монголын Төмөр зам” ТӨХК-тай үйлдвэрийн байршилын асуудлаар хэлэлцэж газрыг урьдчилсан байдлаар товлон, 2018 оны газар хуваарилалтын төлөвлөгөөнд тусгуглахаар холбогдох материалыг бурддүүлэн Өмнөговь аймгийн Засаг даргад хүргүүлэв.	“Дархан-Сэлэнгийн бусад хар төмөрлөгийн цогцолборыг дэд бүтцийн хамт байгуулах төсөл”-ийн ТЭЗҮ-ийн эцсийн тайланг 2017 оны 9 дугээр сард уг төслийн зөвлөх “Hatch” компани ажлын хэсэгт танилцуулсан ба ТЭЗҮ-ийг урьдчилсан байдлаар хүлээн авсан. Тус төслийн Байгаль орчны нөлөөллийн нарийчилсан үнэлгээг 2018 оны 1 дугээр улиралд хупзэн авахаар Дэлхийн банкнаас хугацааг сунгасан. Мөн газар доогуур инженерийн шугам сүлжээг байгуулах зураг төслийн ажлыг хийж гүйцэтгэж байгаа ба төвийн дулааны шугам сүлжээнд гангийн үйлдвэрийн барилгыг холбосон. Дархан төмөрлөгийн үйлдвэр” ХК нь 2017 оны 1 дугээр сарын 28-ны өдөр евро стандартад нийцэн, жилд 20 000 тонн ган бөмбөлөг үйлдвэрлэх хүчин чадалтай, давтах аргын технологитой үйлдвэрийг ашиглалтанд оруулж нээлтээ хийсэн.	Уйлдвэрийн үндсэн тоног төхөөрөмжийг Герман Улсын “Shuler” компани, бусад дагалдах төхөөрөмжийг Итали улсад үйлдвэрлэж, нийлүүлсэн болно.		
“Уул Уурхай, металлургийн цогцолбор” төслийн 2 дугаар шатны барилгын ажлын явц, хувцар	10.0			
Нүүрснээс нийлэг байгалийн хий үйлдвэрлэх үйлдвэр барих төсөл”-ийн үйлдвэрийн техникийн застийн үндэслэлийн эцсийн тайланг 2017 оны 5 дугаар сарын 5-ны өдөр Уул Уурхай, хүнд үйлдвэрийн яамны дэргэдэх Шинжлэх ухаан,				

		<p>Технологийн зөвлөлийн Хүнд Уйлдвэрийн салбар</p> <p>хуралдаанаар хэлэлцүүлж хулээн авсан.</p> <p>Нуурснаас нийлэг байгалийн хий Уйлдвэрэх үйлдвэрийн төслийн “Байгаль орчин, нийтэйд нөлөөлөх нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээ”-г гүйцэтгэгч “Грийн трендс” компани Урьдчилсан тайлангаа 2017 оны 7 дугаар сарын 03-ны өдөр УУХҮЯМАНД хүрээлгэн өгсөн. Урьдчилсан тайланд төслийн нарийвчилсан ТЭЗҮ-тэй холбоотой зөвлөмж, дүгнэлтууд гарсан бөгөөд УУХҮЯ-ны дэргэдэх “Нуурснаас нийтэг байгалийн хий Уйлдвэрэх үйлдвэрийн төсөл хэрэгжүүлэх нэгж”-ээс холбогдох саналыг Зөвлөх Уйлчилгээ үзүүлж буй компанид хургуулсан.</p> <p>Зөвлөх компани “Бус нутгийн байгаль орчны үнэлгээний тайлан”-г “Дэлхийн банк”, “Уул урхайн дэд бүтцийг хөгжүүлэх” төслүүдэд хургуулж, дүгнэлт гаргуулсан.</p> <p>Засгийн газрын 2017 оны 3 дугаар сарын 20-ны өдрийн “Төрийн өмчтэй компани” байгуулах тухай 92 дугаар тогтоол батлагдаж “Газрын тос боловсруулах үйлдвэр барих төсөл”-ийг хэрэгжүүлэх 100 хувь төрийн өмчтэй компани байгуулахаар шийдвэрлэсний дагуу “Монгол газрын тос боловсруулах үйлдвэр” төрийн өмчтэй хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани байгуулагдан чийл ажиллагаагаа явуулж байна.</p> <p>Газрын тосны эрэл, хайгуул, олборлолтыг тогтвортой нэмэгдүүлж, газрын тос боловсруулах ажлын явц, хувиар</p>	
ТЭЗҮ	боловсруулах, байгаль орчин, нийтмийн нөлөөллийн үнэлгээ хийх ажлын явц, хувиар		
5.6	МУТХҮБ-ЫН 2.1.3, Зорилт 3, ЗГУАХ-ийн 2.63, 2.70 дахь заалт	<p>Газрын тосны эрэл, хайгуул, олборлолтыг тогтвортой нэмэгдүүлж, газрын тос боловсруулах ажлын явц, хувиар</p> <p>Нарийвчилсан ТЭЗҮ, зураг төсөл боловсруулах ажлын явц, хувиар</p>	<p>100.0</p> <p>Уйлдвэрийн төслийн ТЭЗҮ-ийг хийж Гүйцэтгэх Зөвлөх компанийг сонгон шалгаруулах олон улсын Нээлттэй төндөрийг 2017 оны 2 дугаар сараас 8 дугаар сарын хооронд зохион байгуулж улмаар Энэтхэг Улсын “Инженерс Индия Лимитед” компани шалгарч Зөвлөх Уйлчилгээ үзүүлэх гурвалсан гэрээг УУХҮЯ, Монгол газрын тос ТӨХХК-тай 2017 оны 8 дугаар сарын 9-ний өдөр</p>

Байгуулсан. Гэрээний дагуу зөвлөх компанийн төлөөлгөч нар нарийвчилсан ТЭЗҮ хийх ажлын хурээнд Монгол Улсад 2017 оны 9 дугээр сарын 11-15-ны өдрүүдэд албан айчпал хийж Дорноговь аймгийн Алттанширээ сумдаад ажиллаж, Уйлдвэр барих талбай, Уйлдвэрт ашиглах усны эх үүсвэрийн талбай, бусад дэд бүтэцтэй танилцсан. Зөвлөх Уйлчилгээ үзүүлж буй компани Уйлдвэрэрийн байршил, дамжуулах хоолойн трассын төлөвлөлттэй холбоотой байрзүй, геодези, инженер-геологи, усны судалгааны ажлыг хоёр улсын Зээлийн ерөнхий хэлэлцээрт тусгасны дагуу Монгол Улсын туслан гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулах нээлттэй тендерийг 2017 оны 8-10 дугаар сарын хооронд зохион байгуулж "Пrestиж Инженеринг" ХХК шалгарч 2017 оны 11 дугээр сарын 09-ний өдөр ажил гүйцэтгэх гэрээг Зөвлөх компанийтай байгуулж, орон нутагт хийх судалгааны ажлыг эхпүүлээд байна.

УУХҮСайдын 2017 оны А/208 тушаалаар "Газрын тос боловсруулах Уйлдвэр барих төсөл"-ийн нарийвчилсан ТЭЗҮ боловсруулахад шаардагдах мэдээ мэдээлэл, тоо баримт бэлтгэх, мэргэжил арга зүйн дэмжлэг үзүүлэх чураг бүхий ажлын хэсгийг байгуулж, төслийн судалгааны ажилд шаардлагатай газрын тос, газрын тосны бүтээгдэхүүний зах зээлийн судалгаа, стандарт, дүрэм журам, Уйлдвэрэрийн байршил, дамжуулах хоолойн трассын төлөвлөлттэй холбоотой байр зүй, геодези, инженер-геологи, байгаль орчин, цаг уур, дэд бүтэц, түүхий эдийн хангамж, зах зээлийн талаарх мэдээ, мэдээлэл, тоо баримт, судалгаа шинжилгээний материалыудыг Энэтхэгийн Зөвлөх компанийд бэлтгэн хургуулсан. Дээрх мэдээ, мэдээлэд үндэслэн БНЭУ-ын Зөвлөх компани төслийн нарийвчилсан ТЭЗҮ-ийн Эхлэлийн тайланг 2017 оны 11 дугээр сарын 14-ний өдөр ирүүлээд байна. Төслийн ТЭЗҮ-ийн

Зорилт 6. Бодит салбарын өсөлтийг хангах эрчим хүчиний бодлого хэрэгжүүлж, эрчим хүчиний эх үүсвэрийн хүчин чадлыг нэмэгдүүлнэ	<p>Сангийн яам, Эрчим хүчиний яам, Дарханы дулааны цахилгаан станц, ХБНГУ-ын Сэргээн босголт, зээлийн банкны төлөөлөгчид оролцсон хуралдааны шийдвэрийн дагуу төслийн нэмэлт зээл болох 4.5 сая европийн зээлийн гэрээнд гарын усэг зурах эрх олгосноор 2017 оны 6 дугаар сард Сангийн сайд гэрээг зурж баталгаажуулсан.</p> <p>Мөн төсөлд дахин шаардлагатай байгаа 5 сая европийн асуудлыг хэлэлцэн ХБНГУ-ын талаас зээл хэлбэрээр Монгол Улсын Засгийн газарт олгохоор шийдвэрлэсний дагуу 2017 оны 6 дугаар сард Засгийн газрын хуралдаанаар хэлэлцэж Сангийн сайд гэрээг зурж баталгаажуулсан. Төслийн барилга угсралтын ажлын Гүйцэтгэгчийг ХБНГУ-ын хуулийн дагуу зохион байгуулан, тус улсын Сэргээн босголтын зээлийн банкнаас зөвшөөрөл авсны үндсэн дээр гүйцэтгэгчээр БНХАУ-ын “China energy engineering group” компанийг шалгаруулж тус компанийтай 2017 оны 6 дугаар сарын 30-ны өдөр гэрээ байгуулсан. Төслийн барилга угсралтын ажлыг гүйцэтгэгч компани нь 2017 онд дараах ажлуудыг хийж түйцэтгэсэн. Үүнд:</p> <p>40000квт трансформатор угсарч сууринуулсан өргөтгөлийн барилтын тур ханын суурийг хийсэн.</p>	40		
6.1	МУТХҮБ-ЫН 2.1.5, Зорилт 1, ЗГУАХ-ийн 2.97 дахь заалт	Дарханы ДЦС-ын барилгын ажлын ЯВЧ, хувиар	100.0	Эрчим хүчиний салбарын тасралтгүй, найдвартай ажиллагааг хангах зорилгоор ашиглалтад байгаа цахилгаан станцуудыг өргөтгөн шинэчилж, хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх

Одоогийн өргөтгөлийн барилгын төмөр хийцийн угсралт, тулгууруудын ажил, бквын хуваарилах байгууламжийн өргөтгөлийн ажил, хөргөгч цамхагын авлагын ажлууд тус тус хийдэж байна. Нэмэлт санхүүжилтийн хүрээнд олон улсын тендерийг зарлаж төслийн гүйцэтгэгчээр БНХАУ- ЫН “ТЕРС” компани шалгарсан БНХАУ-ЫН “ТЕРС” компанитай 2017 оны 6 дугаар сарын 30-ны өдөр герээг хийж, барилга угсралтын ажлыг эхлүүлээд байна. Мөн үндсэн тоног төхөөрөмжүүдийг үйлдвэрлэсэн ОХУ-ЫН Калтуны турбины үйлдвэр, генератор үйлдвэрлэсэн Привод компаниудтай хамтран ажиллах герээг хийж байна.	Төслийн гүйцэтгэгчээр БНХАУ-ЫН “Nipal Industrial Equipment Installation” компани шалгарч 2017 оны 1 дугаар сарын 17-ны өдөр гэрээг байгуулсан. Монгол Улсын Засгийн газар, БНХАУ-ЫН Экспорт Импортны банкны хооронд байгуулсан зээлийн ерөнхий гэрээний дагуу төсөл болон төслийн гүйцэтгэгчээр шалгарсан компанийд аудит хийх ажил явагдаж байна. Төслийн барилга угсралтын ажлыг 2018 онд эхлүүлж, 2020 онд дуусган ашиглалтад оруулахаар төлөвлөж байна. Мөн Сангийн сайдын 2017 оны 4 дугаар сарын 3-ны өдрийн 105 дугаар тушаалаар Төсөл хэрэгжүүлэх нэгжийг байгуулан ажиллаж байна.	Төслийн гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулах үнэлгээний хороог Эрчим хүчиний яамны ТНБД-ын 2017 оны 19 дугаар тушаалаар байгуулсан. Чойбалсангийн ДЦС-ыг өргөтгөх төслийн гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулах тендерийг 2017 оны 1 дугаар сарын 26-ны өдөр, ДЦС-3-ын өргөтгөлийн төслийн гүйцэтгэгчийг 3 дугаар сарын 6-ны тус тус зарлаж, 3 дугаар сарын 19, 20-ны өдрийд хупзэн авч үнэлгээг хийв. Чойбалсангийн ДЦС-ыг өргөтгөх төслийн	
Эрдэнээтийн ДЦС-ын барилгын ажлын явц, хувиар	10.0		
ДЦС-3, Чойбалсангийн ДЦС-ын өргөтгөлийн санхүүжилтийн гэрээ байгуулах ажлын явц, хувиар	100.0		

		<p>Гүйцэтгэгчээр шалгарсан БНХАУ-ын “CITIC NIC Engineering and Technology” компанид тус яамнаас 2017 оны 04 дугаар сарын 26-ны өдөр 84.9 сая.ам.доллараар, ДЦС-3-ын өргөтгөлийн төслийн гүйцэтгэгчээр шалгарсан БНХАУ-ын “Чайна чангжиан энержи корпораци, Хунан индустрал экүйпмент инсталэйшн” компанид тус яамнаас 2017 оны 5 дугаар сарын 17-ны өдрийн в/1433 тоот албан бичгээр 414.9 сая.ам.доллараар гэрээ байгуулах мэдэгдлийг тус тус хургуулсан.</p> <p>Гэвч төслийн хөрөнгө оруулалтын эргэн төлөгдөх нөхцөл нь тодорхойгүй байсан тул төслийн гэрээг цуцлах тухай мэдэгдлийг БНХАУ-ын “CITIC NIC Engineering and Technology”, “Чайна чангжиан энержи корпораци, Хунан индустрал экүйпмент инсталэйшн” компаниудад хургуулээд байна.</p> <p>2018 оны 1 дугээр 4-ний өдрийн Засгийн газрын 01 дугээр тогтоолоор ДЦС-3, ДЦС-4-ын өргөтгөлийн ажлыг ОХУ-ын Засгийн газрын зээлийн хурээнд санхүүжүүлэхээр шийдвэр гарсан байна.</p> <p>Тус тогтоолын хэрэгжилтийг хангах ажлын хүрээнд Эрчим хүчиний яамны Төрийн нарийн бичгийн даргын 10 тоот тушаалаар даалгаварыг тодотохоор ажлын хэсэг байгуулагдан ажиллаж байна.</p> <p>Эрчим хүчиний яамны Төрийн нарийн бичгийн даргын 2017 оны 3 дугаар сарын 14-ний өдрийн 65 дугаар тушаалаар Тавантолгойн Цахилгаан станцын төсөл хэрэгжүүлэх ажлын хэсэг байгуулсан. Тус ажлын хэсэг Тавантолгойн Цахилгаан станцын төсөл хэрэгжүүлэх нэгжийн санхүүжилтийн асуудлыг шийдвэрлэх зорилгоор Эрчим хүчиний яам, Хөгжлийн банкны хооронд хийгдэх гэрээний төслийг боловсруулах, ёмнө байгуулсан “төсөл санхүүжүүлэх, эргэн төлөлтийг зохицуулах тухай” гэрээг дүгнэх ажлуудыг хийсэн. Ажлын хэсгээс Монгол Улсын Засгийн</p>	40
--	--	--	----

6.2	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%;">МУТХҮБ-ЫН 2.1.5, Зорилт 1, ЗГУАХ-ийн 2.98 дахь заалт</td><td style="width: 50%;">Өмнөд говийн цахилгаан эрчим хүчиний хэрэглээг хангах хүрээнд Тавантолгойн цахилгаан станцыг байгуулах бэлтгэл ажлыг хангах</td></tr> </table>	МУТХҮБ-ЫН 2.1.5, Зорилт 1, ЗГУАХ-ийн 2.98 дахь заалт	Өмнөд говийн цахилгаан эрчим хүчиний хэрэглээг хангах хүрээнд Тавантолгойн цахилгаан станцыг байгуулах бэлтгэл ажлыг хангах	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%;">Хангах ажлыг хангах ажлын явлц, хувиар станцыг байгуулах бэлтгэл ажлыг хангах</td><td style="width: 50%;">100.0</td></tr> </table>	Хангах ажлыг хангах ажлын явлц, хувиар станцыг байгуулах бэлтгэл ажлыг хангах	100.0
МУТХҮБ-ЫН 2.1.5, Зорилт 1, ЗГУАХ-ийн 2.98 дахь заалт	Өмнөд говийн цахилгаан эрчим хүчиний хэрэглээг хангах хүрээнд Тавантолгойн цахилгаан станцыг байгуулах бэлтгэл ажлыг хангах					
Хангах ажлыг хангах ажлын явлц, хувиар станцыг байгуулах бэлтгэл ажлыг хангах	100.0					

газрын 2017 оны 42 дугаар тогтоолд өөрчлөлт оруулж, Тавантолгойн цахилгаан станцын төсөл хэрэгжүүлэх нэгжийн 2014 оны 1 дүгээр сарын 30-ны өдөр байгуулсан “З-ДЦ-Б 2014-09” дугаартай “Төсөл санхүүжүүлэх, эргэн төлөлтийг зохицуулах тухай гэрээ”-ний дагуу үргэлжлүүлэн Хөгжлийн банкнаас санхүүжүүлэх саналыг Сангийн яаманд хургуулэхээр шийдвэрлэсэн. Төслийн хөрөнгө оруулагч Маребуни, Эм Си Эс компанийн түншлэл “450 МВт-ын ДЦС барих” төслийн “Цахилгаан эрчим хүч худалдах, худалдан авах гэрээ”-ний хэлэлцээрийг Оюу толгой компанийтай хийж байна.	Засгийн газрын 2018 оны 1 дүгээр сарын 31-ний өдрийн хуралдаанаас “Өмнөд бусийн эрчим хүчиний салбарт хамтран ажиллах гэрээ”-г цуцлах талаар холбогдох арга хэмжээ авч ажиллахыг даалгасны дагуу 2014 оны 8 дугаар сарын 14-ний өдөр Улаанбаатар хотноо байгуулсан “Өмнөд бусийн эрчим хүчиний салбарт хамтран ажиллах гэрээ”-г цуцалсан.	Сэргээгдэх эрчим хүчиний эх үүсвэрүүдийн барилгын жэлтыг эхлүүлэх ажлын хүрээнд: Дархан-Уул аймгийн Хонгор суманд 10 МВт-ын наарны станц 2017 оны 1 дүгээр сард ашиглалтад ороон.	Сэргээгдэх эрчим хүчиний сумын нутагт барилдах 50 МВт-ын хүчин чадалтай салхин цахилгаан станц төслийн барилга угсралтын ажил дуусан 11 дүгээр сард ашиглалтад орсон. Улаанбаатар хотын СХД-ийн нутаг дэвсгэрт Эвридэй ХХК-ийн 10 МВт-ын наарны станц 2017 оны 11 дүгээр сард ашиглалтад орсон.
6.3	МУТХҮБ-ЫН 2.1.5, Зорилт 2, ЗГҮАХ-ийн 2.100 дахь заалт	Сэргээгдэх эрчим хүчиний эх Барилгын ажлын явц, хувиар ажлыг үргэлжлүүлэх	50.0

27-ны өдөр “Түлхүүр гардуулах гэрээгээр өөрийн хөрөнгөөр санхүүжүүлэх нөхцөлтэй Багануур-Чойрын 220 кВ-ын өндөр хүчдэлийн цахилгаан дамжуулах агаарын шугам, Багануур дэд станцын төслийн барилга угсралтын ажлыг гүйцэтгэх ажлын Олон Улсын нээлттэй төндөрийг зарласан. Уг төндөрт БНХАУ-ЫН “Хэйлунгжиан барилга угсралтын групп” компании шалгарсан. Засгийн газрын 2016 оны 180 дугаар тоогоолын 2 дугаар заалтад, заасны дагуу төслийн ажилд гүйцэтгэгчээс гаргасан хөрөнгө оруулалтын ажлын зардлыг буцаан төлөх тухай асуудлын талаарх албан бичтийг “Джил гүйцэтгэх гэрээ”-ний хамт 2017 оны 7 дугаар сарын 6-ны өдөр a/2173 тоот албан бичгээр холбогдох байгууллагад хүргүүлсэн болно. Төслийн хөрөнгө оруулалтын эргэн төлөлт хийгдэх нөхцөл тодорхойгүй гэсэн үндэспэлээр чиглэл, зөвшөөрөл өгөх боломжгүй болсон тул гүйцэтгэгчтэй байгуулсан гэрээг цуцлах мэдэгдэл хүргүүлсэн.

Чойр дэд станцын талаар:

Чойр дэд станцын өргөтгөлийн барилга угсралтын ажлыг эргэн төлөгдөх нөхцөлтэйгөөр барьж байгуулахаар Засгийн газрын 2016 оны 180 дугаар тоогоол гарсан.

Өмнө хийгдсэн концессион гэрээний хэлцлийг ургэлжлүүлэх санаалыг Үндэсний хөгжлийн газарт хүргүүлсэн. Концесст шалгарсан компанийтай гэрээний хэлэлцээр хийж, гэрээ байгуулсан. Төслийн нийт төсөвт өртөг 31.7 сая ам доллар. Одоогийн байдаараар барилга угсралтын ажил 60 хувьтай явж байна.

Улаанбаатар-Мандалговийн цахилгаан дамжуулах агаарын шугам, дэд станцын талаар:

Улаанбаатар-Мандалговийн цахилгаан дамжуулах агаарын шугам, дэд станц барих төслийн шав тавих ёсполыг 2017 оны 6 дугаар сарын 21-ний өдөр хийж, барилга угсралтын

ажлыг БНХАУ-ын “ТВЕА” компани эхлүүлээд байна.	Төслийн нийт төсөвт өртөг – 120.0 сая ам.доллар зураг төсөл хийгдсэн. Тоног төхөөрөмжийн сонголтыг хийсэн. Мөн цахилгаан дамжуулах агаарын шуамын трассын дагуу 3 газар ажилчдын тур байр баридсан.	Төвийн бусийн дамжуулах суржээний үр ашгийг дээшлүүлэх төсөл:	40
	Эрчим хүчиний яам, Сангийн яам, “Цахилгаан дамжуулах үндэсний суржээ” ТӨХК болон “КФУ” банкны төслийн үнэлгээний багийн хооронд хэлэлцэн тохиролцсон асуудлуудыг нэгтгэн Харилцан ойлголцлын санамж бичийн эцсийн хувилбарыг бэлтгэж гарын усэг зурахад, бэлэн болгосон. Харилцан ойлголцлын санамж бичигт Эрчим хүчиний яам, Сангийн яам, “КФУ” банкны хооронд байгуулах ба ЭХЯ, СЯ-НЫ зүгээс дэмжих “КФУ” банкинд хандаад байна.	Эрчим хүчиний яам, Сангийн яам, “Цахилгаан дамжуулах үндэсний суржээний үр ашгийг дээшлүүлэх төсөл” төслийг Сангийн яаманд ирүүлээд байна. Гурван тал гарын үсэг зурснаар зээлгийн гэрээ байгуулагдах бэлтгэл ажил бурдэнэ.	
	2017 онд 10 аймгийн төвд дулааны станц, дулааны шугам суржээ барих төслийн өмнөх хэлэлцээрүүдийг ургэлжлүүлж үр дунд хүргэх, БНСУ-ын талаас хөнгөлөлтэй зээл олгох асуудлыг түргэвчлүүлэх арга хэмжээг авч байна. Дээрх төслүүдийн техник, эдийн засгийн үндэслэлүүдийг орчуулан, холбогдох материалын хамт БНСУ-ын талд хүргүүлсэн.	2017 онд 10 аймгийн төвд дулааны станц, дулааны шугам суржээ барих төслийн өмнөх хэлэлцээрүүдийг ургэлжлүүлж үр дунд хүргэх, БНСУ-ын талаас хөнгөлөлтэй зээл олгох асуудлыг түргэвчлүүлэх арга хэмжээг авч байна. Дээрх төслүүдийн техник, эдийн засгийн үндэслэлүүдийг орчуулан, холбогдох материалын хамт БНСУ-ын талд хүргүүлсэн.	
6.5	МУТХҮБ-ЫН 2.1.5, Зорилт 1, ЗГУАХ-ийн 2.102 дахь заалт	Аймгийн төвүүдэд байгаль орчинд ээлтэй дулааны станц, шугам суржээ барих ажлыг ургэлжлүүлэх	Аймгийн төвүүдэд байгаль орчинд ээлтэй дулааны станц, шугам суржээ барих ажлыг ургэлжлүүлэх

		<p>зарлаж, гүйцэтгэчийг шалгаруулсан. Зөвлөх Үйлчилгээний “KDHEC” компани 2017 оны 11 дүгээр сарын 8-11-нд манай улсад томилоттор ажиллав.</p> <p>10 аймгийн дулааны станцын төслийг эрчимжүүлэх талаар Эрчим хүчиний дэд сайд Т.Гантулга, БНСУ-ын ЭКЗИМ банкны гүйцэтгэх захирагтай 2017 оны 12 дугаар сарын 4-өөс 8-ны өдриүүдэд БНСУ-ын Сөүл хотноо уулзалт хийсэн. Уулзалтаар 2 тал барилга угсралтын ажлыг 2020 онд дуусгахаар харилцан тохиолцсон.</p> <p>Монгол Улсын Ерөнхий сайд 2018 онд БНСУ-д хийсэн ажлын айлчлалын үеэр 10 аймгийн дулааны цахилгаан станцын төслийн ажлыг эрчимжүүлэх асуудлыг хэлэлцсэн. Энэ хүрээнд 2018 оны 1 дүгээр сарын 16-ас 25-ны өдриүүдэд БНСУ-аас 7 хүний бурэлдэхүүнтэй баг ирж Эрчим хүчиний бурэлдэхүүнтэй яамны холбогдох мэргэжилтнүүдтэй хамтран 10 аймгийн төвд очиж холбогдох судалгааны ажлуудыг хийж гүйцэтгэсэн.</p> <p>Мөн геологи, геодезийн судалгааны ажлыг 2018 оны 2 дугаар сарын 27-ны өдрөөс 10 аймгийн төвд хийхээр ажиллаж эхлээд байна.</p> <p>Төслийн дунд шатны ТЭЗҮ-ийн тайланг 2018 оны 3 дугаар сарын эхний 10 хоногт багтаан Эрчим хүчиний яаманд хуплээгэн өгөхөөр ажиллаж байна.</p>	<p>Эрчим хүчиний сайдын 2017 оны төсвийн багцад тусгагдсан Улаанбаатарын гэр хорооллын хүчдэлийн училттай болон шинэ суурьшлын бусийн гэр хорооллын, айл өрхийг цахилгаан хангамжаар хангах 41 багц төслийн үнэлгээг хийж дуусгаж, төслийн хүрээнд Сонгинохайрхан, Чингэлтэй, Баянгол, Хан-Уул, Баянзурх, Сүхбаатар дүүргүүдийн айл өрхийн цахилгаан хангамжийн асуудлыг шийдэж, холбогдох барилга угсралтын ажлыг дуустасан.</p> <p>Дэлхийн банкны Эрчим хүчиний төслийн нэмэлт</p>
6.6	<p>Хот, суурин газрын цахилгаан түгээх сүлжээний чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлэх</p> <p>МУТХҮБ-ЫН 2.1.5. Зорилт 1, 3ГҮАХ-ийн 2.102, 2.103 дахь залалт</p>	<p>Барилгын ажлын явц, хувир</p> <p>100.0</p>	

<p>санхүүжилтийн төсөл дуусгавар болсонтой холбогдуулан уг төслийг дахин “хэрэгжүүлэх, төслийг сунгах тухай асуудлыг Дэлхийн банкинд тавьж, шийдвэрлүүлсэн. Дэлхийн банкаас олгож буй уг зээлийн хөрөнгийг ашиглах санхүүжилтийн гэрээ, төсөлт хэрэгжүүлэх гэрээний төслүүдийг холбогдох байнгын хороодор хэлэлцүүлэх танилцуулга, гэрээний төслийн бэлтгэл ажлыг хангаж 2017 оны 5 дугаар сард УИХ-ын Төсвийн байнгын хороо, Эдийн засгийн байнгын хороо, Аюулгүй байдал, гадаад боллогын байнгын хорооны хуралдаанаар хэлэлцүүлэн дэмжигдэж УИХ-ын 2017 оны 5 дугаар сарын 27-ны өдрийн хуралдаанаар соёрхон батлагдсан. АНУ-ын Вашингтон хотноо хуралдсан Дэлхийн банкны удирдах зөвлөлийн 2017 оны 6 дугаар сарын 15-ны өдрийн хуралдаанаар Монгол Улсад дээрх төслийг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай хөрөнгө оруулалтыг хийхээр эцсийн шийдвэр гарсан. Засгийн газрын 2017 оны 6 дугаар сарын 28-ны өдрийн хуралдаанаар Монгол Улсын Засгийн газар, Дэлхийн банкны Олон Улсын хөгжлийн ассоциаци хооронд байгуулах “Эрчим хүчиний төсөл 2”-ын санхүүжилтийн хэлэлцээрт гарын усэг зурах эрхийг Сангийн сайдад олгосны дагуу гэрээ зурагдсан.</p>	<p>Төслийн хүрээнд “Эрдэнэт Булганы Цахилгаан түгээх сүлжээ”, “Багануур ЗүүнӨмнөд бусийн цахилгаан түгээх сүлжээ”, “Цахилгаан дамжуулах үндэсний сүлжээ” ТӨХЖ-иудын түгээх шугам сүлжээ, дэд станцуудыг өргөтгөн шинэчлэх юм. Энэхүү ажлыг хэрэгжүүлэхээр Дэлхийн банкаас гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулах ажлыг зохион байтулахаар төлөвлөн ажиллаж байна.</p>	<p>Зорилт 7. Эдийн засгийн есөлтийг дэмжихэд чиглэсэн зам, тээврийн салбарыг хөгжүүлэх бодлого хэрэгжүүлнэ</p>
<p>“Азийн авто замын сүлжээгээр олон улсын автотээвэрэлт гүйцэтгэх тухай Оросын Холбооны Улс, Монгол Улс, Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улсын Засгийн газар хоорондын хэлэлцэээр”-ийг байгуулав.</p>	<p>МУТХҮБ-ын 2.1.5, Зорилт 4, ЗГУАХ-ийн 2.114, 2.116 дахь</p>	<p>Дамжин Өнгөрөх Тээврийн эрх Зүйн орчныг сайжруулж,</p> <p>“Азийн авто замын сүлжээгээр олон улсын автотээвэрэлт гүйцэтгэх тухай Оросын Холбооны Улс, Монгол Улс, Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улсын Засгийн газар хоорондын хэлэлцээрийн 1</p>
<p>7.1</p>	<p>Монгол Улс, ОХУ, БНХАУ-ын хоронд байгуулах</p>	<p>7.1</p>

	заалт	Тээврийн салбарын олон улсын хамтын ажиллагааг өргөжүүлэх	“Oros-Монгол-Хятадын эдийн засгийн коридор байгуулах хөтөлбөрийн төслийн жагсаалт”-ын 12 дугаарт туссан “Дэйн авто замын сүлжээгээр олон улсын автотээвэрлэлт гүйцэтгэх тухай Оросын Холбооны Улс, Монгол Улс, Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улсын Засгийн газар хоорондын хэллэлцээр”-ийг байгуулав. Энэхүү хэлэлцээрийг УИХ-аар соёрхон батлах тухай хуулийн үзэл баримтлалыг УИХ-ын холбогдох байнгын хороотой зөвшилцөхөөр тогтсон.
	Шинээр боловсруулах эрх зүйн баримт бичгийн тоо	1	Гэвч УИХ-ын Тамгын газрын газраас Засгийн газар шинээр эмхлэн байгуулгасантай холбогдон Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 40 дугаар зүйлд заасан баримт бичгийг шинэчлэн ирүүлэх чиглэл өгсөн. Үүний дагуу хэлэлцээрийг соёрхон батлах тухай хуулийн төсөл болон Үзэл баримтлалын төслийг шинэчлэн баттуулахаар ажиллаж байна.
7.2	Олон улс, хот хооронд болон орон нутгийн чанартай авто замын урт, км төслийдийг ургэлжлүүлэх	МУТХҮБ-ЫН 2.1.5. Зорилт 3, ЗГУАХ-ийн 2.107 дахь заалт	2017 онд нийт 549.65 км авто замыг ашиглалтад оруулав. Үүнд: 1. Элсэнтасархай-Орхоны гүүр чиглэлийн 77 км хатуу хүчилттай авто зам; 2. Алтай-Дарви чиглэлийн 263 км хатуу хүчилттай авто зам; 3.Өндөрхaan-Чойбалсан чиглэлийн 142.36 км хатуу хүчилттай авто замын 4 дугаар хэсгийн 15 км, 3 дугаар хэсгийн 10 км, 2 дугаар хэсгийн 23.35 км авто зам; 4. Замын-Үүдийн шалган нэвтрүүлэх боомтын 9.6 км хатуу хүчилттай авто зам; 5. Дархан-Эрдэнэтийн авто замаас Орхон сум хүртэлх 5 км хатуу хүчилттай авто зам; 6. Дулаанхааны 4 замын уулзвараас-Ерөө-Худэр сум хүртэлх 95 км хатуу хүчилттай авто замын 2 дугаар хэсгийн 40 км, 3 дугаар хэсгийн 30 км хатуу хүчилттай авто зам;

7.	Дархан-Эрдэнэтийн авто замаас Сант сум хүртэлх 17.2 км хатуу хучилттай авто зам; даваа чиглэлийн 100 км хатуу хучилттай авто замын Улдээдээл 58 км хатуу хучилттай авто зам;			0
8.	Халзанбүргэдэй-Солонготын замын Улдээдээл 58 км хатуу хучилттай авто зам, комисс ажиллаж, ашиглалтад хулээн авсан.			
9.	Орхон аймгийн Эрдэнэт хотын Дэнж багт баригдах 5.08 км хатуу хучилттай авто замын улдээдэл болох 1.5 км хатуу хучилттай авто замын барилгын ажиллууд дуусч, комисс ажиллаж, ашиглалтад хулээн авсан.	Тавантолгой-Гашуунсухайт чиглэлийн төмөр замын барилгын ажилд шаардлагатай хөрөнгө оруулалтыг шийдвэрлүүлэх тухай Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2017 оны 4 дүгээр сарын 11-ний өдрийн 01/1463 тоот албан бичгийг холбогдох сайтуулагад хургуулсэн. Тус чиглэлийн төмөр замын барилгын ажилд шаардлагатай санхүүжилтийг БНХАУ-ас Монгол Улсад хөнгөлөлттэй зээлээр олгох 1 тэрбум ам.долараас 400 сая ам.доллар олгохоор Засгийн газрын 2017 оны 222 дугаар тогтооолоор шийдвэрлүүлсэн. Засгийн газрын 2017 оны 312 дугаар тогтооолоор дээрх 400 сая ам.доллар олгох тогтооолыг хүчингүй болгосон.	Тавантолгой- Гашуунсухайт чиглэлийн төмөр замын төслийн барилгын ажлыг үргэлжлүүлэн эрчимжүүлэх Уурэг бүхий Уул, Уурхай, хунд Уйлдвэрийн яам, Үндэсний хөгжлийн газартай хамтарсан ажлын хэсгийг яаралтай байгуулахаар ажиллаж байна. Барилгын ажлын явц 51.84 хувьтай байна.	Хөөт-Бичигт чиглэлийн төмөр замын техникийн зураг төслийг боловсруулах ажлын хүрээнд БНХАУ-ын “Башинь төмөр зам” компанийн захиалгаар БНХАУ-ын Зураг төслийг 3 дугаар хүрээлэн ТЭЗҮ-ийг боловсруулсан. Тус хүрээлэнгээс хураангуй ТЭЗҮ-ийг ирүүлсэн бөгөөд ТЭЗҮ-ийн эх хувийг хулээж авахаар

ЭЗЭМШИГЧ ТУС ТӨМӨР ЗАМЫН ТӨСЛИЙН ТЭЗҮ-ИЙН ТӨГСӨЛЛИЙН ШАТНЫ ТАЙЛАНГ БОЛОВСРУУЛАХ АЖЛЫГ САНХУГЖУУЛЖ ГҮЙЦЭТГЭХ, ЦААШИД ХАМТРАН АЖИЛЛАХ ТУХАЙ ХАРИЛЦАН ОЙЛГОЛЦЫН СНАМЖ БИЧТИЙГ БНХАУ-ЫН “Чайна гэжуба групп” КОРПОРАЦИЙН БАЙГУУЛЖ, ТЭЗҮ-ИЙН ТӨГСӨЛЛИЙН ШАТНЫ ТАЙЛАНГ ЭЦЭСЛЭН БОЛОВСРУУЛЖ БАЙНА. Олон улсын банк санхүүгийн байгууллагын шаардлага хангасан ТЭЗҮ-ИЙГ 2018 оны эхний улиралд багтаан боловсруулж дуусган төмөр замын барилгын ажлыг эхлүүлэхээр ажиллаж байна.	Улсын Их Хурлын Эдийн засгийн байнгын хорооны 2017 оны 1 дүгээр сарын 25-ны өдрийн хурлаар асуудлыг хэлэлцүүлж, УИХ-ын 2017 оны 1 дүгээр сарын 26-ны нэгдсэн чуулганаар хэлэлцүүлж асуудлыг Эдийн засгийн байнгын хороо руу шилжүүлсэн. АНХНЫ ХЭЛЭЛЦҮҮЛТИЙГ 2017 оны 2 дугаар сарын 1-ний өдөр хийсэн. Тус чиглэлийн төмөр замын ТЭЗҮ-ИЙГ БНХАУ-ЫН “Си Ар И Си” компани өөрийн хөрөнгөөр боловсруулж, “Монголын төмөр зам” ТӨХК-Д ХУЛЭЭЛГЭН өгөхөөр харилцан ойлголцлын снаамж бичигт гарын үсэг зурсан. “Си Ар И Си” компани нь ТЭЗҮ-ИЙГ боловсруулж дууссан бөгөөд Монгол хэл рүү орчуулах ажил хийгдэж байна. УИХ-аар тус чиглэлийн төмөр замын царигийн өргөний хэмжээ тогтоолгохоор ажиллаж байна.	Богдхан төмөр замын ТӨСЛИЙГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХЭР ЗАМ, ТЭЭВРИЙН ХӨГЖЛИЙН ЯАМ БОЛОН АЗИЙН ХӨГЖЛИЙН БАНК ХООРООНД 2014 ОНД ХАРИЛЦАН ОЙЛГОЛЦЫН СНАМЖ БИЧИГ БАЙГУУЛСНЫ ДАГУУ АЗИЙН ХӨГЖЛИЙН БАНКНААС УЗУУЛЖ БУЙ ТЕХНИК ТУСПАЛЦААГААР “АЙ СИ ТИ ИНТЕРНЭШНЛ” ХХК ТЭРҮҮГТЭЙ ЗӨВЛӨХ КОМПАНИ “УЛААНБААТАР ТӨМӨР ЗАМ” ХНН-ИЙН МАНДАЛ ӨРТӨӨНӨӨС БАГАХАНГАЙ ЧИГЛЭПД ШИНЭЭР БАРИХ “БОГДХАН” ТӨМӨР ЗАМ ТӨСЛИЙН ЧИГИЙН СУДАЛГААГ БОЛОВСРУУЛСАН. ЗӨВЛӨХ КОМПАНИ “БОГДХАН” ТӨМӨР ЗАМЫН ЧИГИЙН 5 ХУВИЛБАРЫГ 2017 ОНЫ 9 ДУГЭЭР САРЫН 22-НЫ ӨДӨР	
ЗУНГАЯН-ХАНГИ ЧИГЛЭПЛИЙН ТӨМӨР ЗАМЫН ТӨСЛИЙН ХЭРЭГЖИЛТИЙН ЯВЦ, ХУВИАР	10.0		
БОГДХАН ТӨМӨР ЗАМЫН ТӨСЛИЙН ХЭРЭГЖИЛТИЙН ЯВЦ, ХУВИАР	10.0		

Зам, тээврийн хөгжлийн яамны Шинжлэх ухаан, технологийн зөвлөлөөр хэлэлцүүлж, улмаар 5 дахь чигийн хувилбарыг дэмжиж, координат болон солбицлыг Засгийн газрын хуралдаанаар баттуулахаар ажиллаж байна. Зөвлөх компанийн судалгааны эцсийн тайланг 2017 оны 11 дүгээр сарын 14-ний өдөр “Зам, тээврийн хөгжлийн яаманд хулээгэж өгсөн.	Дорноговь аймгийн Замын-Үд сумын нутаг дэвсгарт хэрэгжих буй “Бус нутгийн логистикийн төвийг хөгжүүлэх төсөл”-ийн хүрээнд Улсын төсвийн 16.3 тэрбум төгрөгийн санхүүжилтээс нийтдээ 11.9 тэрбум төгрөгийн авто зам, гүүрэн байгууламж, хамгаалалтын хашааны барилга угсралтын ажил, эрчим хүчиний шугам, 16 Квт-ын дэд станицын барилгын ажил, цэвэр усны шугам, холбоо интернэтийн шилтэн кабел, цахилгаан эрчим хүчиний шугам, 110 Квт-ын дэд станицын барилгын ажил хийгдэв.	2017 онд Улсын төсвийн санхүүжилтээр 4.4 тэрбум төгрөгийн өртөг бүхий логистикийн төвийн 50 тн-ийн даацтай вандан кран нийгүүлэх ажил хийгдэхээр тендер зарлагдан Хятад Улсын “Хэнань Дафтан Хунд Машин Механизм” компани шалгаран гэрээ байгуулсан ба гэрээний гүйцэтгэл 40 хувьтай байна. Нийт төлөгдөх ёстой санхүүжилтийн 71 хувь хийгдсэн. Азийн хөгжлийн банкны санхүүжилтээр хийгдэх Логистикийн төвийн барилга угсралтын ерөнхий гүйцэтгэгчээр “Хятадын төмөр замын 21 дүгээр товchoо” компани, хяналтын зөвлөхөөр БНСУ-ын “Сусонг инженеринг компани”, Монгол Улсын “Геозурагал”, “NBCC” ХХК-иудын түншлэл ажиллаж байгаа бөгөөд 32.4 сая ам.долларын санхүүжилт хийгдэв. Нийт барилгын ажлын гүйцэтгэл 81 хувьтай байна.	40	
Замын-Үд сумын холимог тээврийн терминал, логистикийн төв байгуулах ажлын явц, хувиар	Гадаад, дотоод худалдааг хөнгөвчлөх тээвэр, логистикийн төвийн үйлчилгээг бий болгох ажлыг ургэлжлүүлэх	Гадаад, дотоод худалдааг хөнгөвчлөх тээвэр, логистикийн төвийн үйлчилгээг бий болгох ажлыг ургэлжлүүлэх	Гадаад, дотоод худалдааг хөнгөвчлөх тээвэр, логистикийн төвийн үйлчилгээг бий болгох ажлыг ургэлжлүүлэх	Хөшигийн хөндийд тээвэр логистикийн төв байгуулах ТЭЗҮ боловсруулах хөрөнгийн асуудал шийдвэрлэх ажлын хүрээнд Монгол Улсын Хөгжлийн
МУТХҮБ-ЫН 2.1.5, Зорилт 3, ЗГУАХ-ийн 2.117 дахь заалт	7.4	Хөшигийн хөндийд тээвэр логистикийн төв байгуулах ТЭЗҮ боловсруулах хөрөнгийн асуудал шийдвэрлэх ажлын хүрээнд Монгол Улсын Хөгжлийн		

**ЛОГИСТИКИЙН ТӨВ
БАЙГУУЛАХ
БЭЛТГЭЛ ЭЖЛҮН
ЯВЦ, ХУВИАР**

Хэрэгжүүлэх төсөл, хөтөлбөрийн жагсаалтад танилцуулга хүргүүлэв.
Үндэсний тээвэр логистикийн сүлжээний зураглал гаргах ажлын даалгавар болговсруулж, 2017 оны 5 дугаар сарын 29-ний өдөр Зам тээврийн хөгжлийн яамны Төрийн нарийн бичгийн даргаар баттуулав.

“Ай Си Ти Интернашнл” ХХК зөвлөх компани “Бодхан” төмөр замын чигийн 5 хувилбарыг 2017 оны 9 дүгээр сарын 22-ны өдөр Зам тээврийн хөгжлийн яамны Шинжлэх ухаан, технологийн зөвлөлөөр хэлэпүүлж, улмаар 5 дахь чигийн хувилбарыг дэмжиж, координат болон солбицлыг Засгийн газрын хураалдаанаар хэлэлцүүлж, баттуулах шийдвэр гарсан. Энэ ажил хийгдсэнний дараа Хөшигийн хөндийн тээврийн логистикийн төв байгуулах байршил, ТЭЗҮ хийх үндэслэл бүрдэнэ.

Засгийн газрын 2017 оны 11 сарын 29-ны өдрийн 322 тоот тогтоолоор “Улаанбаатар хотын Олон Улсын шинэ нисэх буудлын менежмент төсөл”-ийг хэрэгжүүлэх хамтарсан хуулийн этгээдийн япон талд ноогдох хувийг 51, Монголын талд ноогдох хувийг 49 байхаар тогтоол гарч хуулийн этгээдийг байгуулахаар шийдвэрлэсэн.

Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2016 оны 123 дугаар тушаалаар 2017 оны 1 дүгээр сарын 2-ны өдрийн 17-ны хооронд Улсын комисс ажилласан. Хяналт шалгалтын дунг 2017 оны 1 дүгээр сарын 18-ны өдрийн Засгийн газрын хуралдаанд танилцуулсан. 2017 оны 1 дүгээр сарын 20-ны өдрийн Зөвлөх компанийн CS/E-L-G17-2162 тоот, ТХН-ийн 59 тоот, ИНЕГ-ын 01/293 тоот албан бичгийн дагуу Гүйцэтгэгчид “Ажил хулээн авах гэрчилгээ”-г олгож 32 барилга байгууламжуудыг хулээж авлаа.

Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар баригдах ачаа, шуудан, тээврийн үйлчилгээний барилга, захирагааны барилга, нисэх буудлын үйлчилгээний барилгын ажлыг гүйцэтгүүлэхээр ЗТХЯ, “Ви Эйч

ЛОГИСТИКИЙН ТӨВ БАЙГУУЛАХ БЭЛТГЭЛ ЭЖЛҮН ЯВЦ, ХУВИАР	Хэрэгжүүлэх төсөл, хөтөлбөрийн жагсаалтад танилцуулга хүргүүлэв. Үндэсний тээвэр логистикийн сүлжээний зураглал гаргах ажлын даалгавар болговсруулж, 2017 оны 5 дугаар сарын 29-ний өдөр Зам тээврийн хөгжлийн яамны Төрийн нарийн бичгийн даргаар баттуулав.	“Ай Си Ти Интернашнл” ХХК зөвлөх компани “Бодхан” төмөр замын чигийн 5 хувилбарыг 2017 оны 9 дүгээр сарын 22-ны өдөр Зам тээврийн хөгжлийн яамны Шинжлэх ухаан, технологийн зөвлөлөөр хэлэпүүлж, улмаар 5 дахь чигийн хувилбарыг дэмжиж, координат болон солбицлыг Засгийн газрын хураалдаанаар хэлэлцүүлж, баттуулах шийдвэр гарсан. Энэ ажил хийгдсэнний дараа Хөшигийн хөндийн тээврийн логистикийн төв байгуулах байршил, ТЭЗҮ хийх үндэслэл бүрдэнэ.	Засгийн газрын 2017 оны 11 сарын 29-ны өдрийн 322 тоот тогтоолоор “Улаанбаатар хотын Олон Улсын шинэ нисэх буудлын менежмент төсөл”-ийг хэрэгжүүлэх хамтарсан хуулийн этгээдийн япон талд ноогдох хувийг 51, Монголын талд ноогдох хувийг 49 байхаар тогтоол гарч хуулийн этгээдийг байгуулахаар шийдвэрлэсэн.	Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2016 оны 123 дугаар тушаалаар 2017 оны 1 дүгээр сарын 2-ны өдрийн 17-ны хооронд Улсын комисс ажилласан. Хяналт шалгалтын дунг 2017 оны 1 дүгээр сарын 18-ны өдрийн Засгийн газрын хуралдаанд танилцуулсан. 2017 оны 1 дүгээр сарын 20-ны өдрийн Зөвлөх компанийн CS/E-L-G17-2162 тоот, ТХН-ийн 59 тоот, ИНЕГ-ын 01/293 тоот албан бичгийн дагуу Гүйцэтгэгчид “Ажил хулээн авах гэрчилгээ”-г олгож 32 барилга байгууламжуудыг хулээж авлаа.	Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар баригдах ачаа, шуудан, тээврийн үйлчилгээний барилга, захирагааны барилга, нисэх буудлын үйлчилгээний барилгын ажлыг гүйцэтгүүлэхээр ЗТХЯ, “Ви Эйч	
МУТХҮБ-ЫН 2.1.5. Зорилт 4, ЗГУАХ-ийн 2.114, 2.118 дахь заалт, Төрөөс иргэний нисэхийн салбарт 2020 он хүртэл баримтлах бодлогын 6.1.4 дэх дэд заалт	Иргэний нисэхийн салбарын өрсөлдөх чадварыг нэмэгдүүлэх Шинээр ашиглалтад оруулах олон улсын нисэх онгоцын буудлын тоо	6.66 Улсын төсөв 1	7.5	7.5	7.5	7.5

энд Би” ХХК, “Есүй ордон” ХХК-ийн туншлэлтэй 2016 оны 4 дүгээр сарын 20-ны өдөр 13.970.0 сая төгрөгийн үнийн дун бүхий гэрээ байгуулсан Гүйцэтгэч компани 2017 оны 4 дүгээр сарын 17-ны өдөр ажлаа эхлүүлсэн. 2017 оны 4 дүгээр улирлын байдлаар ачаа, шуудан, тээврийн үйлчилгээний барилга 62.4%, захирагааны барилга 82.9%, нисэх буудлын үйлчилгээний барилга 73.3%, нийт барилгын ажил 75%-тай байна.

Дэлхийн стандартад нийцсэн, орчин үеийн тохилог үйлчилгээ бүхий шинэ нисэх буудлыг барих төслийн ажил 2018 оны 4 дүгээр улиралд дуусна.

Иргэний нисэхийн ерөнхий газрын 2016 оны Үйл ажиллагааны цэвэр ашгийн хөрөнгөөр санхүүжүүлэх төсөл арга хэмжээний жагсаалтад Ховд аймаг дахь нисэх буудлын аэродромын зураг төсөлд нэмэлт өөрчлөлт оруулах санхүүжилтийн 26 сая төгрөгийг тусгуулж, зургийн даалгаврыг 2017 оны 9 дүгээр сарын 7-ний өдөр баттуулсан бөгөөд ажлын зурийг боловсруулахаар “ЭЗТ” ХХК-тай гэрээ байгуулахаар ажиллаж байна.

Өмнөговь аймгийн нисэх буудлыг өргөтгөн шинэчлэх, 4D ангиллын хүчин чадалтай олон улсын нөөц нисэх буудал болгох ажлын санхүүжилтийн эх үүсвэрийг Улсын төсөв, Концес, зээлийн хүрээнд шийдвэрлэхээр ажиллаж, улсын хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөрт тусгуулах саналыг Үндэсний хөгжлийн газарт, зураг төсөв боловсруулах зардал, барилгын ажлын санхүүжилтийг “Эксим” банкны зээлээр санхүүжүүлэх саналыг тус тус хургуулсэн. Зураг төслийг хийх компаниудын дэлгэрэнгүй болон хураангуй жагсаалт гаргаж, төндөрийн саналын урилга, ажлын даалгаврыг төндөрт оролцогчод хургуулэв.

Иргэний нисэхийн ерөнхий газар хоёр улсын хооронд шинээр агаарын хаалга нээх саналыг

Даланзадгад,
Ховдын нисэх
буудлын
барилгын
ажлын явц,
хувиар

20.0

Дамжин
өнгөрөх

<p>НИСЛЭГИЙН ТООНЫ ЕСӨЛТ, ХУВИАР</p> <p>2016 оны 11 дугээр сар, 2017 оны 3 болон 5 дугаар саруудад БНХАУ-ын Нислэгийн хөдөлгөөний менежментийн товчооны холбогдох мэргэжилтнүүдтэй хийсэн уулзалтын үеэр, Монгол Улсын Ерөнхий сайдын БНХАУ-д 2017 оны 5 дугаар сард хийсэн айлчлалын үеэр тус тавьсан. Говь-Алтай аймгийн хил орчмоор агаарын хаалга наэх талаарх үрдчилсан судалгааг Хятадын талд хургуулэв.</p> <p>Өнгөрөлтийн нислэгийн тоог нэмэгдүүлэх, агаарын навигацийн хураамжийн аргачлалыг боловсронгуй болгох чиглэлээр IATA /International air transport Association/-ын гишүүн агаарын тээвэрлэгчидтэй зөвлөлдөх уулзалтад Монгол Улсын агаарын навигацийн хураамжийг тогтоох шинэчилсэн аргачлалын талаар танилцуулсан. Олон улсын өнгөрөлтийн нислэгийн тоог нэмэгдүүлэх ажлын хурээнд Зам тээврийн хөгжлийн сайдын “Агаарын замуудыг шинэчлэн тогтоох тухай” 2017 оны 9 дугээр тушаалаар Монгол Улсын агаарын зайн узүүлэлтэд тулгуурласан навигацийн бүхий замуудыг шинэчлэн тогтоож, 2017 оны 3 дугаар сарын 30-ны өдрөөс нислэгийн үйл ажиллагаанд ашиглаж эхлээд байна. 2017 оны жилийн эцсийн байдлаар өнгөрөлтийн нислэгийн тоо 110953-т хүрч өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад 11.8 хувийн есслөн байна.</p>	<p>Усан замын төв буудал барих газрыг Хөвсгөл аймгийн Засаг даргын 2017 оны 2 дугаар сарын 24-ний өдрийн 1/542 тоот, Алаг-Эрдэнэ сумын Засаг даргын 2017 оны 2 дугаар сарын 16-ны өдрийн А/16 тоот захирамж, Хатгал тосгоны захирагчийн 2017 оны 2 дугаар сарын 16-ны өдрийн 1/71 тоот захирамжаар тус тус шийдвэрлүүлж, газар зүйн колбижол, координатыг тогтоолгоод байна.</p> <p>Усан замын төв буудал барих ТЭЗҮ, зураг төслийн санхүүжилтийг гадаад эх үүсвэрээс шийдвэрлүүлэх зорилгоор АХБ, Дэлхийн банк,</p>
<p>ДОТООДЫН УСАН ЗАМЫН ТЭЭВРИЙГ ХӨГЖУЛЖ, АЮУЛГҮЙ БАЙДЛЫГ ХАНГАСАН НЭГДСЭН ЗОГСООЛ, ТӨВ БУУДАЛ БАРИХ БЭЛТГЭЛ ХАНГАХ</p> <p>7.6 3ГУДАХ-ийн 2.117 дахь заалт</p>	<p>Дотоодын усан замын тээврийг хөгжүүлж, аюулгүй байдлыг хангасан нэгдсэн зогсоол, төв буудал барих бэлтгэл ажлыг хангах</p>
	<p>7.6 3ГУДАХ-ийн 2.117 дахь заалт</p>

			Жайка зэрэг 11 байгууллагад хандсан хүсэлтийг хүргүүлсэн. Үндэсний хөтжлийн газраас концессын сонгон шалгаруулалтыг зарлахаар ажиллаж байна.
ГУРАВ. БУС НУТАГ, ХӨДӨӨГИЙН ХӨГЖИЛ, БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ БОДЛОГО			
		ГУРЫН НУТАГИЙН ХӨГЖИЛ, БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ БОДЛОГО	ГУРЫН НУТАГИЙН ХӨГЖИЛ, БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ БОДЛОГО
		Хүн амын ая тухтай амьдрах орчныг бурдудуулна	Хүн амын ая тухтай амьдрах орчныг бурдудуулна
8.1	Хүн амын орон сууцны хэрэгцээг хангах хүрээнд эрх зүйн баримт эрх зүйн орчныг сайжруулж, төсөл хөтөлбөрүүдийг үргэлжлүүлэх	Шинээр болон шинэчлэн боловсруулах 2	Орон сууцны тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийг боловсруулах ажлын хэстийг Барилга, хот байгуулалтын сайдын 2017 оны 5 дугаар сарын 24-ний өдрийн 98 дугаар тушаалаар байгуулан ажиллаж байна. Үзэл баримтлалын төслийг эцэслэн боловсруулсан. Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн дагуу хуулийн төслийг боловсруулах хэрэгцээ, шаардлага, судалгаа, хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж байгаа хуулийн хэрэгжилтэд, үнэлгээ хийсэн тайлант боловсруулахаар ажиллаж байна.
8.2	МУТХҮБ-ЫН 2.1.5, Зорилт 6, 3ГУАХ-ийн 2.77, 3.4.3 дахь заалт	Хүн амын орон сууцны хэрэгцээг хангах хүрээнд эрх зүйн баримт бичгийн тоо	Засгийн газрын 192.0 Улсын төсөв 110.0 Нийт-302.0 Тэрбум Төгрөг хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх 2.76 дахь зорилтод “Ипотекийн төлөвлөгөөний 2.76 дахь зорилтод “Ипотекийн зээлийн нөхцөлийг хөнгөвчилж, зээлийн хөтөлбөрийг олон хувилбарг хэрэгжүүлэх бодлого баримтапж, зээлийн цар хүрээ, хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ” гэж заасны дагуу хүртээмжийг нэмэгдүүлэх хувилбарг боловсруулсан бөгөөд Засгийн газрын ипотекийн хөтөлбөрийн журмын төслийг боловсруулж, холбогдох байгууллагуудын саналыг авч нэгтгэн Засгийн газарт хургуулэхээр ажиллаж байна.
			“Түрээсийн орон сууц” хөтөлбөрт шинээр хамрагдах

өрхийн тоо	орон сууцад иргэдийг бүртгэх, сонгон шалгаруулах, турээсийн орон сууцад хамруулах ажлыг зохион байгуулах журам"-ын дагуу дагуу 2222 Улаанбаатар хотод 4150, орон нутагт 2222 иргэнд шаардлагатай мэдээллийг өгч, материалыг хүлээн авсан. 2017 онд нийт 3305 эрх хамрагдсанаас Улаанбаатар хотод шаардлага хангасан нийт 2376 иргэн, орон нутагт шаардлага хангасан 929 иргэдийг турээсийн орон сууцанд хамруулаад байна. Барилга, хот байгуулалтын сайдын 2017 оны 25 дугаар тушаалаар Түрээсийн орон сууцны 1 мкв талбайн хэмжээг нийслэлд 6000 төгрөг, орон нутаг 4500 төгрөг байхаар тогтоосон. Мөн Барилга, хот байгуулалтын сайдын 26 дугаар тушаалаар зорилтот бүлгийн иргэдийг түрээсийн орон сууцанд хамруулах журмыг багтуулсандаар өндөр настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд, залуу гэр бул, төрийн албан хаагч гэх мэт ангилалд тус тусын шалтуур үзүүлэлтийг тогтоосон.	Төрөөс газрын харилцаа, геодези, зураг зүйн талаар баримтлах бодлого, Төрөөс орон зайн өгөгдлийн дэд бүтцийн талаар баримтлах бодлогын төсөл болон Газрын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төсөл, Газрын кадастрын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төсөл, Газрын төлбөрийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төсөл, Монгол Улсын иргэнд газар өмчлүүлэх тухай хуульд нэмэгт өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөл, Геодези, зураг зүйн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төсөл, Нийгмийн хэрэгцээнд зориулан газар чөлөөлөх тухай хуулийн төсөл, Узэл баримтлалын төслийг боловсруулсан. Газрыг улсын тусгай хэрэгцээнд авах, гаргах журмын төслийг шинэчлэн боловсруулж, Засгийн газрын 2017 оны 287 дугаар тогтоолоор батлуулсан.	70
Геодезийн тоо	Газрын нэгдсэн бодлогын хүрээнд газар ашиглаж, эзэмших, өмчлөх эрх зүйн зохицуулалтыг сайжруулж, геодезийн нэгдсэн тогтолцоог өргөжүүлэх	Шинээр болон шинэчлэн боловсруулах эрх зүйн баримт бичгийн тоо	Газрын нэгдсэн бодлогын хүрээнд газар ашиглаж, эзэмших, өмчлөх эрх зүйн зохицуулалтыг сайжруулж, геодезийн нэгдсэн тогтолцоог өргөжүүлэх
30-аас	Геодезийн	Монгол Улсын өндрийн тулгуур	СУЛЖЭЭНИЙ

<p>НЭГДСЭН ТОГТОЛЦООГ ӨРГӨЖҮҮЛЭХ АЖЛЫН ЯВЧ, ХУВИАР</p>	<p>доошгүй</p> <p>дэвсгэрийн бусчлэлийн хувийн тухай нийтийн барилгааны шийдвэрлүүлсэн.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Улаанбаатар хотын нутаг дэвсгэрийн бусчлэлийн хуулиар зохицуулах харицааг Хот байгуулалтын тухай хуулийн шинэчилсэн найруултын төсөлд тусгах нь зүйтэй гэж Хот байгуулалтын тухай хуулийн шинэчилсэн найруултын төслийг боловсруулж буй хуулийн зөвлөх багаас узсэний дагуу Улаанбаатар хотын нутаг дэвсгэрийн бусчлэлийн тухай хуулийн төсөл боловсруулах асуудлыг ажлын хэсгийн хуралд хэлэлцүүлэхээр хойшлуулаад байгаа болно. - “Хот байгуулалтын тухай” хуулийн шинэчилсэн найруултын төсөл, “Хот, суурин, ногон байгууламжийн тухай” хуулийн төсөл, үзэл баримтлалын төслийг боловсруулсан. - “Хот, суурин газрыг дахин хөгжүүлэх тухай хуулийг дагалдаж батлагдах дүрэм, журам”-ын төсөл, “Хот, суурин газрыг дахин хөгжүүлэх үйл ажиллагааны нэхөх олговор олгох журам”-ын төсөл, “Гэр хорооллын газрыг дахин зохион байгуулах зорилгоор өмчлөгч, эзэмшигч газраар хувь нийтуулэх журам”-ын төслийг боловсруулж, баттуулахаар ажиллаж байна. - Япон улсын Жайка төслийн багтай хамтарч “Монгол Улсын газар хөдлөлтийн гамшгаас хамгаалах чадавхийг бэхжүүлэх төсөл”-ийн хүрээнд “Барилга байгууламжийн газар хөдлөлтийн тэсвэржилийн үнэлгээ хийх тухай болон газар хөдлөлтөнд тэсвэргүй барилга байгууламжийг хүчинтэх тухай” барилгын норм ба дүрэм /Дэд бүтэц, “Инженерийн шугам сүлжээний газар хөдлөлтийн тэсвэрлэлтийн үнэлгээ өгөх аргачлал”, “Өрөгт бүтээцэн барилгын газар хөдлөлтийн тэсвэрлэлтийг үнэлэх болон хүчитгэх аргачлал”, “Угсаармал 		
<p>ХОТ, СУУРИН ГАЗРЫГ ХӨГЖҮҮЛЭХ ЭРХ ЗҮЙН ОРЧНЫГ САЙРУУЛЖ, БАРИЛГА БАЙГУУЛАМЖИЙ Н НОРМ НОРМАТИВЫГ ОЛОН УЛСЫН ЖИШИГТ НИЙЦҮҮЛЭХ</p>	<p>Шинээр болон шинэчлэн боловсруулах эрхийн зүйн баримт бичгийн тоо</p> <p>МУТХҮБ-ЫН 2.1.5. Зорилт 5, 6, 3ГУАХ-ИЙН 2.78, 2.82 дахь заалт</p> <p>5</p>	<p>ХОТ, СУУРИН ГАЗРЫГ ХӨГЖҮҮЛЭХ ЭРХ ЗҮЙН ОРЧНЫГ САЙРУУЛЖ, БАРИЛГА БАЙГУУЛАМЖИЙ Н НОРМ НОРМАТИВЫГ ОЛОН УЛСЫН ЖИШИГТ НИЙЦҮҮЛЭХ</p> <p>МУТХҮБ-ЫН 2.1.5. Зорилт 5, 6, 3ГУАХ-ИЙН 2.78, 2.82 дахь заалт</p> <p>8.3</p>	<p>“ХОТ, СУУРИН ГАЗРЫГ ХӨГЖҮҮЛЭХ ЭРХ ЗҮЙН ОРЧНЫГ САЙРУУЛЖ, БАРИЛГА БАЙГУУЛАМЖИЙ Н НОРМ НОРМАТИВЫГ ОЛОН УЛСЫН ЖИШИГТ НИЙЦҮҮЛЭХ</p>

барилгын газар хөдлөлтийн тэсвэрлэлтийг унэлэх болон хүчтэх аргачлал”, “Цутгамал төмөр бетон барилгын газар хөдлөлтийн тэсвэрлэлтийг унэлэх болон хүчтэх аргачлал”/-ийн техникийн даалгаврыг батлуулсан.	“Газар хөдлөлтийн бичил мужалын зураг ашиглах норм, дүрэм” /БНБД 22-04-16/-ийг боловсруулж Барилга, хот байгуулалтын сайдаар батлуулсан.	“Газар хөдлөлтийн бусэд барьсан барилгын паспортжуулалтын аргачилсан заавар” /БДЗ1-103-00/-д нэмэлт өөрчлөлт “Газар хөдлөлтийн дараа барилгын аюулгүй байдлыг үнэлэх арга зүйн заавар, “Газар хөдлөлтийн бус нутагт барилга төлөвлөх барилгын норм ба дүрэм” /БНБД 22-01-01*/2006/-ийг шинэчлэх дурмыуд тус тус Шинжлэх ухаан техник технологийн зөвлөлийн хурлаар дэмжигдэж, батлуулахаар ажиллаж байна.
Барилга, баримтлын материалын салбарг баримтлах бодлого боловсруулах ажлын хэсгийг 2017 оны 1 дүгээр сарын 7-ны өдрийн 2 дугаар тушаалаар байгуулсан. Ажлын хэсэг тус бодлогын баримт бичийг б үндсэн чиглэлийн дагуу боловсруулахаар шийдвэрлэж, б чиглэл тус бурд Техникийн даалгавар боловсруулан бодлогын баримт бичгийн төслийн эхний хувилбарыг боловсруулсан	“Монгол базальт” ХХК, “Вестерн Холд” ХХК, “Эрэл” ХХК, “Бэрэн” ХХК-уудын төслийг Хөгжлийн банкинд 2017 оны 1 дүгээр сарын 07-ны өдрийн 01/81 тоотоор дэмжин уламжилсан. БНХАУ-ын ӨМӨЗО-ны Хөх хотноо 9 дүгээр сард зохион байгуулагдсан Монгол-Хятадын 2 дахь удаагийн үеэр “Бэрэн” ХХК-ийн гангийн Уйлдвэрийн төслийн танилцуултыг “Томоохон төслийн хөрөнгө оруулалтын хэлэлцүүлэг”-т танилцуулсан.	“Баярс констракшн” ХХК-ийн төслийн төслийн хөрөнгө оруулалтын “Баярс дулаалтын дулаалтын дархан хөвөн” ХК-
Шинээр боловсруулах эрх зүйн баримт бичийн тоо Барилга, байгууламжийн ертгийг бууруулах хүрээнд барилгын материалын үйлдвэрлэлийг бодлогоор дэмжих	1 Шинээр барих үйлдвэрийн тоо доошгүй	8.4 3ГҮАХ-ийн 2.87 дахь заалт

ийн “Техник эдийн засгийн тооцоо”-г Хөгжлийн банкинд 2017 оны 01/577 тоот албан бичгээр дэмжин уламжилсан. “Эрэл” ХХК-ийн угсармал барилгын үйлдвэрийн шинэчлэлийн ажил бурэн дуусч, туршилт тохируулга хийгдсэн тул 2017 оны 12 дугаар сарын 15-ны өдөр үйлдвэрийн нээлттэй хийлгээ.

Зүүн өмнөд говийн хот байгуулалт, хилийн ойролцоо суурин газрын хөгжлийн төслийн нэмэгт санхүүжилтийн төсөл:

- Өвөрхангай аймгийн төвийн Цэвэрлэх байгууламж, бусад туслах чийгээний А1.4 дугаартай ажлын төндөрийн үнэлгээг дуусгаж, үнэлгээний тайланг АХБ-нд зөвшөөрөл авахаар хургуулсэн.
- “Өмнөговь аймгийн төвийн Цэвэрлэх байгууламж болон бусад туслах чийгээ” А1.3 багцын сонгон шалгаруулалтаар АХБ-ас ирүүлсэн зөвшөөрөлд үндэслэн “НАБ” ХХК-ийн туншлэл гүйцэтгэгчээр шалгарч гэрээ байгуулан, гэрээг Барилга, хот байгуулалтын сайд, Өмнөговь аймгийн Засаг дарга наарт хүлээлгэж өгөөд байна.
- Дорнговь аймгийн төв Сайншандад баригдах бодир ус Цэвэрлэх байгууламжийн өөрчлөлтийн ажлын зураг, АР, өвөр шандыг холбох ариутгах татууртын шугамын ажлын зураг төсөлт боловсруулах гүйцэтгэгчээр зураг төслийн “Хайдро Дизайн” ХХК шалгарч, гэрээ байгуулан ажлаа гүйцэтгэж байна.
- Архангай аймгийн төвийн бодир ус Цэвэрлэх байгууламж, бусад туслах чийгээний ажлын гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулах төндөрийн үнэлгээний хороо байгуулсан.

Эрдэнэт хотын бодир ус цэвэрлэх байгууламжийн өргөтгөлийн төсөл: Бодир ус Цэвэрлэх байгууламжийн элс баригч, анхдагч тунгаагүр, лаг өтөрүүлэгч ба лаг угуйжүүлэх

8.5	МУТХҮБ-ЫН 2.1.5, Зорилт 5, 6, 3ГУАХ-ийн 2.91 дэх заалт	Шинээр барих Цэвэрлэх төвлөвлөгөөтэй байгууламжийн тоо	Улаанбаатар хот болон аймгуудын хөгжлийн ерөнхий төвлөвлөгөөтэй байгуулан Цэвэрлэх байгууламжуу дэг шинэчлэх	16.9 Гадаад эх Усвэр Хөгжлийн банк
-----	--	--	---	--

8.6	МУТХҮБ-ЫН 2.1.5, Зорилт 5, 6, ЗГҮАХ-ИЙН 2.103 дахь заалт	Сумын төвийн дэд бүтцийг сайжруулах ажлыг ургажлжүүлэх	Дэд бүтцийг сайжруулах ажлын явц, хувиар
6.1	Хамрагдах сумын тоо	Хамрагдах сумын тоо	Дорнод аймгийн Зээрэг, Говь-Алтай аймгийн Дэлгэр зэрэг 5 сумын ажил 60-90 хувьтай байна.
16	Хөгжлийн банк	Хөгжлийн банк	2017 онд төсвийн хөрөнгө оруулалтаар Увс аймгийн Олгий сумын төвийн 0.4 кВ-н Цахилгаан дамжуулах шугам, дэд станцын өргөтөл, шинэчлэлтийн 206.4 сая төгрөгийн өртөг бүхий ажил, Баян-Өлгий аймгийн Өллий сумын төвийн 0.4-10 кВ-н Цахилгаан дамжуулах шугам, дэд станцын шинэчлэлт 653.1 сая төгрөг /БАГЦ-1,2,4/, мөн аймгийн Сагсай сумын Битүү, Согол багийн 10 кВ Цахилгаан дамжуулах шугам, дэд
70	Улаанбаатар чадалтай бодхирийн байгууламжийн тоног төхөөрөмж сууринтуулалтын ажил 100 хувь дууссан.	Архангай, Баян-Өлгий, Булган, Говь-Алтай, Дорнод, Дундговь, Завхан, Овхорхангай Өмнөговь, Сэлэнгэ, Сүхбаатар, Төв, Увс, Хөвсгөл, Ховд, Хэнтий зэрэг 16 аймагт төслүүд хэрэгжиж байгаа бөгөөд 2017 онд Дундговь аймгийн Өлзийт, Хөвсгөл аймгийн Цэцэрлэг сумын ажлыг байнгын ашиглалтад оруулсан. Дорнод аймгийн Баян-Уул, Сүхбаатар аймгийн Эрдэнэцагаан, Хэнтий аймгийн Биндер, Ховд аймгийн Зээрэг, Говь-Алтай аймгийн Дэлгэр зэрэг 5 сумын ажил 60-90 хувьтай байна.	

станц 221.6 сая төгрөгийн ажлууд хийгдэж улсын комисс байнын ашиглалтад хүлээн авсан. Дорнговь аймгийн Мандах, Хатанбулаг сумдын хэрэгтэгч, айл өрхүүдийг байнгын цахилгаан эрчим хүчинд холбосон.

Зорилт 9. Байгаль орчин, аялал жуулчлалын салбарын эрх зүйн орчны бохирдол, доройтлыг буруулж, экосистемийн тэнцвэрт байдлыг хадгална

<p>Сэргээх ажлыг эрчимжүүлэн орчны бохирдол, доройтлыг буруулж, экосистемийн тэнцвэрт байдлыг хадгална</p> <p>1. УИХ-ын 2017 оны 5 дугаар сарын 12-ны өдрийн нэгдсэн чуулганы хуралдаанаар “Хог хаягдлын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулга”-ыг хэлэлцэн баталсан. Хог хаягдлын тухай хуулийг хүчингүй болсонд тооцох тухай, Төрийн болон орон нутгийн ёмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай, Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай, Зар сургалчилгааны тухай, Үйдвэрлэл, технологийн паркийн эрх зүйн байдлын тухай, Химиин хорт болон аюултай бодисын тухай зэрэг хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн теслүүдийг эзслэн баталсан.</p> <p>2. Байгаль хамгаалах санг, Байгаль орчин, уур амьсгалын сан болгон өөрчлөхөөр “Засгийн Газрын тусгай сангийн тухай” хуульд нэмэлт өөрчлөлт оруулах хуулийн төсөл боловсруулж, УИХ-ын 2017 оны 2 дугаар сарын 9-ний өдрийн нэгдсэн чуулгандын хуралдаанаар “Засгийн Газрын тусгай сангийн тухай” хуульд нэмэлт өөрчлөлт оруулах болон уг хуультай дагалдан 4 хуульд өөрчлөлт оруулах хуулийн төслүүдийг хэлэлцэж, нэгдсэн чуулганаар батлуулсан.</p> <p>3. Байгаль орчны багц хуулийг хэрэгжүүлэх, эрх зүйн орчныг сайжруулах зорилгоор 2017 онд захирагчны хэмжээ тогтоосон шийдвэрүүдийг Байгаль орчны асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн данггаараа болон бусад Засгийн газрын гишүүнтэй</p>	<p>5</p>
<p>МУТХҮБ-ЫН 2.1.2. Зорилт 1, ЗГҮАХ-ийн 4.2.8, 4.4.1 дэх дэд засалт</p>	<p>Шинээр болон шинэчлэн боловсруулах эрх зүйн баримт зүйн орчныг саижруулах</p>

Хамтран батлан хэрэгжүүлэв. Үүнд:

- “Үндны болон ахуйн усны хоноот шаардагдах зохицтой хэмжээг батлах тухай” Эрүүл мэндийн сайд, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2017 оны 8 дугаар сарын 30-ны өдрийн А-333/A-245 дугаартай хамтарсан тушаалаар батгуулж, хууль зүй, дотоод хэргийн яамны улсын нэгдсэн санд 2017 оны 9 дүгээр сарын 4-ний өдрийн 3784 дугаарт бүртгэгдсэн.
- Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайд, Уул уурхай, хунд Уйлдвэрийн сайдын 2017 оны 8-р сарын 17-ний өдрийн А-226/A-182 тоот хамтарсан тушаалаар “Бичил уурхайн нэхэн сэргээлтийн аргачлал”, “Нэхэн сэргээлтийн төлөвлөгөөний зөввэр”-ыг батгууллав.
- Засгийн газрын 2017 оны 9-р сарын 27-ны өдрийн 290 дугаар тогтоолоор “Байгаль орчинд ээлтэй, дэвшилтэг арга, технологи нэвтрүүлсэн иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагыг урамшуулах журам”-ыг баталсан.
- Засгийн газрын 2017 оны 6 дугаар сарын 14-ний өдрийн 168 дугаар тогтоолоор “Эрчим хүч хэмнэх, дулааны үйлдвэрлэл, бөхир ус цэвэрлэх, усны хэмнэлтэй техник, тоног төхөөрөмжийн жагсаалт”-ыг баталсан.

Хог хаягдлын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулга батлагдсантай холбогдуулан Аюултай хог хаягдлын жагсаалт”, “аюултай хог хаягдлыг түр хадгалах, цуглуулах, тээвэрлэх, дахин боловсруулах, устах болон бүртгэх, тайлгачах журам”, Аюултай хог хаягдлыг тээвэрлэх, цуглуулах, хадгалах, дахин боловсруулах, устах, экспортлох үйл ажиллагаа эрхлэх эж ахуйн нэгж, байгууллагад зөвшөөрөл олгоход

9.2	3ГҮАХ-ийн 4.4.1 дэх дэд заалт	Казиногийн тухай хуулийн төслийг боловсруулах	Үйл ажиллагааны хэрэгжилт, хувиар	100.0 -
				Казиногийн тухай хуулийн төслийг боловсруулсан, Засгийн газрын хуралдаанаар хэлэлцүүлэн, 2015 оны 2 дугаар сарын 12-ны өдөр УИХ-д өргөн мэдүүлсэн. УИХ-ын Хууль зүйн байнгын хорооноос Казиногийн Тухай хуулийн төслийг УИХ-ын Чуулганы нэгдсэн хуралдаанаар хэлэлцүүлэх бэлтгэл ажлыг хангах, санаал, дунгэнэлтийн төсөл боловсруулах уурэг бүхий ажлын хэсэг, тус ажлын

ХЭСЭГТ МЭРГЭЖИЛ, арга зүйн туслалцаа үзүүлэх дэд ажлын хэсгийг ХЗБХ-ны даргын 2017 оны 1 дүгээр сарын 10-ны өдрийн 03 дугаар тогтоолоор байгуулсан.	2017 оны 10-р сарын 23-ны өдөр ХЗБХ-ны ажлын хэсэг, дэд ажлын хэсгийн хуралдаан зохион байгуулагдсан бөгөөд тус хуралдаанд Засийн газарт өргөн барьсан хуулийн төслийн танилцуулах илтгэлийг тавьсан.	Ажлын хэсгийн гишүүдээс гаргасан саналууд, бусад улс орнуудад зохицуулж буй туршлагууд, шаардлагатай тодруултуудыг тусгасан гарын авлагын эхийг боловсруулж, Засгийн газрын болон ажлын хэсгийн гишүүдэд Казиногийн тухай хуулийн төслийн мэдээллийг хургуулэв. Казиногийн тухай хуулийн төслийн дараагийн хэлэлцүүлгийг УИХ-ын 2018 оны хаварын чуулганаар хэлэлцүүлэхээр төлөвлөөд байна.	Засгийн газрын 2017 оны 3 дугаар сарын 15-ны өдрийн 91 дүгээр тогтоолоор Тост, Тосон бумбын нурууны байгалийн нөөц газрын хилийн цэсийг 743 мян. га талбайгаар, Ноён уулын байгалийн нөөц газрыг 11 маян. га, Ноён уулын дурсгалт газрыг 650 мян. га талбайгаар хилийн заагийг тогтоолоо. Нийт 3 аймгийн 3 сумын 754 млн.га буюу нийт газар нутгийн 0.44 хувийг тус тус улсын тусгай хамгаалалтад авч, нийт газар нутгийн хэмжээг 17.8 хувьд хургэв. 2017 оны байдаар олон улсын байгууллагын төсөл, хувийн хэвшлийн санхүүжилтээр тоног төхөөрөмж, машин техник, ажлын хувцас, бараж хэрэгсэл, Улсын тусгай хамгаалалттай газар нутгийн сүлжээг өргөжүүлж, хамгаалалтын арга хэмжээг сайжруулсан.	"Хот суурин газрын ус хангамж, гидрологийн зурагалын судалгаа" /Дундговь аймгийн Сайхан-Овоо сум/ын Ус хангамжийн эх Усвэрийг тогтоох газрын доорх усны хайгуул, судалгааны ажлыг явуулах сонгон шалгаруулалт явагдаж, "Ус амьдрал" ХХК шалгарч, 2017 оны 6
МУТХҮБ-ЫН 2.3.1. Зорилт 1, 2, 3, 3 дахь дэд заалт, Зорилт 1, ЗГУАХ-ийн 4.2.1 дэх заалт	Улсын тусгай хамгаалалттай газар нутгийн сүлжээг өргөжүүлж, хамгаалалтын арга хэмжээг сайжруулах	Тусгай хамгаалалтад авах газар нутгийн хэмжээ мян.га	600-гаас доошгүй Улсын төсөв	0.048
МУТХҮБ-ЫН 2.3.1. Зорилт 1, 2, 3, 3 дахь дэд заалт, Зорилт 1, ЗГУАХ-ийн 4.2.1 дэх заалт	Улсын тусгай хамгаалалттай газар нутгийн сүлжээг өргөжүүлж, хамгаалалтын арга хэмжээг сайжруулах	Хамгаалалтад авах газар нутгийн хэмжээ мян.га	Хамгаалалтад авах газар нутгийн хэмжээ мян.га	0.048
МУТХҮБ-ЫН 2.3.1, Зорилт 1, Зорилт 2, ЗГУАХ-ийн 4.2.3, 4.2.4 дэх заалт	Гидрологийн хайгуулын судалгааны ажлын тоо	Хайгуул, судалгааны ажлын тоо	1	0.85

ЦЭВЭР ТҮЛШНИЙ ХЭРЭГЛЭЭГ НЭМЭГДҮҮЛЭХ ЗАМААР АГААРЫН ЧНАРАРЫГ САЙЖРУУЛАХ	ТУПШ АВАХ ЕРХИЙН ТОО	<p>Улирал буюу 11-3 саруудад хөнгөлөлт үйлчилсэн бөгөөд 2017 онд гэр хорооллын 114512 хэрэглэгчдэд 3,3 тэрбум төгрөгийн цахилгааны хөнгөлөлт үзүүлсэн байна. Хөнгөлөлтийн хугацаанд шөнийн хамгийн их ачаалал 405МВт-д хүрсэн нь өмнөх жилийн мөн үетэй харьцуулахад шөнийн ачаалал 70 МВт-аар буюу 17 хувь ессөн. Шөнийн тариифыг тэглэснээр (гэр хорооллын нэг айл өрхийн цахилгаан халаагурын чадлыг дунджаар 4кВт-аар тооцвот) нийт хөнгөлөлт үзүүлсэн айл өрхийн 17176 буюу 15.2 хувь нь цахилгаан халаагуур ашиглласан байна.</p> <p>Агаарын бохирдлыг бууруулах үндэсний хорооны 2016 оны 02 дугаар тогтоолд “Зорилгот бүлэгт сайжруулсан зуух, боловсруулсан тулшийг олгох”-оор шийдвэрлэж, арга хэмжээг зохион байгуулсан. Нийслэлийн агаарын чанаарыг сайжруулах бусийн гэр хорооллын зорилгот бүлгийн 1600 өрхийг боловсруулсан тулшээр, 390 өрхийг цахилгаан халаагураар хангах ажлыг зохион байгуулж, тус арга хэмжээнд улсын болон нийслэлийн төсвийн хөрөнгөөр нийт 1.3 тэрбум төгрөг зарцуулсан байна.</p>
		<p>Улсын болон орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр ойн нөхөн сэргээлтийн ажлыг нийт 2074.2 га-д гүйцэтгэсэн. Улсын төсвийн хөрөнгөөр 891 га, Орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр 1183.2 га, нөхөрлөлүүд 400 га, аж ахуйн нэгж байгууллагын хөрөнгөөр 1197.1 га ойжуулалт хийж нийт 3672.1 га-д ойг нөхөн сэргээсэн байна.</p> <p>Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2017 оны A/12 дугаар тушаалаар улсын төсвийн хөрөнгөөр хийж гүйцэтгэх ойт хээрийн бүсэд экологийн ач холбогдол бүхий шилмүүст модоор 280 га талбайг ойжуулах ажлыг Ойн судалгаа хөгжлийн төв УТГ-т эрхийг шилжүүлэн гүйцэтгэсэн. БОАЖАМНЫ ЗАХИАЛГААР ХӨВСГӨЛ-АЛАГ-ЭРДЭНЭ- ИХ УЛ-40 ГА, ЗАВХАН, ТОСОНЦЭНГЭЛ, ИХ-ҮҮЛ, ТЭЛМЭН СУМ-70 ГА, СЭЛЭНГЭ МАНДАЛ СУМ-</p>
	<p>ОЙГ ХАМГААЛАХ, ОЙЖУУЛАХ, НӨХӨН СЭРГЭЭХ АЖЛЫГ ЧАНАРЖУУЛЖ, ХҮЛЭМЖИЙН ХИЙН ШИНГЭЭХ ЧАДВАРЫГ НЭМЭГДҮҮЛЭХ</p> <p>МУТХҮБ-ЫН 2.3.3, ЗОРИЛТ 1, ЗГУАХ-ИЙН 4.2.7 ДАХЬ ДЭД ЗААЛТ</p>	<p>Улсын төсөв 1000-ас доошгүй</p> <p>4.5</p>

		10 га, Оврхангай Бат-Өлзий-20 га, нийт 170 га-д ойжуулалт ажлыг хийж, гүйцэтгэлээ.
	Хөнөөлт шавьж, өвчний тархалтыг хязгаарлах ажил гүйцэтгэх талбайн хэмжээ, мян.га	<p>Ойн хөнөөлт шавжтай тэмцэх ажлыг 2017 онд улсын төсвийн хөрөнгөөр Архангай, Завхан, Оврхангай, Увс, Хөвсгөл, Сэлэнгэ, Төв, Хэнтий, Дархан-Уул аймгийн зарим сумд, Нийслэлийн ногоон бус, Горхи-Тэрэлжийн БЦГ-ын ойн санд 171,8мянган га талбайд, орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр Хөвсгөл, Сэлэнгэ, Төв, Дархан-Уул, Булган, Орхон, Архангай аймгийн зарим сумд, Нийслэлийн ногоон бусийн ойн санд 57,7мянган га талбайд, нийт 229,5мянган га талбайд тэмцлийн ажлыг зохион байгуулсан болно.</p> <p>БОАЖСайдын 2016 оны А/111 дүгээр тушаалаар аймаг, Нийслэлийн ойн сангас ойн арчилгаа, Цэвэрлэгээгээр 2017 онд бэлтгэх модны хэмжээг батлан хургуулж, хэрэгжилтийг хангуулж ажилласан.</p> <p>2017 онд урьдчилсан байдалаар ойн цэвэрлэгээг шоометр мод ашиглан ойн төлөв байдлыг сайжруулсан байна.</p> <p>Ойт хамгаалах, ойжуулах, нөхөн сөргээх ажлыг чанаржуулж, хүлэмжийн хийн шингээх чадварыг нэмэгдүүлэх зорилт арга хэмжээнд нийтдээ 4.5 тэрбум төгрөгийг улсын төсвөөс зарцуулсан байна.</p>
	Ойн цэвэрлэгээ хийх талбайн хэмжээ, мян.га	34
9.7	Аялал жуулчлалын төв замын дагуу түр буудаллах цэг, үйлчилгээний цогцолбор төвийн ТЭЗҮ-ийг боловсруулах	0.09
9.7	МУТХҮБЫН 2.1.2, Зорилт 1, ЗГУАХ-ийн 4.4.1 дэх дэд заалт	4 Улсын төсөв

100

90.0	сая төгрөгийг улсын төсвөөс зарцуулсан байна.	Улсын Их хурлын 2017 оны 5 дугаар сарын 12-ны өдрийн нэгдсэн хурапдаанаар “Хог хаягдлын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулга”-ыг хуулийг хүчингүй болсонд тооцох тухай, Төрийн болон орон нутгийн эмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилтээ худалдан авах тухай, Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай, Зар сурталчилгааны тухай, Үйлдвэрлэл, технологийн паркийн эрх зүйн байдлын тухай, Химийн хорт болон аюултай бодисын тухай зээрэг хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийдийг Эцэслэн батлагдав. Хуулийг дагаж гарах дараах журам, аргачлалуудыг батлуулав. Үүнд:	70
9.8	МУТХҮБ-ЫН 2.3.3, Зорилт 2, ЗГУАХ-ийн 4.1.6 дахь дэд заалт	Хот, суурин газрын агаар, Ус, хөрсний бохирдлыг бууруулах арга хэмжээг эрчимжүүлж, хог хаягдлын зохицтой менежментийг хэрэгжүүлэх эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох	Үйл ажиллагааны хэрэгжилт, хувиар 100.0

1. Эх үүсвэрээс гарах хог хаягдлын кодчилсон жагсаалт, ТЭДГЭЭРИЙН зэрэглэлийг боловсруулж, батлуулав.
2. Аюултай хог хаягдлын жагсаалт, “аюултай хог хаягдлыг тур хадгалах, Цуглуулах, тээвэрлэх, дахин боловсруулах, устгах болон бүртгэх, тайлгнах журам”-ыг боловсруулж, батлуулав.
3. Аюултай хог хаягдлыг тээвэрлэх, цуглуулах, хадгалах, дахин боловсруулах, устгах, экспортлох уйл ажиллагаа эрхлэх аж ахуйн нэж, байгууллагад зөвшөөрөл олгоход тавигдах шаардлага болон зөвшөөрөл олгох журмыг боловсруулж, батлуулав.
4. Аюултай хог хаягдлын дагалдах бичгийн, аюултай хог хаягдлын үүсгэгч болон тээвэрлэх, цуглуулах, дахин боловсруулах, устгах, экспортлох уйл ажиллагаа эрхлэгчийг бүртгэх; аюултай хог хаядаа тээвэрлэх, цуглуулах, хадгалах, дахиin боловсруулах, устгах уйл ажиллагаа эрхлэх маятны төслийдийг боловсруулж, батлуулав.
5. “Агаар, орчны бοхирдлыг бууруулах үндэсний

6.	“Хөтөлбөр”-ийг боловсруулан Засгийн газрын 2017 оны 98 дугаар тогтоолоор баталсан. Технологи нэвтрүүлсэн иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагыг урамшуулах журмыг Засгийн газрын 2017 оны 290 дугээр тогтоолоор баттуулав.	- “Агаарын тухай хууль”, “Засгийн газрын тусгай сангийн тухай хууль”, “Агаарын бохириллын төлбөрийн тухай” хуульд Нэмэгт, өөрчлөлт оруулан “Агаарын бохириллын эсрэг санг байгуулхаар хуулийн төслийг боловсруулан Засгийн газрын хуралдаанаар хэлэлцүүлэн, УИХ-д өргөн барихаар шийдвэрлэв. - Ус бохирдуулсны төлбөрийн тухай хуульд Нэмэгт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийг боловсруулж, хуулийн төслийг боловсруулан Засгийн газрын хуралдаанаар хэлэлцүүлэн, УИХ-д өргөн барихаар шийдвэрлэв. - Засгийн газрын 2017 оны 5 дугаар сарын 24-ний өдрийн “Хөрс хамгаалах өдөртэй болох тухай” 149 дугээр тушаал батлагдан, Хөрс хамгаалах үндэсний хөтөлбөрийн төслийг боловсруулав.	40
9.9	Байгаль хамгаалах, байгалийн нөөц баялагийг арвижуулах, нөхөн сэргээх ажилд иргэд, олон нийтийн оролцоо, үйл ажиллагааг дэмжиж ажиллах МУТХҮБ-ЫН 2.3, ЗГҮАХ-ИЙН 4.3.1 дэх дэд заалт	Шинээр бий болох ажлын байрны тоо 200	Монгол Улсын Ерөнхий сайдын ивээл дор “Байгаль хамгаалах нөхөрлөлийн Үндэсний II чуулганыг зохион байгуулж, 21 аймгийн ЗДТГ, 176 сумын Засаг дарга, 1000 гаруй нөхөрлөгүүдийн төлөөлөл оролцсон. Чуулганаар “Экологид эзлэлтий бүтээгдэхүүн-2017” Үзэсгэлэн-худалдааг зохион байгуулж, “Ойн унанги болон хатсан мод, мөчир гишүү, навч боргоций ашиглан гар урлалын бүтээгдэхүүн хийх” уралдааныг дүгнэж, 19 нөхөрлөлийг 11 сая төгрөг, эд бүхий зүйлээр урамшуулав. Үзэсгэлэнд 21 аймгийн 60-аад нөхөрлөл оролцсон. “Байгаль хамгаалах нөхөрлөлийн Үндэсний II чуулганаар

Зорилт 10. Гамшигаас хамгаалах мэргэжлийн байгууллагын чадавхуулын түвшининг дээшлүүлэл

анхдугаар ажлынхаа асуудлыг чадавхижуулж болон эдийн засгийн уйл	чуулганаас шийдвэрлэх замаар тэдгээрийн байгаль хамгаалах төгвөржүүлах зорилт тавин ажиллаж байна.	хойш замаар байгууллагын байгууллагын санхүүжилтээр Хэнтий, Сэлэнгэ, Дархан-Уул, Булган, Хөвсгөл зэрэг 5 аймгийн 102 нөхөрлөл, аж ахуйн нэгжийг чадавхижуулах ажлыг хийж гүйцэтгэсэн.	хэрэгжүүлэх төгрөгийн Хүнс, хөдөө аж ахуйн байгууллагын төслийн санхүүжилтээр Хэнтий, Сэлэнгэ, Дархан-Уул, Булган, Хөвсгөл зэрэг 5 аймгийн 102 нөхөрлөл, аж ахуйн нэгжийг чадавхижуулах ажлыг хийж гүйцэтгэсэн.
--	--	---	---

МУТХҮБ-ЫН	2.3.2.	Зорилт 1, ЗГУДХ-ийн 4.3.3 дахь дэд заалт, Гамшигаас хамгаалах чадавхыг бэхжүүлэх үндэсний хөтөлбөр /цаашид “ГХЧБҮХ” гэх-ийн 3.5.4 дэх зорилт	Гамшигаас урьдчилан сэргийлэх, гамшигийн хор уршигийг арилгах, аврах, гал унтраах ангийн тоо	Улсын төсөв
-----------	--------	--	--	-------------

10.1	Улсын төсөв	13.4	Улсын төсөв	13.4

Улсын төсөвөөс 2017 онд тус арга хэмжээнд 13.4 тэрбум төгрөг зарцуулж, 4 гал унтраах, аврах ангийн барилгыг Улсын комисс хулээн авсан.	Унда:	1. Сэлэнгэ аймгийн Мандал суман дахь гал түймэр унтраах, аврах ангийн барилга уграгалтын ажилд 3.3 тэрбум төгрөг зарцуулсан.
		2. Дархан-Уул аймгийн Дархан суман дахь гал түймэр унтраах, аврах ангийн барилга угсралтын ажилд 3.3 тэрбум төгрөг зарцуулсан.
		3. Хэнтий аймгийн Бэрх тосгон дахь гал түймэр унтраах, аврах ангийн барилга угсралтын ажилд 2.1 тэрбум төгрөг зарцуулсан.
		4. Говь-Алтай аймагт баригдаж байгаа гал түймэр унтраах, аврах ангийн барилга угсралтын ажилд 3.3 тэрбум төгрөг зарцуулсан.
		Харин нийслэлийн Багахангай дүүргийн Онцгой

		<p>байдлын хэлтсийн гал түймэр унтраах, аврах ангийн барилга угсралтын ажлын гүйцэтгэл 75.0 хувь, 2017 онд батлагдсан төгөөдөр авсан нь нийт гэрээний унийн дунгийн 68.6 хувь болсон.</p> <p>Төв аймгийн Зуунмод суман дахь гал түймэр унтраах, аврах ангийн барилга угсралтын ажлын гүйцэтгэл 95.0 хувь, 2017 онд батлагдсан төгөөдөр 1,042.0 сая төгрөгийн санхүүжилт авсан нь нийт гэрээний унийн дунгийн 98.1 хувь болсон.</p>
		<p>Онцгой байдлын өрөнхий газрын эрхлэх асуудлын хүрээнд 2017 онд дараах 3 төсөлт хэрэгжих эхлээд байна. Үүнд:</p> <ol style="list-style-type: none"> Японы Олон улсын хамтын ажиллагааны байгууллага “Жайка”-ын туслаамжтайгаар Япон Улсын Засгийн газрын буцалтгүй туслаамжаар 2002 онд нийлүүлэгдсэн 17, 2013 онд нийлүүлэгдсэн 22 гал түймэр унтраах автомашины 251 нэр төрлийн 941.0 сая төгрөгийн өртөг бүхий сэлбэг, хэрэгслийг 2017 оны 4 дүгээр улиралд авч Онцгой байдлын байдлын ерөнхий газрын анти салбаруудад хуваарилсан. Японы Олон улсын хамтын ажиллагааны байгууллага Жайка/-тай хамтран “Монгол Улсын газар хөдлөлтийн гамшигас хамгаалах чадавхыг бэлжүүлэх төсөл”-ийг 3.5 сая ам.долларын санхүүжилтийн хүрээнд 2017-2019 онд хэрэгжүүлж байгаа бөгөөд төслийн төлөвлөгөөний дагуу 2017 онд Барилгын газар хөдлөлтийн тэсвэрлэлтийг үнэлэх барилгын дүрмийн төслийг боловсруулж Барилгын хөгжлийн төвд хүргүүлсэн. Түүнчлэн, “Авто зам, ГУР, инженер хантамжийн супжээнд газар хөдлөлтийн эрсдэлтийг үнэлэх аргачлал” барилгын дурмийн төслийг боловсруулж холбогдох байгууллагуудаас санал авч, Барилга, хот байгуулалтын яамны
10.2	МУТХҮБ-ЫН 2.3.2. Зорилт 1, ЗГУАХ-ийн 4.3.3 дахь заалт, ГХЧБҮХ-ийн 3.5.4 дэх зорилт	<p>Онцгой байдлын албаны аврах, гал унтраах Хэрэгжүүлэх 3-aас доошгүй техник, тоног төслийн тоо төхөөрөмжийг сайжруулах төсөл хэрэгжүүлэх</p>
		<p>3.9 Гадаад эх Үүсвэр</p>

	<p>Шинжлэх ухаан технологийн зөвлөлийн хураар хэлэлцэж дэмжсэн. Төслийн төлөвлөгөөний дагуу 5 барилтыг сонгож бодитоор үнэлгээ хийх, хүчтгэлэлийн загварын зураг төслийг боловсруулах, үнэлгээний аргачалыг танилцуулах сургалт зохион байгуулах бэлтгэлийг ханган ажиллаж байна.</p> <p>3. Азийн хөгжлийн банктай хамтран “Зуд болон ой хээрийн түймэртэй тэмцэх олон нийтийн чадавхыг бэхжүүлэх ‘төсөл’-ийг 3.0 сая ам.долларын санхүүжилтийн хүрээнд 2017-2019 онд хэрэгжүүлж байгаа бөгөөд төслийн төлөвлөлтийн матрицын дагуу 2017 онд төсөл хэрэгжих 4 аймгийн 12 суманд Онцгой байдлын ерөнхий газар, орон нутгийн онцгой байдлын хэлтэстэй хамтарсан 12 сургалтыг сумын иргэд, орон нутгийн мэргэжлийн анги, сумын захиргааны байгууллагын албан хаагч нарыг хамруулан (давхардсан тоогодор 2,148 хүн хамрагдсан) зохион байгуулах, 12 сумын 853 иргэдтэй уулзалт хийж төслийн зорилго, зорилт, үйл ажиллагааны чиглэлийг танилцуулж, мэдээлэлээр хангтан багийн хөршийн 126 бүлэг болгох, багийн гамшгийн эрсдлийн үнэлгээ хийх талаар олон улсын мэргэжилтэний сургалтыг 27 багт зохион байгуулж, 67 бүлгийн үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг боловсруулах, төслийн худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөөний дагуу төслийн машин, тавилга, мэдээлгийн технологийн болон төслийн зохицуулагчийн мотоциклийг хууль, журмын худалдан авах ажлыг хийж гүйцэтгэсэн.</p> <p>4. Швейцарийн хөгжлийн агентлагийн хүмүүнтэгийн тусламжийн хүрээнд Онцгой байдлын ерөнхий газрын харьяа Аврах тусгай ангид “Хот дахь эрэн хайх аврах</p>
--	--

зориулалтын сургалтын төв байгуулах
 265,400 Швейцарь Франкийн өртөг бүхий
 төслийг хэрэгжүүлж байна. Төслийн
 хүрээнд “Хот дахь эрэн хайх аврах
 зориулалтын сургалтын төв”-ийн
 байгууламжийн эх загвар зураг,
 шаардагдах тоног төхөөрөмжийн
 жагсаалтыг төслийн боловсруулан
 сургалтын хөтөлбөр, шаардагдах хүний
 нөөцийн судалгааны ажил хийгдэж байна.

ДЕРЕВХҮННИЙ ХЕДЛЭЛИЙГ ДЭМЖИХНИЙГ БОЛЛОО

Зорилт 11. Боловсрол, соёл, шинжлэх ухаан, спортын салбарын эрх зүйн орчныг сайжруулж, боловсролын үйүүлчилгээний чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, ая тухтай сурч, боловсрох орчныг буудуулэх болдого хэрэгжүүлэх

Хамран сургалтын бохир жин, хувиар	79.2	27.8	Улсын төсөв	Улсын төсөв, нийслэл, дүүргийн төсвийн хөрөнгөөр болон концессын гэрээгээр нийт 2525 хүүхдийн өмнөх боловсролд хамруулснаар хамран сургалтын бохир жин 82.7 хувьд хурсэн.
Ашиглалтад оруулах цэцэрлэгийн тоо	12	8.9	Гадаад эх үүсвэр	“Хүүхэд бүр цэцэрлэгт” хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж, сургуулийн өмнөх боловсролын хамран сургалтын хувийг нэмэгдүүлэх заалт 3.2.5 дахь дэд 3ГҮАХ-ийн 3.2.2, 3орилт 1, 2.2.3, МУТХҮБ-ЫН 2.2.3, зорилт 1, 3ГҮАХ-ийн 3.2.2, 3.2.5 дахь дэд заалт
Шинээр байгуулах цэцэрлэгийн тоо	10	11.1	Цэцэрлэгийн хувийг нэмэгдүүлэх заралт	Цэцэрлэгийг тус ашиглалтад оруулсан. Улсын тасгийн Засгийн газрын буцалтгүй тусламжаар 2 цэцэрлэг, АНУ-ын буцалтгүй тусламжаар 2 цэцэрлэг, БНСУ-ын төрийн бус байгууллагын тусламжаар 4 цэцэрлэгийг тус тус ашиглалтад оруулсан.
Цэцэрлэг байгуулсан. Улсын байгууллагын хувийг нэмэгдүүлэх заралт	10	2017 онд нийт 11 байгууллагын дэргэд боловч байгуулсан. Улсын байгууллагын хувийг нэмэгдүүлэх заралт	2017 онд нийт 11 байгууллагын дэргэд цэцэрлэг болон салбар бүлэг шинээр байгуулан 1525 хүүхдийг хамруулсан. Улсын Монголын үндэсний олон нийтийн радио телевиз 180 хүүхдийн хүчин чадалтай цэцэрлэг Хөдөлмөр, нийтийн хамгааллын яам 80 хүүхдийн хүчин чадалтай цэцэрлэг Хууль, зүй, дотоод хэргийн яам, Гадаад харилцааны яам, Тагнуулын ерөнхий газар 540 хүүхдийн хүчин чадалтай цэцэрлэг ТЭЦ-3180 хүүхдийн хүчин чадалтай цэцэрлэг	

				<ul style="list-style-type: none"> - Хуямын ордон 25 хүүхдийн хүчин чадалтай цэцэрлэг - Хан-Уул дүүргийн ЗД-ын ТГ-ын дэргэд 180 хүүхдийн хүчин чадалтай цэцэрлэг - МУБИС 90 хүүхдийн хүчин чадалтай цэцэрлэг - Санхүү, эдийн застийн их сургууль 70 хүүхдийн хүчин чадалтай цэцэрлэг - Цагдаагийн академи 180 хүүхдийн хүчин чадалтай цэцэрлэг 	
11.2	Зорилт 2, ЗГУАХ-ийн 3.2.3, 3.2.6 дэхь дэд заалт	Ерөнхий боловсролын сургууль, дотуур байрны хүргээмж, орчин нөхцөлийг сайжруулан хүүхдийн ая тухтай сурч, хүмүүжих орчныг бурдуулэх	Шинээр ашиглалтад оруулах сургуулийн тоо	23	<p>2017 онд нийт 12440 хүүхдийн хүчин чадалтай 22 сургуулийг шинээр ашиглалтад оруулсан. Мөн нийт 500 хүүхдийн хүчин чадалтай 4 сургуулийн дотуур байр, 640 хүүхдийн хүчин чадалтай 2 спорт заал усан бассейни барилга ашиглалтад орсон.</p> <p>2017 онд нийт 1339 хүүхдийн хүчин чадалтай 20 дотуур байрны орчин нөхцлийг, 9 ерөнхий боловсролын сургуулийн ариун цэврийн байгууламжийг стандартын шаардлагад нийцүүлэн сайжрууллаа.</p> <p>Мөн авто замын ойролцоо оршдог нийспээлийн ерөнхий боловсролын 16 сургуулийн бусийн орчинг сайжруулсан.</p>
11.3	Зорилт 2, ЗГУАХ-ийн 3.2.8, 3.2.12, 3.2.14 дэх дэд заалт	Ерөнхий боловсролын сургалтын шинэчлэлийн хүрээнд МОНГОЛ ХЭЛНИЙ ХИЧЭЭЛИЙН ХӨТӨЛБӨРТ ЦОГЦ ҮНЭЛГЭЭ ХИЙХ АМЬДРАХ Ухааны ХИЧЭЭЛИЙН ХӨТӨЛБӨРИЙГ ШИНЭЭР БОЛОВСРУУЛАХ	Орчин нөхцөлийг сайжруулах дотуур байрны тоо	10	<p>Бага, дунд, ахлах ангийн сургалтын цөм хөтөлбөр, зарим сурх бичигт дараах шалгуураар хөндлөнгийн үнэлгээ хийж, дүгнэлт гаргалаа. Үнд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Үндэсний уламжлал, ёс заншил, соёлыг сургачад, өвлүүлэн хөгжүүлэх хэрэгцээ, шаардлага хангаж буй эсэх; - Хэл найруулга, зөв бичих дурмийн шаардлага хангаж буй эсэх; - Түүхийн үнэн бодит байдлыг хангаж буй эсэх. Үнэлгээний дүгнэлтээр: - Үнэлгээнд хамрагдсан сурх бичиг, сургалтын цөм хөтөлбөрийг үндэсний уламжлал, ёс заншил, соёлыг өвлүүлэн хөгжүүлэх хэрэгцээ хийгээд хэл найруулга, зөв бичих дурэм талаас эргэн харж, сайжруулах шаардлагатай; - Олон жил сургалтад хэрэгтэж туршигдсан

			Найруулга/-ийг Улсын Их Хурлын 2017 оны 7 дугаар сарын 6-ны өдрийн нэгдсэн чуулганаар хэлэлцэн баталсан.
Зорилт 4, 5, 3ГУАХ-ийн 3.2.21, 3.2.34, 3.2.52, 3.2.29, 3.2.42 дахь дэд заалт	Ухаан, спортын боловсруулах салбарын эрх зүйн баримт бичгийн тоо зүйн орчныг сайжруулах заалт		<p>2. Төрөөс шинжлэх ухаан, технологийн талаар баримтлах бодлогын шинэчилсэн найруулыг Засгийн газрын 2017 оны 9 дүгээр сарын 27-ны өдрийн 295 дугаар тогтоолоор баталсан.</p> <p>3. "Хөрглийн бархшээлтэй хүний хөгжил, оролцоог дэмжих Үндэсний хөтөлбөр"-ийн төслийг Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яамтай хамтран боловсруулж, Засгийн газрын 2017 оны 11 дүгээр сарын 29-ний өдрийн 321 дүгээр тогтоолоор баталсан.</p> <p>4. Засгийн газрын 2017 оны 1 дүгээр сарын 18-ны өдрийн 23 дугаар тогтоолоор "Спортыг дэмжих сан"-гийн хөрөнгийг зарцуулах журмыг баталсан.</p> <p>5. Соёлын тухай хуулийг шинэчлэн батлуулах, Музейн тухай, Киноны тухай зэрэг хуулийн төсөл боловсруулах ажлын хэсэг БСШУС-ын сайдын тушаалаар тус тус байгуулан ажиллаж байна.</p>
МУТХҮБ-ЫН 2.2.3, 3.2.25 дахь дэд заалт	Дэлхийн шилдэг сургуулиудад бакалавр, магистр, докторын тэтгэлэгт хөтөлбөрт хамрагдах оюутны тоо	14.7 Улсын төсөв	<p>2017 онд Дэлхийн шилдэг 100 их сургуульд 239 оюутан, Засгийн газар хоорондын гэрээ, хэлэлцээрийн хүрээнд 1000 орчим оюутан тус тус суралцаж байна.</p> <p>Засгийн газар хоорондын гэрээ, хэлэлцээрийн дагуу тухайн орны Элчин сайдын яамдтай хамтран сонгон шалгаруулалтыг ил тод, шуурхай, боловсронгуй болгох зорилгоор доорхи арга хэмжээг хэрэгжүүллээ. Үүнд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Бүртгэлийг 100 хувь онлайн хувилбарг шилжүүлсэн. - Бүртгэлийн давхардлыг арилгах зорилгоор БНХАУ, ОХУ, Унгар, Солонгос, Вьетнам, Польш, Турк зэрэг 16 орны элчин сайдын яамтай хамтран, хяналт тавьж ажилласан. - Сонгон шалгаруулалтын мэдээллийг яам,
Зорилт 4, 5, 3ГУАХ-ийн 3.2.21, 3.2.34, 3.2.52, 3.2.29, 3.2.42 дахь дэд заалт	Дэлхийн шилдэг сургуулиудад бакалавр, магистр, докторын тэтгэлэгт хөтөлбөрт хамрагдах оюутны тоо	225	100
11.6	МУТХҮБ-ЫН 2.2.3, 3.2.25 дахь дэд заалт		

	НӨХЦӨЛИЙГ БҮРДҮҮЛЭХ	хөтөлбөр"-ийн төслийг боловсруулан яамдаас санал аван нэгтгэж байна. Монгол судлалыг хилүүн чанадад хөгжүүлэх, сурталчлах бодлогын хүрээнд дараах шинэ төслэл, хөтөлбөрүүдийг 2017 оноос эхлүүлээд байна. Үнд:	- Олон улсын Монгол судлаачдыг Дэмжих хүрээлэнтэй хамтран монгол ахуй, соёл, өв уламжлалтай танилцах зуны сургалтыг гадаадын монгол судпалын чилэлтээр суралцаж буй оюутнуудын дунд 2017 оны 8 дугаар сард Монгол Улсад зохион байгуулсан. - Монгол судлаачдын Европын бусийн анхны чулганыг Санкт Петербург хотноо 2017 оны 4 дүгээр сард, Азийн бусийн чулганыг Бэлжин хотноо 2017 оны 11 дүгээр сард зохион байгуулсан. - Хилүүн чанад дахь Монгол хүүхдүүдийн эх хэл, соёлоо сэргээх, түүхээрээ бахархах сэтгэлийг нь хөхлиүүн дэмжих зорилготой “Эх Түүхийн олимпиад”-ыг 2017 оны 12 дугаар сард анх удаа зохион байгуулсан.	70
11.9	Үндэсний бахархал, эх оронч сэтгэлтээг хөгжүүлэхэд чиглэсэн туурвих ажлын явлц, хувиар туурвишад дэмжлэг Узүүлэх	Түүхэн сэдэвт уран бүтээл туурвих ажлын бүтээл туурвишад дэмжлэг Узүүлэх	2017 онд дараах түүхэн сэдэвт уран бүтээл туурвишад дэмжлэг Узүүлэн Соёлт урлагийг Дэмжих сангаас санхүүжүүлсэн. Үнд: “Монгол орон ба Монголчууд III” түүхэн гэрээл Зургийн цомог “Эцэг өвгөдийн гэрээслэл” түүхэн драмын жүжиг “Манлайбаатар” дуулалт жүжиг “Эрдэнэ тэээлийн үянга” дуурь зэрэг болно.	
11.10	ЗАСГИЙН 3 ГУАХ-ийн 3.2.46 дахь дэд заялт	Улсын төсөв 100.0	Засгийн газрын тусгай сангиин тухай хуулинд 2016 оны 11 сарын 10-ны өдрийн нэмэгт өөрчлөлт оруулж “Спортыг дэмжих сан” байгуулан Засгийн газрын 2017 оны 23 дугаар тоотоолоор “Спортыг дэмжих сан”-гийн хөрөнгийг зарцуулах журамыг баталсан. 2017 онд 10 төсөлд	

2.2.3, Зорилт 5, ЗГУАХ-ийн 5.6.13 дахь дэд заалт	эрдэм шинжилгээ, судалгааны ажил эрхэлж байгаа монгол эрдэмтдийг дотоодын судалгааны ажилд оролцуулах, хамтарсан төсөл хэрэгжүүлэх боломжийг бүрдүүлэх	ажиллагааны хэрэгжилт, хувиар	судалгаа байгууллагын судлаачдын боловсруулав. холбоо хамтран зохион байгуулдаг “Хүрэлтгэгээт” эрдэм шинжилгээний хуралд гадаадад докторын зэрэг хамгаалж буй запу судлаачид оролцон илтгэл тавьж, туршлага солилцов. Мөн гадаад дахь Монгол судлаачид ТББ-тай хамтран эрдэм шинжилгээний хурлыг англи хэл дээр зохион байгуулав.	судалгаа хийж байгаа нийт 50 гаруй байгууллагын судлаачдын боловсруулав. БСШУСЯ, Залуу эрдэмтдийн талаарх мэдээллийг нэгтгэн холбоо хамтран зохион байгуулдаг “Хүрэлтгэгээт” эрдэм шинжилгээний хуралд гадаадад докторын зэрэг хамгаалж буй запу судлаачид оролцон илтгэл тавьж, туршлага солилцов. Мөн гадаад дахь Монгол судлаачид ТББ-тай хамтран эрдэм шинжилгээний хурлыг англи хэл дээр зохион байгуулав.
МУТХҮБ-ЫН 2.1.5, Зорилт 7, ЗГУАХ-ийн 3.2.38 дахь дэд заалт	АЗИ, Европыг холбосон ендер хурдны сүлжээгээр дамжих мэдээллийн урсгалыг нэмэгдүүлж, олон улсын интернетийн шинэ дамжлага гарцын тоо 4	судалгаа хийж байгаа нийт 50 гаруй байгууллагын судлаачдын боловсруулав. БСШУСЯ, Залуу эрдэмтдийн талаарх мэдээллийг нэгтгэн холбоо хамтран зохион байгуулдаг “Хүрэлтгэгээт” эрдэм шинжилгээний хуралд гадаадад докторын зэрэг хамгаалж буй запу судлаачид оролцон илтгэл тавьж, туршлага солилцов. Мөн гадаад дахь Монгол судлаачид ТББ-тай хамтран эрдэм шинжилгээний хурлыг англи хэл дээр зохион байгуулав.	судалгаа хийж байгаа нийт 50 гаруй байгууллагын судлаачдын боловсруулав. БСШУСЯ, Залуу эрдэмтдийн талаарх мэдээллийг нэгтгэн холбоо хамтран зохион байгуулдаг “Хүрэлтгэгээт” эрдэм шинжилгээний хуралд гадаадад докторын зэрэг хамгаалж буй запу судлаачид оролцон илтгэл тавьж, туршлага солилцов. Мөн гадаад дахь Монгол судлаачид ТББ-тай хамтран эрдэм шинжилгээний хурлыг англи хэл дээр зохион байгуулав.	
12.3	Дамжллага гарцын тоо 4	судалгаа хийж байгаа нийт 50 гаруй байгууллагын судлаачдын боловсруулав. БСШУСЯ, Залуу эрдэмтдийн талаарх мэдээллийг нэгтгэн холбоо хамтран зохион байгуулдаг “Хүрэлтгэгээт” эрдэм шинжилгээний хуралд гадаадад докторын зэрэг хамгаалж буй запу судлаачид оролцон илтгэл тавьж, туршлага солилцов. Мөн гадаад дахь Монгол судлаачид ТББ-тай хамтран эрдэм шинжилгээний хурлыг англи хэл дээр зохион байгуулав.	судалгаа хийж байгаа нийт 50 гаруй байгууллагын судлаачдын боловсруулав. БСШУСЯ, Залуу эрдэмтдийн талаарх мэдээллийг нэгтгэн холбоо хамтран зохион байгуулдаг “Хүрэлтгэгээт” эрдэм шинжилгээний хуралд гадаадад докторын зэрэг хамгаалж буй запу судлаачид оролцон илтгэл тавьж, туршлага солилцов. Мөн гадаад дахь Монгол судлаачид ТББ-тай хамтран эрдэм шинжилгээний хурлыг англи хэл дээр зохион байгуулав.	

хөрш орнууд болон тухайн улсад ижил төстэй үйл ажиллагаа эрхэлж буй байгууллагуудтай хамтран ажиллах шаардлагатай бөгөөд 2018 оны 1 дүгээр улиралд багтаан дамжлана гарцын тоог 2-оор нэмэгдүүлэхээр төлөвлөсөн.

Уг арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд олон улсын тувшиний бодлогын дэмжлэг шаардлагатай тул Гадаад харилцааны яамтай хамтран олон улсын тувшиний дараах баримт бичгүүдэд тусгуулсан. Үүнд:

- НҮБ-ын Ази Номхон далайн эдийн засийн комисс (UNESCAP)-ын “Ази-Номхон далайн орнуудын мэдээлэл, холбооны их багаамжийн хурдны зам”-ын мастер план;
- Монгол-ОХУ-БНХАУ-ын эдийн засийн коридор байгуулах хөтөлбөр; Хөгжлийн зам хөтөлбөр.

Нийт хүн амын 70 хувийг өндөр хурдны интернетийн сүлжээнд холбогдох боломжийг бурдуулж, газар нутгийн байршилаас ул хамааран ижил үнэ, тариифыг мөрдөж, Ази, Европыг холбосон мэдээлэл дамжуулах өндөр хурдны сүлжээгээр дамжих мэдээллийн ургасалыг нэмэгдүүлэх бөгөөд Монгол Улсаар дамжин өнгөрч буй транзит ургасалын хэмжээ нь “нууц”-ын зэрэглэлд хамрагддаг тул нарийн тоо хэлэх боломжтүй бөгөөд 2017 онд өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 2 дахин өссөн байна.

Тус газраас ХХЭХ болон үйлчилгээ эрхлэгч оператор компаниудтай харилцан санаал согилцож, эхний ээлжинд хөрш орнуудтай хамтын ажиллагаагаа өргөжүүлэх талаар холбогдох арга хэмжээг авч ажиллахаар болж БНХАУ-ын Хонконг-Д зохион байгуулагдсан “Capacity Asia-2017” арга хэмжээнд оролцож хөрш орнуудын транзитын үйлчилгээ эрхлэгч томоохон компаниуд болох Росс телеком, Мегафон, Чайна телеком, Чайна юником, Чайна мобайл компанийдтай уулзаж төрөөс баримтлаж буй бодлогоо танилцуулж цаашдын хамтын

Мэдээллийн ургасалын нэмэгдэх хэмжээ

12.4	МУТХҮБ-ЫН 2.1.5, Зорилт 7, ЗГУАХ-ИЙН 3.2.39 дэх дэд заалт	Монгол контентыг хөгжүүлж, интернетийн дотод урсгалын хэмжээг нэмэгдүүлэх, гадаад зах зээлд экспортох боломжтой программ хангамж, техник хангамжийн үйлдвэрлэлийг хөгжүүлэх	Интернетийн дотод урсгалын нэмэгдэх хэмжээ, хувиар	20.0

ажиллагааны талаар санаал солилцсон.

“Монгол контентыг хөгжүүлж, интернетийн дотод урсгалын хэмжээг нэмэгдүүлэх” агаа хэмжээний хэрээнд 2017 оны жилийн эцсийн байдаа дараах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлсэн. Үүнд:

- Харилцаа холбоо, мэдээллийн технологийн газрын даргын 2017 оны А/30 дугаар тушаалаар “Тоон контентийг дэмжих үндэсний хөтөлбөр”-ийн төслийг боловсруулах үүрэг бүхий ажлын хэсгийг байгуулан ажиллаж байна. Энэхүү хөтөлбөр батлагдсандаар үндэсний контент шаардлагатай байгаа тоног төхөөрөмж, студи зэргийг байгуулах асуудалд дэмжтэй болох ач холбогдолтой юм.
- Нийслэлийн захирагчийн ажлын албатай үндэсний болон төрийн контентийг түгээх арга замыг тодорхойлох зорилгоор хамтран ажиллаж байна. Улаанбаатар хотын төв зам дагуу хамгийн их хүн цуглардаг 5 байршилд “иргэдэд чиглэсэн төрийн үйлчилгээтэй холбоотой эрх зүйн зохицуулалтын талаарх мэдээлэл болон үндэсний хэв шинжийг агуулсан, сурталчилсан, хүүхдийн хүмүүжил, ёс суртахуунд зэрэг нөлөөлөл үзүүлэхээр бүтээлдсэн контентудыг тасраптгүйгээр түгээх” зориуулалттай дэлгэч сууринуулахаар төлөвлөн ажиллаж байна.
- Гадаад зах зээлд экспортлох боломжтой програм хангамж, техник хангамжийн үйлдвэрлэлийг хөгжүүлэх арга хэмжээний хэрээнд 2017 оны жилийн эцсийн байдаа дараах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлээ. Үүнд:
 - УИХ-ын 2016 оны 71 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Эдийн засгийг сэргээх хөтөлбөр”-ийг хэрэгжүүлэх хүрээнд Засгийн газрын 2016 оны 208 дугаар тогтоолоор баталсан “Эдийн засгийг сэргээх хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх нарийвчилсан төлөвлөгөө”-нд монгол програм

хангамжийг экспортлох арга хэмжээг 1.38 тэрбум төгрөгөөр хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн боловч 2017 онд санхүүжилтийн хүндэрлээс шалтгаалан хэрэгжээгүй.

- Монголын програм хангамж УЙЛДВЭРЛЭГЧДИЙН холбоо (MOCA)-той хамтран Ази номхон далаин орнуудын тооцоолон бодох УЙЛДВЭРЛЭПЛИЙН (ASOCIO) олон улсын байгууллагын гишүүн орнуудын төлөөлөлтэй үндэсний програм хангамж УЙЛДВЭРЛЭГЧДИЙГ холбож, цаашидын хамтын ажиллагааг нь дэмжих зорилгоор "Олон талт худалдааны уулзалт" олон улсын арга хэмжээг 2017 оны 6 сарын 14-17-ны өдрүүдэд зохион байгуулсан. Энэхүү арга хэмжээний үеэр экспортод гаргах бүтээгдэхүүн, шийдлийн талаар салбарын аж ахуйн нэгжүүдтэй санаал согилцох, зөвлөлдөх уулзалт зохион байгуулж дотоодын бүтээгдэхүүн, шийдлийг худалдан авах зах зээлийг тодорхойлж, туншлэл тогтоох арга хэмжээг авч хэрэгжүүлсэн бөгөөд манай улсаас "Монгол Контент" ХХК, "айТүүлс", "Грэйпсити", "Абле", "Од инновэйшн", "Айти Зон", "Интерактив" зэрэг компаниуд оролцсон бөгөөд гадаад улс орноос оролцож буй төлөөлөгчдөд өөрсдийн үйлчилгээний талаар танилцуулж, тэдэнтэй хамтран ажиллах, харилцаа холбоо тоогоосон. Монголын програм хангамж УЙЛДВЭРЛЭГЧДИЙН холбоотой хамтран төрийн албан хаагчдын цахим засаг, мэдээллийн технологийн мэдлэг, мэдээллийг нэмэгдүүлэх, цахим засгийн шийдлүүдийг танилцуулах зорилгоор төрийн болон хувийн хэвшлийн 54 байгууллагыг хамруулсан GOVTECH-2017 чуулганыг 2017 оны 4 дугээр сарын 14-ний өдөр зохион байгуулсан.

- Мэдээллийн технологийн үндэсний парк болон Монголын програм хангамж УЙЛДВЭРЛЭГЧДИЙН холбоо (MOCA)-той програм

				хангамж, техник хангамжийн үйлдвэрлэлийг хөгжүүлэх зорилгоор хамтран ажиллаж байна.
				Эрдэм шинжилгээний байгуулагын дэргэд гарааны компании байгуулах 13 компанийн хүсэлтийг хулээн авч, гарааны компанийн төслийн саналд үнэлгээ, дүгнэлт ёч инновацийн тухай хуулийн 14, 15 дугаар зүйлд тавигдах шаардлагыг хангасан инновацийн төслийг нэгдсэн мэдээллийн санд оруулан бүртгэж, 11 гарааны компани байгуулахыг зөвшөөрөв.
12.5	МУТХҮБ-ЫН 2.2.3, Зорилт 5, ЗГУАХ-ИЙН 5.6.13 дахь дэд заалт	Гарааны компанийг байгуулах эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох, төрөөс дэмжлэг үзүүлэх	Үйл ажиллагааны хэрэгжилт, хувиар	0.74 Улсын төсөөв 100.0
12.6	МУТХҮБ-ЫН 2.2.3, Зорилт 5, ЗГУАХ-ИЙН 3.2.35 дахь дэд заалт	Шинжлэх ухааны хурээлэнгүүди йн бүтэц, шинжилгээ, судалгаа, үйл ажиллагааны хэрэгжилт, хувиар	Үйл ажиллагааны хэрэгжилт, хувиар	100.0 -

70

70

78

Зохион байгуулсан. Монгол Улсын Их Хурлын Нийгмийн бодлого, боловсрол, соёл, шинжлэх ухааны Байнгын хорооны 2017 оны “Шинжлэх ухаан, технологийн салбарын үйл ажиллагааг дэмжих зарим арга хэмжээний тухай” 17 дугаар тоогоолын хэрэгжилтийг хянаж, шинжлэх ухааны байгууллагуудын бүтэц тогтолцоо, харьялал өөрчлөгдсөнтэй холбоотой үүсч буй тулгамдсан асуудлыг судлан шийдвэрлэх талаар үүрэг даалгавар өгсөн.

Энэ дагуу тус яамнаас эрдэм шинжилгээний байгууллагуудын үйл ажиллагаатай танилцаж, цаашид бүтэц, зохион байгуулалт, үйл ажиллагааг хэрхэн авч узэх талаар хамт олны санал хүсэлтийг хүлээн авч судалж байна. Мөн эрдэм шинжилгээний байгууллагуудын судалгаа боловсруулалтын ажлыг дэмжих, чадвхийг бэхжүүлэх, үндсэн чиг Ургийнх дагуу тогтвортой хэвийн үйл ажиллагаа явуулах нөхцөллийг бурдуулэх зорилгоор Эрдэм шинжилгээний байгууллагуудад суурь санхүүжилт олгох журамын төслийг боловсруулж байна.

Зорилт 13. Хүн амд чанаартай, тэгш, хүртээмжтэй эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээг хүргэж, эх орондоо оношуулулах,

Эмчлүүлэх боломжийг нэмэгдүүлнэ		Нийт 713.2 сая төгрөг, Үүнээс	2017 оны жилийн эцсийн хэмжээнд эхийн эндэгдлийн бүртгээгэж, 100 000 амьд төрөлтэд 26.9 байгаа нь өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад 21.7 буюу 18 тохиолдлоор буурсан байна.	Хүйшийн эндэгдлийг бууруулах талаар арга хэмжээ авч ажиллажээ. Үнд:
13.1	Эх, хүүхдийн тусламж үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлэх замаар эх, нялхсын болон 5 хүртэлх наасны хүүхдийн	МУТХҮБ-ЫН 2.2.2, Зорилт 2, ЗГУАХ-ийн 3.1.7 дахь дэд заалт	100,000 амьд төрөлтэд эхийн эндэгдлийн тувшин, промиль	Нийт 713.2 сая төгрөг, (Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллага)

100

Мэндийн үндэсний төв (ЭХЭМҮТ), Амгалан амаржих газартай “Эх барихын тусламж, Үйлчилгээний тулгамдсан асуудал” шуурхай цахим хурлыг

Эндэгдлийг бууруулах	<p>21 хоног тутам зохион байгуулж, тулгамдааж буй асуудлыг шийдвэрлэх, мэргэжилт арга зүйн зөвлөгөө ёгч ажиллаж байна.</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2017 оны жилийн эцсийн байдлаар нийт 9 эмч, мэргэжилтэн Хэнтий,Өмнөговь, Завхан,Хөвсгөл, Баян-Өлтийн зэрэг 5 аймагт ажиллаж, ажлын байрны сургалт зохион байгуулан мэргэжилт арга зүйн зөвлөгөө ёгсөн. - ЭХЭМҮТ-тэй хамтран эхийн эндэгдэл өндөртэй аймагт эмч солилцооны хөтөлбөр хэрэгжүүлж, 2017 онд Хөвсгөл, Сүхбаатар, Баянхонгор, Баян-Өлтийн зэрэг 4 аймгийн 4 эмчийг ЭХЭМҮТ-д ажиллуулсан нь мэдлэг, чадварыг дээшлүүлэх, ажлын байранд суралцах боломжийг бурдүүлжээ. - Франц Улсын “Сантесюд” ТББ-тай хамтран “Эх баригчийн мэдлэг, ур чадварыг бэхжүүлэх төсөг” хэрэгжүүлж, эх баригчдын ажлын байрны тодорхойлолтыг Эрүүл мэндийн сайдын 2017 оны А/216 дугаар тушаалаар шинэчлэн батлуулсан. Мөн эх баригч-сургач багшийг үндэсний хэмжээнд бэлтгэх сургалтыг зохион байгуулж, нийт 40 эх баригчийг сургач багшаар бэлдсэн. - Эх барихын бус шалтгаант өвчлөл, эндэгдлийг бууруулах зорилгоор 21 аймаг, УБ хотын дуургийн дотрын эмч нарт “Эх барихын эрхтэн тогтолцооны хавсарсан эмзэг” сэдвээр сургалт зохион байгуулсан.
<p>28.8 сая төгрөг (НҮБ-ын Хүн амын сан)</p> <p>“Сантесюд” ТББ)</p> <p>23.6 сая төгрөг (Франц Улсын “Сантесюд” ТББ)</p>	<p>2017 оны жилийн эцсийн байдлаар улсын хэмжээнд нялхсүн эндэгдлийн 1,009 тохиолдол бүртгэгдэж, 1000 амьд төрөлтөд 13.6 ногдох байгаа нь өмнөх оны мен үеэс 3.2 (306 тохиолдол)-оор буурсан байна.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Нялхсүн эндэгдлийг бууруулах, нярайн эртүний эндэгдлийн тэргүүлэх шалтгаан болсон амьсгалын дистресс хамшинжийн эмчилгээнд сурфактант ашиглах зорилгоор Эрүүл мэндийн сайдын 2017 оны 03 сарын 15-ны А/102 дугаар тушаалаар “Нярайн
<p>1000 амьд төрөлтөд нялхсүн эндэгдлийн тувшин, промилль</p> <p>91.0 сая төгрөг (Дэлхийн эрүүл мэндийн</p> <p>14.0</p>	

сурфактант эмчилгээний заавар”, 2017 оны 07 сарын 28-ны А/297 дугаар тушаалаар “Нярайн амьстгал хямралын хамшинжийн оншилгоо, эмчилгээний заавар, Амьсгалын замд үргэлжилсэн зэрэг дараалт үүсгэн амьсгалуулах эмчилгээний заавар, Төрөх үед болон терсний дараа нярайд, Узүүлэх тусламжийн заавар, Нярайн сэхээн амьдралалтын заавар, Дуттуу, бага жинтэй нярайг амаар хооллох заавар”-ыг баталсан.

Нярайн эрт үеийн нэн шаардлагатай тусламжийн сургалтыг зохион байгуулж, нийт 120 эх барих, эмэгтэйчүүд, нярайн эмч, эх баригч, нярайн сувилгач хамрагдсан.

Засгийн газрын 2016 оны 12 дугаар сарын 28-ны өдрийн 2/15 дугаар тогтоолоор амьсгалын замын цочмог томуу, томуу төст өвчлөлийн дэгдэлтийг таслан зогсоох, иргэдийг өвчлөлөөс саргийлэх зорилгоор томуу, томуу төст өвчнөөр өвчилсөн 5 хүртэлх наасны хүүхдээ эмнэлэйт, эсхүл гэрээрээ 3-5 хоног асарсан ажил, хөдөлмөр эрхэлж байгаа эх, эцэг, асралан хамгаалагчид 2017 оны 1 дүгээр сарын 2-ны өдрөөс 3 дугаар сарын 1-ний өдрийг хүртэлх хугацаанд, цалинтай чөлөө олгох асуудлыг шийдвэрлэсэн нь өвчиний дэгдэлт, хүндрэлийг бууруулахад ач холбогдолтой арга хэмжээ болсон.

Дуттуу нярайн эндэгдлийг бууруулах зорилгоор Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллагын зөвлөхтэй хамтран “Имж эх асаргаа” сэдэвт сургалтыг зохион байгуулж, үндэсний 12 сургач багшийг бэлтгэсэн.

Улсын хэмжээнд 2017 оны жилийн эцсийн байдлаар 5 хүртэлх наасны хүүхдийн Эндэгдлийн 1,244 тохиолдол бүртгэгдэж, 1000 амьд тэрэлтэд

457.0 сая төгрөг (Үлсын төсөв)	Нярайн эндэгдлийг бууруулах зорилгоор Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллагын зөвлөхтэй хамтран “Имж эх асаргаа” сэдэвт сургалтыг зохион байгуулж, үндэсний 12 сургач багшийг бэлтгэсэн.		
11.0 сая төгрөг (Дэлхийн эрүүл мэндийн			
1000 амьд тэрэлтэд 5 хүртэлх наасны	Улсын хэмжээнд 2017 оны жилийн эцсийн байдлаар 5 хүртэлх наасны хүүхдийн Эндэгдлийн 1,244 тохиолдол бүртгэгдэж, 1000 амьд тэрэлтэд		

Хүүхдийн
эндэгдлийн
түвшин,
промилъ

16.7 ногдох байгаа нь өмнөх оны мөн уеэс 384 тохиолдлоор буюу 4.1-ээр буурсан үзүүлэлттэй байна.
7.0 сая төгрөг (НҮБ-ын Хүүхдийн сан)

Нялх, балчир хүүхдийн хүнсний тухай хуулийг УИХ-ын чуулганы 2017 оны 05 дугаар сарын 12-ны өдрийн хуралдаанаар батлуулсан. Хуулийн зорилт нь хүүхдийг эхийн сүүгээр холбохыг дэмжих, эрүүл, аюулгүй хүнсээр хангах, түнд хяналт тавихтай холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.

Нийгмийн даатгалын үндэсний үндэсний зөвлөлийн 2017 оны 01 сарын 07 өдрийн 01 дүгээр тогтоолоор 5 хүртэлх насны хүүхдийн 10 нэрийн 30 төрлийн эмийг эрүүл мэндийн даатгалын сангаас 100 хувь хөнгөлөлттэй үнээр олгох шийдвэрийн дагуу нийслэлд 318, орон нутагт 490, улсын хэмжээнд 808 даатгалын гэрээтэй хөнгөлттэй жороор олгох эмийн сангуудаар 29,440 хүүхдэд 457.0 сая төгрөгийн эмийг олгосон.

- Хүүхдийн өвчлөл, эндэгдлийг бууруулах, урьдчилан сэргийлэх зорилгоор өвчлөл, эндэгдэл өндөртэй Дорнод, Өвөрхангай, Хөвсгөл, Дундговь, Баян-Өлтий зэрэг 5 аймгийн 6 эмч ЭХЭМҮТ-д ажлын байрны сургалтад хамрагдсан. Мөн ЭХЭМҮТ-ийн хүүхдийн эмнэлгийн эмч нар 2017 онд Өвөрхангай, Хөвсгөл, Говьсүмбэр, Архангай, Баян-Өлтий, Орхон, Булган, Сүхбаатар, Сэлэнгэ, Дорнод, Дархан-Уул, Дундговь зэрэг 12 аймагт хүүхдийн өвчиний цогц менежмент, хүүхэд, нярайд тохиолдох эмгэгүүд, нярайн нэн шаардлагатай тусламж, үйлчилгээ, хүүхдэд зонхилон тохиолдох зурхний эмгэгүүдийн талаар ажлын байран дээрх сургалтуудыг зохион байгуулж, мэргэжил арга зүйгээр ханган ажилласан.

- Хүүхэд яагаад эндэв? 2016" цогц судалгааг олон улсын аргачлалын дагуу ДЭМБ-ын

-	"Хүүхдийн эмнэлгийн тусгамж, үйлчилгээний тулгамдсан асуудал" сэдэвт хэлэлцүүлтийг 2017 оны 11 дүгээр сарын 24-25-ны өдрүүдэд зохион байгуулж, аймаг, нийслэлийн хуучдийн асуудал хариуцсан мөргөжилгүүдийг хамгуулсан.	Хөдөлгөр, нийгмийн хамгааллын сайд, Эрүүл мэндийн сайдын хамтарсан 2017 оны 05 сарын 12 өдрийн A/94/A/193 дугаар тушаалаар "Дааттуулагчийг элэгний В, С вирусын илрүүлэг, шинжилгээнд хамруулах, даатгалын сангаас зардлын төлбөрийг санхүүжүүлэх журам", Эрүүл мэндийн сайдын 2017 оны A/200 болон 2017 оны A/373 дугаар тушаалаар "Элэгний В, С вирусын илрүүлэг, шинжилгээнд хамруулах иргэдийн тоо, шаардагдах төсвийг аймаг, дүүргээр" баталсан. Мөн Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн 2017 оны 11 дүгээр тогтоолоор "Дааттуулагчийг урьдчилсан сэргийлэх, эрт илрүүлэх үзэл, оношилгоо, шинжилгээнд хамруулах журам"-ыг тус тус батлуулж элэгний вируст хепатитийн хадварыг эрт илрүүлэх үзлэг, шинжилгээнд хун амьг хамруулах эрх зүйн орчинг бурдуулсан. Хепатитийн В, С вирусийн илрүүлэг, вирусийн идэвхжлийг тодорхойлох шинжилгээг 40-65 насны зорилтот бүлгийн хүн амьг хамруулахаар сонгон 2017 оны жилийн эцсийн байдлаар хепатитийн В, С вирусын эрт илрүүлгийн үзлэг, шинжилгээнд нийт 353,445 хүн хамрагдсан байгаа нь хамрагдвал зохих 40-65 насны хүн амьн 47.1 хувийг эзэлж байна (аймгийн дундаж 60.4 хувь, нийслэл - 30.6 хувь).	70
13.2	МУГХҮБ-ЫН 2.2.2, Зорилт 4, ЗГҮАХ-ИЙН 3.1.3 дахь дэд заалт	Элэгний вируст хепатитийн хадварыг эрт илрүүлэх үзлэг, шинжилгээнд хун амьг хамруулж, эмчилгээг эрчимжүүлэх	Оношлогоонд, хамрагдах иргэдийн эзлэх хувь
17.2	Улсын төсөв	100.0	

13.3	МУТХҮБ-ЫН 2.2.2, Зорилт 3, ЗГҮАХ-ИЙН 3.1.10 дахь дэд заяалт	Гемодиализын тусламж, Үйлчилгээний хүртээмжийг тер, хувийн хэвшлийн тоо туншлэгийн хүрээнд нэмэгдүүлэх	Тер, хувийн хэвшлийн туншлэгийн хүрээнд анх удаа гемодиализийн тусламж, Үйлчилгээг Засгийн газрын 2016 оны 11 сарын 23-ны өдрийн 159 дүгээр тогтоолоор гемодиализ-бөөр орлуулах эмчилгээний зардлыг төрөөс хариуцах тогтолцоог бурдуулсэн. Хувийн хэвшлийн 7 эмнэлэгтэй “Эруул мэндийн даатгалын сангаар дамжуулан гемодиализ эмчилгээг санхүүжүүлэх гэрээ байгуулан ажиллаж байна. 2017 оны 2 дугаар сарын 15-аас эхлэн хувийн хэвшлийн 7 эрүүл мэндийн байгууллагаар 154 гаруй иргэн унэ төлбөргүй эмчилгээ, үйлчилгээнд хамрагдсан.	2017 оны байдааар нийслэл хотод 123, Үнээс хувийн хэвшилд 48 аппарат, 20 аймагт 51 аппарат, нийт улсын хэмжээнд 174 гемодиализын аппаратаар 642 иргэн гемодиализ эмчилгээнд хамрагдаж байна. Цаашид Дундговь аймагт 2 гемодиализийн аппарат сууринтуулах бэлтгэл ажлыг ханган ажиллаж байна.
13.4	МУТХҮБ-ЫН 2.2.2, Зорилт 3, ЗГҮАХ-ИЙН 3.1.11 дэх дэд заяалт	Үндэсний оношлогоо эмчилгээний төвийн барилгын ажлын явц,	Үндэсний оношлогоо, эмчилгээний төв (ҮОЭТ)-ийн барилга угсралтын ажил хуваарийн дагуу хийгдэж, гүйцэтгэл 70 хувьтай байна (барилгын гадна өрлөг, фасадны ажил бурэн дууссан). “Үндэсний оношлогоо, эмчилгээний төв байгуулалт” төслийн Монголын талын хөрөнгөөр	2.2 Улсын төсөв

	хувиар; /одоогийн түвшин 5.0/ бодлого хэрэгжүүлэх	чогцос хадгалах байрны барилгын угсралтын ажлын гүйцэтгэгүүлэхээр "Жу Жу" ХХК-тай гэрээ байгуулан барилга угсралтын ажил угрэлжилж 2018 оны 6 дугаар сард ашиглалтад өгөхөр ажиллаж байна. Мөн барилгын гадна шугам сүлжээний ажлыг гүйцэтгэхээр 2018 онд дахин тендер зарлахаар болсон. Эх орондоо эмчлэгдэхгүй байсан дараах 9 төрлийн өвчнийг эх орондоо эмчилдэг болсон. Үүнд:	1. Гүрээний ба нууруны аргтерийн нарийсал, бөглөрлийн үеийн мэс засал; 2. Дунд тархи ба багана бүтцийн байрлалтай мальформац; 3. Ретинобластомийн улмаас нуд авахуулсны дараах нөхөн сэргээх мэс засал; 4. Абляци эмчилгээ хийлгэх шаардлагатай зурхий хэм алдагдал; 5. Улаанхоолой-Чагаан мөгөөрсөн хоолойн фистул; 6. Тупэгдлийн улмаас уссэн талбай ихтэй, том мөчид болон цээжний хэлбэр алдагдсан сорив; 7. Төрөлхийн адреногениталь хам шинж; 8. Өндөгөвчний төрөлхийн дутуу хөгжлөөс удсэн үргүйдэг; 9. Эрэлтэйчүүдийн үрийн сувгийн эмгэгээс удсэн үргүйдэл. Түүнчлэн элэг, беер, ясны чөмөг шилжүүлэн сууپах мэс ажилбарын зардлыг төрөөс 100 хувь хариуцаж байна.	2017 онд улсын төсөөөс 500.0 сая төгрөгийн санхүүжилт Тулэнхийн төвийн барилын ажилд зарцуулагдсан. Барилгын угсралтын ажлын гүйцэтгэгч байгууллага "Цаст констракшн" ХХК-ийн A, C блокны ажлыг гүйцэтгэж байгаа бөгөөд А блокын 5 давхрын ажил дууссан байна (гүйцэтгэл 70 хувь). 2 дахь гүйцэтгэгч "Нутгийн зам" ХХК-ийн ажил нь Б блокын зоорь болон 2 давхрын цутгалтын ажил дууссан (гүйцэтгэл 30
иргээдийн тоог бууруулах бодлого хэрэгжүүлэх	хувиар; /одоогийн түвшин 5.0/ бодлого хэрэгжүүлэх	Осол гэмтэл, тулэнхийн тусламж, үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлэх	Тулэнхийн ундэсний төвийн барилгын ажлын явц, хувиар; /одоогийн түвшин 30.0/	2017 онд улсын төсөөөс 500.0 сая төгрөгийн санхүүжилт Тулэнхийн төвийн барилын ажилд зарцуулагдсан. Барилгын угсралтын ажлын гүйцэтгэгч байгууллага "Цаст констракшн" ХХК-ийн A, C блокны ажлыг гүйцэтгэж байгаа бөгөөд А блокын 5 давхрын ажил дууссан байна (гүйцэтгэл 70 хувь). 2 дахь гүйцэтгэгч "Нутгийн зам" ХХК-ийн ажил нь Б блокын зоорь болон 2 давхрын цутгалтын ажил дууссан (гүйцэтгэл 30
13.5	МУТХҮБ-ЫН 2.2.2, Зорилт 3, ЗГУАХ-ИЙН 3.1.10 дахь дэд заалт	0.5 Улсын төсөөв	Осол гэмтэл, тулэнхийн тусламж, үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлэх	2017 онд улсын төсөөөс 500.0 сая төгрөгийн санхүүжилт Тулэнхийн төвийн барилын ажилд зарцуулагдсан. Барилгын угсралтын ажлын гүйцэтгэгч байгууллага "Цаст констракшн" ХХК-ийн A, C блокны ажлыг гүйцэтгэж байгаа бөгөөд А блокын 5 давхрын ажил дууссан байна (гүйцэтгэл 70 хувь). 2 дахь гүйцэтгэгч "Нутгийн зам" ХХК-ийн ажил нь Б блокын зоорь болон 2 давхрын цутгалтын ажил дууссан (гүйцэтгэл 30

6. Зоонозын өвчин судалын үндэсний төвийн бүтэц, үйл ажиллагаа MNS 6675:2017 стандарт;
7. Эмгэг судалын үндэсний төвийн бүтэц, үйл ажиллагаа MNS 6676:2017 стандарт;
8. “Автомат тохиуллагтай дефибриллятор стандарт;
9. Зурхийг автоматаар сэдээгч (ЗАС)-д тавих ерөнхий шаардлага MNS 6650:2017 стандарт;
10. “Бөөрний чулууны найрлагыг тодорхойлох нил Улаан түяаны спектрофотометрийн арга MNS 6651:2017” стандарт;
11. Глауком өвчиний оношилгоо, эмчилгээ. MNS 6677:2017 стандарт;
12. Хамрын таславч тэгшлэх мэс засал. MNS 5357:2017 стандарт;
13. Зонхилон тохиолдох өвчиний үед цус, цусан бүтээгдэхүүн сэлбэх заавар;
14. Ревматоид артритын оношилгоо, эмчилгээний заавар;
15. Нярайн сурфактант эмчилгээний заавар;
16. Ус хангамж, ариун цэврийн байгууламжийн сүлжээнд эрсдлийн үнэлгээ хийх заавар;
17. Хүн амын үндны усны аюулгүй байдлын төлөвлөгөө боловсруулах, эрсдэлийн үнэлгээ хийх аргачилсан заавар;
18. Яс үүний үрэвслийн оношилгоо, эмчилгээний заавар;
19. Тарваган тахал, боом, галзуу, хачигаар дамжих халдварт өвчиний, бэтгэг, урвах тахал өвчиний хяналт, сэргийлэлтийн заавар;
20. Зоонозын халдварт өвчиний үед ажиллах халдвар хамгаалал, биоаюулгүй ажиллагааны дэглэмийн заавар;
21. Нянгийн халдвартгүйгэлийн заавар;
22. Хүнсний сав, бодлын нүүрэн хэсэгт шим тэжээлийн мэдээлэл байршуулах заавар;
23. Тосны булагчирхайн хоргуй хавдрын, Дээд уруулын болино хөвчний, Шудний гаралтай эрүү хоншоор ясны үрэвслийн, Амны хөндийн

		<p>салстын хүчүүр эдийн гаралттай хоргүй хавдрын, оношилгоо, эмчилгээний заавар;</p> <p>24. Нярайн амьстгал замд ургэлжилсэн зэрэг дараалт Уустэн амьсгалуулах эмчилгээний заавар;</p> <p>25. Амьсгалын замд болон төрсний дараа нярайд Узүүлэх тусламжийн заавар, Нярайн сэхээн амвдруулалтын заавар;</p> <p>26. Төрөх уед хамгийн тоотой тусламжийн заавар;</p> <p>27. Дутгуу, бага жинтэй нярайт амаар хооллох заавар;</p> <p>28. БЗДХ, ХДХВ, ДОХ-ын тусламж, үйлчилгээ Узүүлэх журам, Бэлгийн замаар дамжих хандварын оношилгоо, эмчилгээний заавар;</p> <p>29. ХДХВ, ДОХ-ын оношилгоо, эмчилгээний заавар;</p> <p>30. Хоол хүнсээр дамжих ёвчний голомтонд ажиллах заавар;</p> <p>31. Эрүүл мэндийн байгууллагын аюултай хог хаягдлыг ангилах, Чуглуулах, хадгалах, тээвэрлэх, боловсруулах, устгах заавар;</p> <p>32. Хөгжлийн берхшээлтэй хүний хамт олонд тушиглэн сэргээн засах хандлагын эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний заавар.</p> <p>33. Хоол хүнсээр дамжих ёвчний үеийн хариу арга хэмжээ авах журам;</p> <p>34. Эмнэлзүйн заавар, хөтөч боловсруулах журам.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Эрүүл мэндийн сайдын 2017 оны А/348 дугаар тушаалаар “Эм үйлдвэрлэлийн зохицтой дадаг” (GMP)-ын батламж олгох журам” баталсан. - “Нахиа” эмийн үйлдвэрт “Эм үйлдвэрлэлийн зохицтой дадаг” (GMP)-ын батламжийг олгож, Эрүүл мэндийн сайдын 2017 оны А/492 дугаар тушаалаар баталгаажуулсан. - “Энхийн шүүдээр” дүслүүн шингэнний үйлдвэр, “Айвико” үйлдвэрт Эмийн үйлдвэрлэлийн зохицтой дадал GMP-ын 	
13.8	МУТХҮБ-ЫН 2.2.2, Зорилт 3, ЗТҮАХ-ИЙН 3.1.9 дэх дэд заалт	Үндэсний эмийн үйлдвэрүүдэд “Эм үйлдвэрлэлийн зохицтой дадаг” (GMP/-ын батламж олгох үйлдвэрийн тоо		70

иргэд, эрүүл мэндийн байгууллагыг хангах	урьдчилсан томилон дүгнэлтийг гаргасан.	Унэлгээ ажилтуулан зохицой сургалт сэргийлэх, байцаач, эмийн үйлдвэрийн менежер зэрэг 50 хүний хамруулсан.	хийх шинжээч холбогдох даадал" зохицой багш бэлтгэх сургалт GMP шинжээч, МХЕГ-ын менежерийн үйлдвэрийн менежер	70
13.9	ЗГУАХ-ийн 3.1.2 дахь дэд заалт	Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн 2017 оны 5 дугаар сарын 04-ний өдрийн 11 дүгээр тогтоолоор "Даатгуулагчийг сэргийлэх, эрт илрүүлэх үзлэг, оношилгоо, шинжилгээнд хамруулах журам"-ыг баттуулсан. Эрүүл мэндийн даатгалын шимтэл төлж даатгуулсан 40-65 настай даатгуулагчийг урьдчилан сэргийлэх, эрт илрүүлэх үзлэг, оношилгоо, шинжилгээнд 3 багцаар буюу дотор эрхтний архаг өвчлөлийг илрүүлэх, дотор эрхтний архаг өвчлөл болон үе мөчний эмгэг илрүүлэх, хавдрын эрт илрүүлэх узлэгт хамруулахаар болсон. Мөн Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд, Эрүүл мэндийн сайдын хамтарсан 2017 оны A/94/A/193 дугаар тушаалаар "Даатгуулагчийг элэгний В, С вирусын илрүүлэг, шинжилгээнд хамруулах, даатгалын сангаас зардлын төлбөрийг санхүүжүүлэх журам", Эрүүл мэндийн сайдын 2017 оны A/200 болон 2017 оны A/373 дугаар тушаалаар "Элэгний В, С вирусын илрүүлэг, шинжилгээнд хамруулах иргэдийн тоо, шаардлагах төсвийг аймаг, дүүргээр" баталсан. Даатгуулагчийг урьдчилан сэргийлэх, эрт илрүүлэх үзлэг, оношилгоо, шинжилгээнд хамруулах эрх зүйн орчин бүрдүүлүсэн.	Шинжилгээнд хамрагдах хүний тоо 125,000	2017 оны байдлаар нийслэлийн хэмжээнд 32, орон нутагт 45 хувийн хэвшлийн болон төрийн эрүүл мэндийн байгууллагыг сонгон шалгаруулж гэрээ байгуулсан. Нийт 41,276 даатгуулагч урьдчилан сэргийлэх, эрт илрүүлэх үзлэг, оношилгоо, шинжилгээнд хамруулсан. Мөн

хепатитийн В, С вирусын эрт илрүүлгийн үзлэг, шинжилгээнд нийт 353,445 хүн хамрагдсан байгаа нь хамрагдвал зохих 40-65 наасны хүн амын 47.1 хувийг эзэлж байна.	Хөдөө, орон нутгаас нийслэлд суралцаж буй оюутан, суралцагчад эруул мэндийн тусламж, үйлчилгээ Узүүлэх эрүүл мэндийн байгууллагын харьяаллыг Эрүүл мэндийн сайд, Боловсрол, соёл, шинжлэх ухаан, спортын сайд, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын хамтарсан 2016 оны А/51, А/47, А/136 дугаар тушаал батлагдаж, оюутан, суралцагчид эруул мэндийн тусламж, үйлчилгээ авах нөхцөл бурдсан.	Өндөр өртөгтэй оношилгоо, эмчилгээ, мэс заслын тусламж, үйлчилгээний зардалд үнэлгээ хийх, бодит өртийг тооцох ажлын хуреэнд Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд, Эрүүл мэндийн сайдын 2016 оны 12 сарын 19-ний өдрийн А/298/A/199 дүгээр хамтарсан тушаалаар ажлын хэсэгт байгууллагдан өндөр өртөгтэй оношилгоо, эмчилгээ, мэс заслын тусламж, үйлчилгээндийн зардалд үнэлгээ хийж, бодит өртийг тооцсон “Даатгуулагчид үзүүлэх өндөр өртөг бүхий мэс заслын зарим тусламж, үйлчилгээнд шаардлагах зарим эмнэлгийн хэрэгсэл, протезийн зардлыг даатгалын сангаас олгох зардлын хэмжээ”-г боловсруулж, нийт 484 нэр төрлийн эмнэлгийн хэрэгслийг 612 нэр төрөл болгон нэмэгдүүлэх саналын боловсруулав.	70
МУТХҮБ-ЫН 2.2.2, Зорилт 3, 3ГУАХ-ИЙН 3.1.11, 3.1.17 дахь дэд заалт	Өндөр өртөгтэй оношлогоо, шинжилгээ, мэс заслын зардлыг бууруулах бодлого хэрэгжүүлэх	Үйл ажиллагааны хэрэгжилт, хувиар	100.0
13.10			

				газрын 2017 оны 6 дугаар сарын 20-ны өдрийн хуралдааны 30 дугаар тэмдэглэлээр дээмжсэн.
13.11	МУТХҮБ-ЫН 2.2.2, Зорилт 1, ЗГУАХ-ИЙН 3.1.10 дахь дэд заалт	Багийн эмч болон хотын алслагдсан хороодын өрхийн эрүүл мэндийн төвийг унаагаар хангах хөтөлбөр хэрэгжүүлэх	Үйл ажиллагааны хэрэгжилт, хувиар	Эрүүл мэндийн эрүүл мэндийн төвийг унаагаар хангах хөтөлбөр хэрэгжүүлэх
13.12	МУТХҮБ-ЫН 2.2.2, Зорилт 1, ЗГУАХ-ИЙН 3.1.2 дахь дэд заалт	Хөдөөгийн хүн амд зориулсан явуулын үзлэг, оношлогоо, эмчилгээний хийх үйлчилгээг бий болгох	Үйл ажиллагааны хэрэгжилт, хувиар	Хөдөөгийн хүн амд зориулсан явуулын үзлэг, оношлогоо, эмчилгээний хийх үйлчилгээг бий болгох
		Багийн эмч болон хотын алслагдсан хороодын өрхийн эрүүл мэндийн төвийг унаагаар хангах хөтөлбөр хэрэгжүүлэх	Улсын төсөв 100.0	Улсын төсөв 5.3

100

100

14.2	МУТХҮБ-ЫН	Нийгмийн Шинээр болон	3	
14.1	Зорилт 4.3 Төрөөс хүн амын хөгжлийн талаар баримтлах бодлогын Зорилт 4.3	Гэр бул, Хүүхэд, запуучууд, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн хөгжлийг Дээдэжих бодлого хэрэгжүүлж, эрх зүйн орчныг сайжруулах	4	
		Зорилт 14. Гэр бул, хүүхэд, запуучууд, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн хөгжлийг дэмжих бодлого явуулж, эрх зүйн орчныг сайжруулна		
		1. Хүүхдийн хөгжил, хамгааллын үндэсний хөтөлбөрийг Засгийн газрын 2017 оны 9 дүгээр сарын 20-ны өдрийн 270 дугаар тоогоолоор баталсан.	1.	
		2. Залуучуудын хөгжлийг дэмжих тухай хуулийг УИХ-ын 2017 оны 5 дугаар сарын 18-ны өдрийн нэгдсэн хуралдаанаар хэлэлцүүлэн батгуулсан.	2.	
		3. Залуучуудын хөгжлийг дэмжих үндэсний хөтөлбөр боловсруулах ажлын хэсгийг ХНХЯ-НЫ Төрийн нарийн бичгийн даргын 2017 оны 9 дүгээр сарын 01-ний өдрийн А/186 дугаар тушаалаар байгуулан ажиллаж төслийг Завхан, Дорнод, Дорноговь, Дархан-Уул аймгуудын запуучуудын бусийн хэлэлцүүлэг, “Тогтвортой хөгжилд запуучуудын оролцоо” үндэсний чуулгыг зохион байгуулж хэлэлцүүлж, запуучуудын санал, зөвлөмжийг тусган боловсруулсан.	3.	
		4. “Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрх, оролцоо, хөгжлийг дэмжих” үндэсний хөтөлбөрийг Засгийн газрын 2017 оны 11 дүгээр сарын 29-ний өдрийн 321 дугаар тогтоолоор баталсан.	4.	
		2017 оны 5 дугаар сарын 12-ны өдрийн 100		

	2.2.1, Зорилт 3, ЗГУАХ-ийн 3.3.17 дахь дэд заалт	даатгалын багц хуулийн шинэчлэсэн найруулгын төслийг боловсруулах	шинэчлэн боловсруулах эрх зүйн баримт бичгийн тоо	<p>“Нийгмийн даатгалын багц хуулийн шинэчлэл” сэдэвт үндэсний хэлэлцүүлгийг УИХ-ын гишүүд, Дэлхийн банк, Азийн хөгжлийн банк, Олон улсын Хөдөлмөрийн байгууллага, Японы улсын олон улсын хамтын ажиллагааны “ЖАЙКА” байгууллагын төлөвлөгчид, Эрүүл мэнд, нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын болон нийслэл, хөдөө, орон нутгийн удирдлага нар, нийгмийн түншлэгч талуудын төлөөлөл, эрдэмтэн, судлаачид, төрийн болон хувийн хэвшлийнхний 160 гаруй төвлөгчийн оролцоотой зохион байгуулсан.</p> <p>Мөн хуулийн төслийн үр нөлөөний үнэлгээ, зардлын тооцог боловсруулж, хуулийн төсөлд яамдын санаалг тусган, Засгийн газрын 2017 оны 6 дугаар сарын 20-ны өдрийн хуралдаанаар хэлэлцэн дэмжсэний дагуу, УИХ-д өргөн мэдүүлсэн. Төслийг УИХ-ын 2017 оны 06 дугаар сарын 29-ний өдрийн нэгдсэн чуулганы хуралдаанаар хэлэлцэн дэмжиж, анхны хэлэлцуулэгт бэлтгүүлэхээр НБСШУ-ны Байнгын хороонд шилжүүлсний дагуу Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн төслийг дагалдуулан 10 гаруй хуулийн төслийг боловсруулж, УИХ-д өргөн мэдүүлээд байна.</p> <p>Хувийн тэтгэврийн нэмэлт даатгалын тогтолцоог бурдүүлэх чиглэлээр холбогдох эрх зүйн зохицуулалтын судалгаа хийх, Хувийн тэтгэврийн нэмэлт даатгалын тухай хуулийн төсөл, үзэл баримтлалын төсөл боловсруулах уурэг бүхий ажлын хэсийг байгуулан ажиллаж хуулийн төслийг боловсруулав.</p> <p>Нийгмийн даатгалын багц хуулийн төслийг боловсруулах ажлын хэсгээс “Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн сангаас олгох тэтгэмжийн тухай хууль”-ийн төсөл, “Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, Мэргэжлээс шалтгаалах өвчиний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай</p>
--	--	--	--	---

4.	Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2017 оны 9 дугаар сарын 4-ний өдрийн А/139 дугаар тушаалаар эруул мэндийн салбарын ажил, мэргэжлийн жагсаалт, индекс кодыг шинэчлэн баттуулсан.		
5.	Эрүүл мэндийн яамны харьяа аймаг, нийслэлийн эрүүл мэндийн байгууллагад ажиллаж байгаа эмнэлгийн мэргэжилтнүүдийн ажлын байрыг үнэлэх ажлыг зохион байгуулах чиглэлээр Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд, Эрүүл мэндийн сайдын хамтарсан удирдамжийг баттуулж, хэрэгжүүлсэн.		
6.	Удирдамжинд заасны дагуу эрүүл мэндийн гурван шатлалыг хамгуулсан төв, орон нутгийн нийт 30 байгууллагын 2600 орчим эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнээс мэргэшшийн ур чадвар, хариуцлага, ажлын ачаалал, хөдөлмөр эрхлээлтийн нөхцлийг харгалзсан ажлын байрны үнэлгээг авсан.		
	6. Үнэлгээний үр дүнг нэгтгэн боловсруулалт хийсний үндсэн дээр ажлын байрны антилал, зэрэглэлтийн төслийг боловсруулж, “Ажлын байранд сууринласан цапин хөлсний тогтолцоог нэвтрүүлэх нь” сэдэвт ОУХБ, нийгмийн туншлэгч талууд, салбарын яамдын төлөөллийг оролцуулсан уулзалт хэлэлцүүлэгт танилцуулсан. Уулзалт, хэлэлцүүлгийн үр дунд гарсан саналуудыг Тусган, Эрүүл мэндийн яамтай хамтран эрүүл мэндийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан тушаалтын антилал, зэрэглэлийн төслийг цэслэн боловсруулсан.		
	“Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн үндэсний 5 дахь хөтөлбөр”-ийн төслийг Хөгжлийн бодлого төлөвлөлтийн тухай хууль, “Хөгжлийн бодлогын баримт бичиг боловсруулах нийтлэг журам”-ын дагуу боловсруулан холбогдох судалгааг хийж, хэлэлцүүлгүүдийг үе шаттай зохион байгуулан саналыг тусган Засгийн газрын 2017 оны 8 дугаар сарын 31-ний өдрийн 243		100
14.4	МУТХҮБ-ЫН 2.2.2, Зорилт 1, 3ГУДХ-ИЙН 3.3.19 дэх дэд засалт	Үйлдвэрлэлийн н осол, Мэргэжлээс шалтгаалсан Өвчнөөс Урьдчилан сэргийлэхэд чиглэсэн	

				Бодлого боловсруулах	Шинээр боловсруулах эрх зүйн баримт бичгийн тоо	2			Монгол Улсын Засгийн газар болон Хөдөө аж ахуйг хөгжүүлэх олон улсын санний хооронд 2011 оны 6 сарын 17-ны өдөр байгуулсан “Зах зээл ба бэлчээрийн удирдлагын хөгжил” төслийн “Санхүүжилтийн хэлэлцээр”, түүнд оруулсан 2013 оны 4 сарын 1-ний өдрийн Нэмэлт өөрчлөлтийн гэрээний хүрээнд Сангийн яам, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яам, Голомт банк хооронд 2017 оны 8 дугаар сарын 01-ний өдөр хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сангас олгож буй жижиг зээлд, батлан даалт гаргах “Багцын батлан даалт”-ын гэрээг байгуулан хэрэгжүүлсэн. 2017 онд Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сангийн жижиг зээлийг гүйцэтгэх арилжааны банкыг сонгон шалгаруулж, Голомт банктай гэрээг байгуулан 20.0 тэрбум төгрөгийн эх Уусвэрийг байршуулан, жижиг зээл олгов.	Дугаар тогтоолоор батгуулсан
			14.5	МУТХҮБ-ЫН 2.2.1, Зорилт 2, 3ГҮАХ-ийн 1.17 дахь заалт	Бичил аж ахуйн нэгж, иргээдийн хөдөлмөр эрхлэлтийг зээлийн бодлогото р дэмжих	6000	10 ХЭДС		Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сангийн жижиг зээлийг дамжуулан зээлдүүлэх үйл ажиллагааг 2017 онд Төрийн банк, Капитал банк, Голомт банк хариуцан гүйцэтгэж 1915 зээлдэгчид 9.8 тэрбум төгрөгийн жижиг зээлийг олгосноор 6163 ажлын байр бий болсон байна.	
			14.6	МУТХҮБ-ЫН 2.2.1, Зорилт 2, 3ГҮАХ-ийн 3.3.4 дэх дэд заалт	Хөдөлмөрийн зах зээлд эрэлт ихтэй Мэргэжлийн ур чадварыг богино хугацаанд олгох хөдөлмөр эрхлэлтийн болон үйлдвэрэл дээрх сургалтад хамрагдах хүний тоо	10,000	0.7 ХЭДС		Хөдөлмөр эрхлэлтийн Үндэсний зөвлөлийн 2017 оны 1 дүгээр сарын 27-ны өдрийн 01 дүгээр тогтоолоор “Хөдөлмөрт бэлтгэх, хөдөлмөр эрхлэлтийн үр чадвар олгох хөтөлбөр”-ийг батлан нэгдсэн удирдамжийг Хөдөлмөр, нииймийн хамгааллын сайдын 2017 оны 02 сарын 16-ны өдрийн A/26 тоот тушаалаар, зардлын жишиг хэмжээг 2017 оны 01 сарын A/18 тоот тушаалаар тус тус батлан хэрэгжүүлсэн. Хөтөлбөрийн хүрээнд 3273 иргэнийг хөдөлмөрт бэлтгэх арга хэмжээнд, 523 иргэнийг үйлдвэрэл дээрх сургалтад, 3428 иргэнийг мэргэжлийн болон давтан сургалтад, тус тус хамруулж үр чадвар эзэмшсэн 1377 иргэнийг тогтвортой	

**ЗОХИОН
БАЙГУУЛАХ**

<p>МУТХҮБ-ЫН 2.2.1, Зорилт 2, ЗГУАХ-ИЙН 3.3.10 дахь дэд заалт</p> <p>Сургалтад хамрагдах багшийн тоо</p> <p>Мэргэжлийн боловсрол, сургалтын байгууллагын удирдах ажилтан, багш нарыг чадавхижуулах</p>	<p>2017 онд 86 сургалтын байгууллага, зургаан бусийн арга зүйн төвүүдэд багш, арга зүйчийг хөгжүүлэх чилгэлээр 1629 багшийг сургалтад хамруулан мэргэшүүлсэн. Мен 469 багшиг мэргэжил арга зүйн зөвлөгөө мэдээллээр хангаж, 273 багш, арга зүйчийг туршлага судлах аялагд хамруулж, зургаан Бүсийн арга зүйн төвүүдийн нийт 209 менежер арга зүйчид, мэргэжилтнуудийг мэргэжил дээшлүүлэх сургалтад хамруулсан.</p> <p>Германы хамтын ажиллагааны нийгэмлэтийн Ашигт малтмалын салбар дахь туншлэгд сууринсан мэргэжлийн боловсрол, төслийн хүрээнд тунш байгууллагуудад гадаадын 12 техникийн зөвлөх ажиллаж, барилга, механикийн чиглэлээр нийт 8 удаагийн 60 багшид түгзэн дэлгэрүүлэх сургалтыг Мэргэжлийн боловсрол, сургалтын байгууллагуудад зохион байгуулсан. ХБНГУ болон Сингапур улсад 4 удаагийн нарийн мэргэжлийн сургалт явагдсан ба нийт 25 багш, 7 аж ахуйн нэгжээс төлөөлөл хамрагдсан.</p> <p>Үйлдвэрлэгийн дадлагажуулагч багш бэлтгэх хөтөлбөрийн хүрээнд ХБНГУ-д 34 сургач болон шалгач багш, Монгол Улсад бэлтгэгдсэн 89 сургач болон шалгач багш, аж ахуйн нэгжийн дадлагажуулагч 273 багшийг тус тус бэлтгэсэн.</p> <p>Гамшигийн мэдлэг олгох сургалтын мэргэжлийн багш нарын чадавхи бэхжүүлэх 2 хоногийн 16 цагийн сургалтыг Онцгой байдлын ерөнхий газар, Монголын улаан загалмай нийгэмлэгтэй хамтран зохион байгуулсан. Сургалтанд нийт 86 багш, арга зүйчийг хамруулж, гэрчилгээ олгосон.</p> <p>Тогтвортой үйл ажиллагаа эрхлэн явуулж буй бичил бизнес эрхлэгчдийг ажлын байраа хадгалах болон шинээр ажлын байр бий болгоход дэмжлэг узүүлэх зорилгоор Хөдөлмөр эрхлэлтийн үндэсний зөвлөлийн 2017 оны 1</p>	<p>200</p>	<p>40 хүртэл тоо</p>	<p>10.0 ХЭДС</p>
<p>3ГУАХ-ИЙН 2.15 дахь заалт</p>	<p>“Итгэлийн зээл” Олгох хөтөлбөр хэрэгжүүлэх</p>	<p>Бэлтгэл ажлын явлц, хувиар</p>	<p>100.0</p>	
<p>14.8</p>	<p>3ГУАХ-ИЙН 2.15 дахь заалт</p>	<p>Бэлтгэл ажлын явлц, хувиар</p>	<p>100.0 ХЭДС</p>	

Дүгээр сарын 27-ны өдрийн 01 дугаар тогтоолоор
“Ажлын байрыг дэмжих хөтөлбөр”-ийн хүрээнд
итгэлийн зээл буюу эргэн төлөгдөх санхүүгийн
дэмжлэг арга хэмжээг хэрэгжүүлсэн.
Үүний хүрээнд 2017 онд 2151 иргэнд 5.05
тэрбум төгрөгийн эргэн төлөгдөх санхүүгийн
дэмжлэг олгосноор 2696 ажлын байр шинээр бий
болсон байна.

Тэрбум төгрөгийн эргэн төлөгдөх санхүүгийн дэмжлэг олгосноор 2696 ажлын байр шинээр бий болсон байна.

Засгийн газрын 2017 оны 2 дугаар сарын 22-ны өдрийн 64 дүгээр тогтоолоор “Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сангаас жижиг зээл олгох, түүнд батлан даалт гаргах, хүүг нөхөн төлөх, санхүүгийн дэмжлэг узүүлэх журам”-д нэмэлт, өөрчлөлт оруулан хэрэгжүүлж байна. Үүнд:

1. Банкинд байршуулсан зээлийн хөрөнгийн тогтмол улдэгдэлд хүү тооцож. Ингэснээр банк иргэн, аж ахуйн нэгж, нөхөрлөл, хоршоонд болгино хугацаанд жижиг зээл олгох нээн хөшүүрэг болж өгсөн.
 2. Санхүүгийн дэмжлэгийн эргэн төлөлтийн хэмжээг зорилтот булагчийн онцлогт тохируулан 50-иас доошгүй хувь болгон нэмэгдүүлэх. Ингэснээр 2017 оноос эхлэн олгогдож буй санхүүгийн дэмжлэгүүд 100 хувь эргэн төлөлтий болсон.
 - Хөдөлмөр, нийгэм, хамгаалын салбарын институтууд шинэчлэгдэн зохион байгуулагдсантай холбоотойгоор жижиг зээлийн хөрөнгөнд хяналт тайлагнах, тайлагнах, зохион байгуулалтад өөрчлөлт орууласан. Мөн 2017 оны 8 дугаар сарын 01-ний эдээдөр багцын батлан даалтын гэрээг шинэчлэн байгуулж мөрдлөг болгон ажиллаж байна.

Засгийн газраас өргөн мэдүүлсэн Ахмад настны тухай хууль /шинчилсэн найруулга/-ийг Монгол Улсын Их Хурал 2017 оны 1 дугээр сарын 26-ны өдрийн нэгдсэн хуралдаанаар хэлэлцэн баталж 7 дугаар сарын 1-ний өдрөөс мөрдөж байна.
Хуулийг хэрэгжүүлэх хүрээнд Засгийн газрын 2017 оны 197 дугаар тогтоолоор “Ахмад настанд

14.9	3ГУАХ-ийн 3.3.22 дахь дэд заалт	“Насны хишиг”- ийг Ахмад настны нийгүйн хамгааллын тухай хуулийн Дагуу олгож	Хамрагдах ахмад иргэдийн төо	78.800 19.6 ХЭДС

14.10	МУТХҮБ-ЫН 2.2.3,	Хүүхэд харах Үйлчилгээний	Үйл ажиллагааны	100.0	5.8 Улсын төсөв
					Хөдөлмөр, нийгмийн хамгаалал, Сангийн сайдын 2017 оны 3 дугаар сарын 21-ний А/41, 89 тоот 100

Үйлчилгээ үзүүлэх, дэмжлэг, хөнгөлөлт олгох журам", "Ахмадын сан байгуулан ажиллах хүн нийтийн тээврийн хөгжлийн бэрхшээлтэй зорчих журам", "Ахмад настны эрхлэгтийн бүртгэл, мэдээллийн санг удирдах, ашиглах журам", "Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүнд тусламж, хөнөлөлт үзүүлэх" журумуудыг тус тус батлан 2017 оны 7 дугаар сарын 1-ний өдрөөс мөрдөж байна.

Мөн Ахмад настны тухай хуулийн 12.2-т заасны дагуу Засгийн газрын 2017 оны 31 дүгээр тогтоолоор "Насны хишиг олгох журам"-ыг батлан хэрэгжүүлж байна. Насны хишигт зориулан 2017 оны улсын төсөвт 20.5 тэрбум төгрөгийг тусган Билгийн тооллын хаврын тэргүүн сар-цаагаан сар, Үндэсний их баяр наадам, Ардын хувьсгалын ойн баярыг тохиолдуулан Монгол Улсын дараахь наасны иргэнд доор дурдсан хэмжээгээр жилд хоёр удаа олгож байна. Үүнд:

- 65-69 настай ахмад настанд тавин мянган төгрөг;
- 70-79 настай ахмад настанд тавин мянган төгрөг;
- 80-89 настай ахмад настанд нэг зуун тавин мянган төгрөг;
- 90 ба түүнээс дээш настай ахмад настанд хоёр зуун тавин мянган төгрөгийг тус тус олгож байна.

Журамд заасны дагуу Насны хишигийг Хөдөлмөр халамжийн үйлчилгээний ерөнхий газартай нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж олгох гэрээ байгуулсан Төрийн банк, Хаан банк, Капитал банкаар дамжуулан 2017 онд наасны хишигийг нийт 118 мянга гаруй ахмад настанд олгож улсын төсвөөс 19.6 тэрбум төгрөгийг зарцуулаад байна.

Хөдөлмөр, нийгмийн хамгаалал, Сангийн сайдын 2017 оны 3 дугаар сарын 21-ний А/41, 89 тоот 100

Зорилт 1	тухай хуулийн дагуу хүүхэд харах үйлчилгээг үргэлжлүүлэх	хэрэгжилт, хувир		
Зорилт 1	тухай хуулийн дагуу хүүхэд харах үйлчилгээг үргэлжлүүлэх	хэрэгжилт, хувир		

хамтарсан тушаалаар хүүхэд харах үйлчилгээнд хамруулах хүүхдийн тооны дээд хязгаарыг аймаг, нийслэлийн эрэлт, хэрэгцээтэй уялдуулан баталсан. Уг тушаалаар нийт 5275 хүүхдийг хамруулахаас 2017 оны жилийн эцсийн байдлаар 4948 хүүхэд /үнээс хөгжлийн бэрхшээлтэй 138/ хамрагдлаа.

Хүүхэд харагчдыг чадавхижуулах сургалтын хүрээнд сургач багшаар нийслэл, дүүрэг, төрийн бус байгууллагаас нийт 25 хүнийг бэлтгэж, хүүхэд харагч нарыг давтан сургах ажлыг 2017 оны 04-06 дугаар сард 9 дүүрэг, Овэрхангай, Дархан-Уул, Сэлэнгэ аймгуудад зохион байгуулж, 551 хүүхэд харагчийг хамруулж, давтан сургалтын гэрчилгээ олгов. Бусад аймгуудад Хүүхэд харагч нарт зориулсан сургалтын жишиг хөтөлбөрийг, хургуулж, 986 хүүхэд харагч давтан сургалтад хамрагдсан. 2018 оны төсвийн тухай хуулийг УИХ-д өргөн барихтай холбогдуулан Хүүхэд харах үйлчилгээний тухай хуулийн удирдлага, зохион байгуулалт, санхүүжилтийн тогтолцоог оновчтой болгох асуудлаар хуулийн төсөл боловсруулан, батлуулав.

ТАВ. ЗАСАГЛАЛ, ЭРХ ЗҮЙН ШИНЭЧЛЭЛ, ГАДААД БОДЛОГО, БАТЛАН ХАМГАЛАХ САЛБАРЫН БОДЛОГО
Зорилт 15. Хууль сахиулах Үйл ажиллагааны эрх зүйн орчныг сайжруулж, төрийн үйлчилгээг түргэн шуурхай болгоно

15.1	МУТХУБ-ЫН 2.4, Зорилт 1, 2, 3ГУАХ-ийн 5.1.15 дахь дэд заалт	Шинэчлэн найруулах хуулийн төслийн тоо	Цагдаагийн албаны тухай хууль, Прокурорын байгууллагын тухай, Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай, Хилдийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруултыг Улсын Их Хурлаар хэлэлцүүлж баттуулав.	
		Хууль сахиулах Үйл ажиллагааны эрх зүйн орчныг сайжруулж	Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн шинэчилсэн найруултын төслийг Улсын Их Хурлын 2017 оны 5 дугаар сарын 18-ны өдрийн чуулганы нэгдсэн хуралдаанаар хэлэлцүүлж баттууласан.	
		Шинээр боловсруулах хуулийн төслийн тоо	Цагдаагийн албаны тухай болон Зөрчил шийдвэрлэх тухай хуулийг Улсын Их хурлаар 2017 оны 2 дугаар 9-ний өдрийн болон 2017 оны 5 дугаар сарын 11-ний	

				өдрийн хуралдаанаар хэлэлцүүлж баттуулав.	чулганы нэгдсэн
Төрийн үйлчилгээг тургэн шуурхай болгох, иргэний емчлэх эрхийг баталгаажуулаа х чиглэлээр хууль, эрх зүйн орчныг сайжруулах	Шинээр боловсруулах хуулийн төслийн тоо	3	-	<ul style="list-style-type: none"> - Иргэн, хуулийн этгээдийн хөдлөх, ул хөдлөх эд хөрөнгө өмчлөх эрхийн баталгааг хангах хүрээнд - Улсын буртгэлийн өрөнхий хууль, - Иргэний улсын буртгэлийн тухай хууль - Эд хөрөнгийн эрхийн улсын буртгэлийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийг боловсруулж Засгийн газрын 2016 оны 12 сарын 22-ны өдрийн хуралдаанаар хэлэлцэн дэмжин, Улсын Их Хуралд өргөн мэдуулэв. 	70
МУТХҮБ-ЫН 2.4, Зорилт 1, 2, 3ГУАХ-ИЙН 5.2.5, 5.2.7 дахь дэд заалт	Улсын буртгэлийн ажиллагааг онлайн горимд шилжүүлж, “Нэг иргэн-нэг буртгээ” хөтөлбөр хэрэгжүүлэх замаар	15.2	3	<p>“Монгол Улсын виз олгох журам” болон “Гадаадын иргэн Монгол Улсад оршин суух болон түүнийг буртгэх журам”-ын шинэчилсэн найруулгын төслийг боловсруулсан.</p> <p>Гадаад паспорт олголтын програмыг боловсруулж, гадаад паспортыг 2017 оны 2 дугаар сараас цахим хэлбэрээр олгож, мэдээлэл программаас шууд гардаг болсон. Уг програм нэвтрэснээр гадаад паспорт олголтын хугацаа өмнөхөөс 4 дахин багассан üzүүлэлттэй байна. Иргэний гадаад паспорт авах хуудас дээрх бар кодыг уншуулж, тухайн гадаад паспорт аль хайрцагт, хэд дэх дугаарт байгаа талаарх мэдээлэл програмаас шууд гардаг болсноор иргэдэд шуурхай, чирэгдэлтгүй үйлчлэх нөхцлийг бурдуулсан. Түүнчлэн иргэнд олгосон гадаад паспортын хугацаа системд бүртгэгдэж Мэдээллийн сан үүсч, ингэснээр олгосон гадаад паспортын мэдээлэлд хянапт тавих боломж бурдсэн.</p>	
МУТХҮБ-ЫН 2.4, Зорилт 1, 2, 3ГУАХ-ИЙН 5.2.8 дахь дэд заалт	Улсын буртгэлийн ажиллагааг онлайн горимд шилжүүлж, “Нэг иргэн-нэг буртгээ” хөтөлбөр хэрэгжүүлэх замаар	15.3	3	<p>Иргэдэд тоон гарын үсэг олгох бэлтгэл х</p> <p>Иргэдэд тоон гарын үсэг олгох бэлтгэл ажлын явц, хувиар</p>	100.0

15.4	МУТХҮБ-ЫН 2.4, Зорилт 1, 2, ЗГҮАХ-ИЙН 5.3 Дэх дэд заалт	Арбитрын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын Төслийг боловсруулах	Үйл ажиллагааны хэрэгжилт, хувиар	100.0
15.5	МУТХҮБ-ЫН 2.4, Зорилт 1, 2, ЗГҮАХ-ИЙН 5.3.12 дахь дэд заялт	Гадаадын иргэнд үзүүлэх зарим Үйлчилгээг цахим хэлбэрт шилжүүлж, бүртгэл, хяналтыг сайжруулах	Үйл ажиллагааны хэрэгжилт, хувиар	100.0

- “Төрийн өөрийн өмчийн эд хөрөнгийн түхай” 2017 оны 53 дугаар тогтоол батлагдаж, төрийн өөрийн өмчийн асуудлын зохицуулалтыг тодорхой болгосон.
 - ТӨБЗГ-ЫН 2017 оны 86 дугаар тогтоолоор “Төрийн болон орон нутгийн өмчид эд хөрөнгө олж авах, буртгэх, данснаас хасах, шилжүүлэх журам”;
 - ТӨБЗГ-ЫН 2017 оны 276 дугаар тогтоолоор “Төрийн өөрийн өмчийг эзэмшигүүлэх гэрээ байгуулах, дүгнэх журам” зэрэг болно.
- Улсын Их Хурлын 2016 оны 11 дүгээр сарын 17-ны өдрийн 69 дүгээр тогтоол, Засгийн газрын хуралдааны 2016 оны 41 дүгээр тэмдэглэлээр өгсөн Уүрэг, чиглэлийг хэрэгжүүлэх хүрээнд төрийн өмчит болон төрийн өмчийн оролцоотой хуулийн этгээдийн урсгал зардлыг хэмнэгтийн горимд шилжүүлэх арга хэмжээг авч, ТӨБЗГ-ас “Албан даалгавар” гарган зарцуулагдаагүй цалин, хөлс, урамшуулалт, томилолт, тавилга, эд, хогшил, эхлээгүй ажил үйлчилгээний зардлуудыг хэмнэх, төрийн өмчийн ногдол ашгийг улсын төсөвт бүрэн төвлөрүүлэх ажлыг зохион байгуулсан. Үүний үр дунд төрийн өмчит хуулийн этгээдийн борлуулалтын орлого 2016 онд 1,555.1 тэрбум төгрөг бол 2017 оны хүлээдэж буй гүйцэтгэлээр 1,797.8 тэрбум төгрөгт хүрч, 242.8 тэрбум төгрөгөөр, 2016 онд 1,105.2 сая төгрөгийн алдагдалтай байсан бол 2017 онд 3,442.7 сая төгрөгт хүрч цэвэр ашиг өмнөх оноос 3 дахин өссөн байна. Төрийн өмчийн 38 хуулийн этгээд 2016 онд ашигтай ажилласан бол 2017 онд 54 компани цэвэр ашигтай ажиллажээ. Төрийн өмчийн ногдол ашгийн 12.5 тэрбум төгрөгийг 2017 онд улсын төсөвт төвлөрүүлсэн нь 2016 оноос 3 дахин өссөн бөгөөд өмч хувьчпалын орлого 16.8 тэрбум төгрөг, үүнээс

			Түрээсийн орлого 2.1 Тэрбум төгрөгийг улсын төсөвт төвлөрүүлсэн байна.	
15.9	МУТХҮБ-ЫН 2.4, Зорилт 1, 2, ЗГУАХ-ИЙН 2.12 дахь дэд заалт	Шударга өрсөлдөөнийг дэмжих үндэсний хөтөлбөрийг боловсруулж, батлуулах	Үйл ажиллагааны хэрэгжилт, хувиар 100.0	Шударга өрсөлдөөн хэрэглэгчийн төлөө газрын даргын 2017 оны 1 дугээр сарын 2-ны өдрийн А/01 тоот тушаалаар "Шударга өрсөлдөөнийг дэмжих үндэсний хөтөлбөрийг боловсруулж батлуулах" ажлын хэсэг байгуулан ажиллав. Ажлын хэсгээс Хөгжлийн бодлого төлөвлөгөгийн тухай хууль, Монгол Улсын Засгийн газрын 2016 оны 249 дугээр тогтоолоор батлагдсан "Хөгжлийн баримт бичиг боловсруулах нийтэг журам"-ын дагуу нэхцел байдлын дүн шинжилгээ, бодлогын баримт бичгүүдийн уялдаа, шаардлагатай хөрөнгийн хэмжээ, санхүүжилтийн эх үүсвэрийн төсөөлөл, тооцоо, хэлэлцүүлгийн саналын товьёог, нэвтрэллийн урьдчилсан үнэлгээ, шалгур үзүүлэлт, арга хэмжээний төлөвлөгөөг боловсруулж Зах зээлийн өрсөлдөөнийг дэмжих үндэсний хөтөлбөр (Шударга өрсөлдөөнийг дэмжих үндэсний хөтөлбөр)-ийн төслийг боловсруулав.
15.10	МУТХҮБ-ЫН 2.4, Зорилт 1	Монгол Улсын тогтвортой хөгжлийн үзэл баримтпал- 2030, Хөгжлийн бодлого төлөвлөлтийн тухай хуулийг хэрэгжүүлэх механиزمыг боловсронгуй боловсруулж чиглэлээр холбогдох судалгааг хийж, шаардлагатай бол төрийн	Үйл ажиллагааны хэрэгжилт, хувиар 100.0	Хөгжлийн бодлого төлөвлөлтийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2-т "Энэ хуулийн 7-16 дугаар зүйлд заасан бодлогыг баримт бичгийн хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийх нийтлэг журмыг Засгийн газар батална." Гэж заасны дагуу Засгийн газрын 2017 оны 3 дугаар сарын 15-ны өдрийн хуралдаанаар "Бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилт болон захирагааны байгууллагын үйл ажиллагаанд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийх нийтэг журам"-ыг 89 дугээр тогтоолоор баталсан. Энэхүү журам батлагдсанаар Монгол Улсын хөгжлийн бодлого төлөвлөлтийн тухай хууль хэрэгжих, хөгжлийн бодлого оновчтой, үр дүнтэй хэрэгжих байгаад үнэлгээ, дүгнэлт өгч, гарсан үнэлгээний тогтолцоог бэхжүүлэхэд чухал ач холбогдолтой болсон. Үндэсний хөгжлийн газар "Монгол Улсын Тогтвортой хөгжлийн үзэл баримтлал-2030"-г хэрэгжүүлэхтэй холбоотой урт, дунд хугацааны

байгууллагын бүтэц, ажил Ургийн хуваарьт нэмэлт, өөрчлөлт оруулах	бодлогын үялдааг хангах, хөгжлийн тэрүүлэх чиглэлийг тодорхойлох, Монгол Улсад хүчинтэй хэрэгжиж буй бодлогын баримт бичгүүдэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийх, хөгжлийн тэрүүлэх зөвлөх чиглэлийг тодорхойлох зорилгоор 2017 оны 6 дугаар сарын 29-ний өдөр зарласан бөгөөд шалгарсан баг 10 дугаар сараас хөгжлийн бодлогын баримт бичгүүдийг үнэлэх, хурэх тувшинг тодорхойлох нэгдсэн аргачлалтыг боловсруулах, дунд хугацаанд бодлогын уялдаа зохицуулалтыг ханган хэрэгжүүлэх, дунд хугацааны хөгжлийн нэгдсэн төлөвлөлтийг хийх ажлыг эхлүүлээд байна.	“Монгол Улсын Тогтвортой хөгжлийн Узэл баримтлал-2030”-г хэрэгжүүлэх механизмыг боловсронгуй болгох, гадаад, дотоодын хөрөнгө оруулалт, бүтээн байгуулалтын чиглэлийн төсөл, хөтөлбөрийг эрэмбэлэх, хөрөнгө оруулагч наарт үйлчлэх нэг цэгийн үйлчилгээ бий болгох зорилгоор Үндэсний хөгжлийн газрын орон тоог нэмэгдүүлж, бутэц, үйл ажиллагааны стратеги, чиг Ургийг шинэчлэн батлах саналыг Улсын Их Хурлын 2016 оны 11 дүгээр сарын 17-ны өдрийн “Монгол Улсын 2017 оны төсвийн тухай хууль батлагдсантай холбогдуулан авах зарим арга хэмжээний тухай” 69 дүгээр тогтоопын 3.1-д “Төрийн албан хаагчдын тоог 2017 оны төсвийн жилд нэмэгдүүлэхгүй байх” гэсэн шаардлагын дагуу тухайн саналыг дэмжээгүй.	Монгол Улсын Үндсэн хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах асуудлаар явуулсан анхдугаар зөвлөлдөх санал асуултын зөвлөмжийг Үндэслэлэн Монгол Улсын Их Хурлын дартын 2017 оны 78 дугаар захирамжаар байгуулагдсан ажлын хэсийн хурээнд боловсруулж хуулийн төсөлд ХЗДХЯ-аас санал, дүгнэлтийн төсөл бэлтгэж хүргүүлсэн.	70
15.11	МУТХҮБ-ЫН 2.4, Зорилт 1	Төрийн эрх мэдгийн хуваарилалтыг төгөлдөржүүлэх Үйл ажиллагааны хэрэгжилт, Монгол Улсын Үндсэн хуульд өөрчлөлт оруулах асуудлыг	-	

судалж, Төрийн байгуулалттай холбоотой хууль тогтоомжуудыг боловсронгуй болгох асуудлаар судалгаа, шинжилгээ хийх, шаардлагатай бол холбогдох арга хэмжээ авах бэлтгэл ажлыг хангах	Зорилт 16. Энхийг эрхэмлэсэн, нээлттэй, олон тулгуурт гадаад бодлого явуулж, хилийн чанадад амьдарч буй монгол иргэдийн эрх ашгийг хамгаалах тогтолцоог сайжруулан, хөрш орнуудад хийх худалдааг өргөжүүлэх бодлого баримтална	Монгол-ОХУ- БНХАУ-ЫН Эдийн засгийн коридор байгуулах хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх ОХУ, БНХАУ-ЫН таптай хийх хэрээнд хүрээнд Хөрөнгө оруулалтын төв байгуулах чиглэлээр ажиллах	Эдийн засгийн коридор байгуулах хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх Хөрөнгө оруулалтын төв байгуулах асуудлыг БНХАУ болон ОХУ-ЫН талд тавьж ажиллав. Тухайлбал, Гадаад харилцааны яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга Д.Даваасурэн 2017 оны 1 дугээр сард ОХУ-ЫН Элчин сайд И.К.АЗИЗОВ, БНХАУ-ЫН ЭСЯ-НЫ Хэргийг тур хамааралг ЯН ЧИНДУН нарыг тус тус хүлээн авч гурван талын шинжээчийн түвшний уулзалтЫГ хугацаанд зохион байгуулах санал дэвшүүлсэн. Мөн үеэр “Хөрөнгө оруулалт, судалгааны хамтарсан төв”-ийн концепцийн төслийөө манай тал орос болон хятадын талд хургуулсан 2017 оны 3, 8 дугаар саруудад зохион байгуулсан Гурван талын шинжээчийн түвшний уулзалтуудаар асуудлыг дэлгэрэнгүй ярилцсан. Тэргүүлэх чиглэлийн эхний төслийг хэрэгжүүлж эхэлсний дараа Хөрөнгө оруулалтын зураг төслийн хамтарсан төвийг Улаанбаатар хотод байгуулахаар зарчмын тохиолдоонд хүрсэн.
16.1	Гадаад бодлогын үзэл баримтлал /цаашид “ГБУБ” гэх/-ын 2.14.1 дэх дэд заалт, ЗГУАХ-ийн 5.6.2 дахь дэд заалт	Монгол-ОХУ- БНХАУ-ЫН Эдийн засгийн коридор байгуулах хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх ОХУ, БНХАУ-ЫН таптай хийх хэрээнд Хөрөнгө оруулалтын төв байгуулах чиглэлээр ажиллах	-

		шийдвэрийг танилцуулан компакт гэрээний ТЭЗҮ-ийн судалгаа, Монгол Улсын Засгийн газраас компакт гэрээг боловсруулах болон хэргэжүүлэх шатанд гаргах шаардлагатай байгаа хөрөнгө, санхүүжилт зэрэг асуудлаар санал согилцож, тохиролцоонд хүрсэн.	
		"Компакт гэрээ боловсруулахад дэмжлэг үзүүлэх буцалтгүй тусламж, түүний гүйцэтгэлийн тухай" Монгол Улсын Засгийн газар, АНУ-ын Мянганы сорилтын корпораци хоорондын хэлэлцээрийг 2017 оны 4 дүгээр сарын 27-ны өдөр байгуулав. Мянганы сорилтын корпорацийн Захиргуудын зөвлөл 2017 оны 12 дугаар сарын 19-ний өдөр хуралдаж, Монгол Улсыг хоёр дахь компакт гэрээ байгуулах боломжтой орноор дахин шалгаруулсан.	
		Нийт ус хангамжийг нэмэгдүүлэх хөтөлбөр 2018 оны 6 дугаар сард эхлэх бөгөөд ТЭЗҮ-ийн судалгаа болон шинэ цэвэрлэх байгууламжийн концессийн ажлын явцаас шалтгаалсан ТЭЗҮ-ийн судалгааг эцэслэх, Компакт гэрээний төвлөр, хөтөлбөрийн бүтэц, агуулгыг гаргахаар ажиллаж байна.	
16.3	ГБҮБ-ын 3.21.6 дахь дэд заалт, орнуудад хийх	Хөрш Замын-Үүд– Эрээний хил	40.0 -

3 ГУАХ-ийн 5.6.5, 5.6.7 дахь дэд заалт	худалдааг өргөжүүлэх бодлого баримтлах, гадаад худалдааг хөгжүүлэх зорилгоор чөлөөт бус байгуулах ажлыг эрчимжүүлэх	дамнасан эдийн засгийн хамтын ажиллагааны бус байгуулах ажлын явц, хувиар	<p>Үүнд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - “Замын-Үүд чөлөөт бус”-ийн Захирагчийн ажлын албанаас БНХАУ-ын 58.8 сая ам.долларын зээлийн хөрөнгөөр “Замын-Үүдийн дэд бүтцийг сайжруулах төсөл”-ийг 2014 оноос хэрэгжүүлж, 2017 онд Дулааны цахилгаан станц, усан хангамж, ариутгах татуургын систем барьж (25.3 км чөвэр усны шугам, 10.4 км бохир усны шугам) 2017 оны 9 дүгээр сард түршилт тохируултын ажил хийгдсэн. Замын-Үүдийн хуучин цахилгааны дэд станцыг өргөтгэн 10кВт хүчин чадалтай цахилгаан дамжуулах шугам 2.8 км нэмж ашиглалтанд оруулсан. Мөн 12.8 км автозам, холбооны ажил хийгдэж 2017 оны 7 дугаар сарын 6-ны өдөр Улсын комисс хүлтээн авсан байна. Туучлэн хил дамнасан чөлөөт бусийн техник эдийн засийн үндэслэл, байгаль орчны нарийвчилсан үнэлгээг 2017 онд боловсруулсан. <p>Шадар сайд Θ.Энхтувшин тэргүүтэй төлөөлөгчид 2017 оны 12 дугаар сарын 18-19-ний өдрүүдэд Замын-Үүд boomtод ажиллаж, Чөлөөт бусийн үйл ажиллагаатай танилцаж, хятадын талын холбогдох албаны хүмүүстэй ажлын уулзалт хийсэн бөгөөд уулзалтын үеэр хятадын талаас Замын-Үүд-Эрээний хил дамнасан чөлөөт бус байгуулах ажлыг эрчимжүүлж, хоёр талын Засгийн газар хоорондын хэлэлцээрийг ойрын хугацаанд байгуулах хүсэлтийг тавьсан. Шадар сайд Замын-Үүд чөлөөт бусэд баригдсан дэд бүтцийн бүтээн байгуулалтыг ойрын хугацаанд Улсын комисс хүлээлгэн ёгч, чөлөөт бусийн үйл ажиллагааг эхпүүлэх ажлыг түргэвчлэх, Засгийн газар хоорондын хэлэлцээрийн хягадын талын төсөлд ойрын хугацаанд хариу өгөх талаар мэдэгдсэн.</p> <p>ОХУ-тай дараахь томоохон уулзалтыг хийсэн. Үүнд:</p>
--	--	--	--

УИХ-ЫН ГИШҮҮН Н.ОЮУНДАРЬ ТЭРГҮҮТЭЙ Монгол Улсын Их Хурлын гишүүд, бизнес эрхлэгчид 2017 оны 2 дугаар сард ОХУ-ЫН Бүгд Найрамдах Буриад Улсад айлчилж, энэ үеэр УИХ-ЫН ГИШҮҮН Н.ОЮУНДАРЬ Буриадын Төр, засаг, бизнесийн төлөөлөгчидтэй

1. “Алтанбулаг” чөлөөт бүсийг хамтран хөгжүүлэх талаар санал согилцсон.
2. Гадаад харилцааны дэд сайд Б.Батцэцэг тэрүүтэй ажлын хэсэг 2017 оны 1 дүгээр сарын 25-26-ны өдүүдэд Сэлэнгэ аймагт ажиллаж, Монгол, Оросын хилийн Алтанбулаг-Хиагт боомтын хилийн хяналт шалгалтын уйл ажиллагаа, боомтын барилга байгууламж, тоног төхөөрөмж, хангамж, боомтын өнөөгийн уйл ажиллагаа, тулгамдсан асуудлаар зөвлөлдөх уулзалт хийсэн. Энэ үеэр Хиагт боомтын өргөтгөлийн ажилтай “Алтанбулаг” чөлөөт бүсийг хэрхэн уялдуулж, хоёр талын боомтын шалган нэвтрүүлэх цэгийг шууд холбож болох талаар санал согилцсон. Үүний үр дунд Монголын тал Оросын талаас Хиагт боомтын өргөтгөлийн ажлын зураг төслийн тойм зургийг авах хүсэлтээ хүргүүлсэн.
3. Монгол Улсаас ОХУ-д суугаа Элчин сайд Б.Дэлгэрмаа 2017 оны 8 дугаар сарын 18-ны өдөр ОХУ-ЫН Гадаад хэргийн орлогч сайд И.Н.Морголповтай хийсэн Алтанбулаг, Хиагт хилийн боомттой холбоотой хоёр улсын газийн байгууллага хоорондын хамтын ажиллагааны баримт бичиг байгуулж ажиллах талаар санал согилцсон.
4. Улаанбаатар хотод 2017 оны 10 дугаар сарын 6-ны өдөр зохион байгуулагдсан “Монгол-Оросын хамтын ажиллагаа 2017” чуулга уулзалтад ОХУ-ЫН Холбооны Хурлын Холбооны Зөвлөлийн эдийн засгийн байнгын хорооны нэгдүгээр орлогч дарга

С.В.Калашников	тэргүүтэй төлөөлгчид оролцсон.	Чуулга уулзалтын С.В.Калашников Монгол Улсын УИХ-ын дарга М.Энхболдод бараалхаж, УИХ-ын гишүүн Б.Энх-Амгалантай уулзак хоёр орны бус нутгийн хамтын ажиллагааны өнөөгийн байдал, хэтийн төлөвийн талаар санал солилцсон бөгөөд “Алтанбулаг” чөлөөт бусийг хөгжүүлэх асуудлын талаар яриа, хэлэлцээ тус тус хийсэн.	Чуулга уулзалтын С.В.Калашников Монгол Улсын дипломат төлөөлгчийн болон консулын газраас иргэний гэр бүлийн байдлын буртгэл хөтлөх заавар”-ын дагуу 2017 оны 3 дугаар сарын 13-ны өдрөөс эхлэн Дипломат төлөөлгчийн газарт паспорт захиалсан иргэдийн материалиг цахимаар хургуулдэг болсноор хилийн чанадад байгаа ирэд ДТГ-т паспорт захиалаад 2-3 сар хүлээдэг байсан хүндрэлтэй байдал арилсан. Ялантуяа шүүд нислэгтүй, дипломат шуудан хургуулэх боловж багатай ДТГ-т паспорт захиалсан иргэдэд төрийн Үйлчилгээг шурхай хүргэх боловж нээгдлээ.	70
Нэг.	Консулын Үйлчилгээг шилжүүлэх хүрээнд: “Хилийн чанад дахь Монгол Улсын дипломат төлөөлгчийн болон консулын газраас иргэний гэр бүлийн байдлын буртгэл хөтлөх заавар”-ын дагуу 2017 оны 3 дугаар сарын 13-ны өдрөөс эхлэн Дипломат төлөөлгчийн газарт паспорт захиалсан иргэдийн материалиг цахимаар хургуулдэг болсноор хилийн чанадад байгаа ирэд ДТГ-т паспорт захиалаад 2-3 сар хүлээдэг байсан хүндрэлтэй байдал арилсан. Ялантуяа шүүд нислэгтүй, дипломат шуудан хургуулэх боловж багатай ДТГ-т паспорт захиалсан иргэдэд төрийн Үйлчилгээг шурхай хүргэх боловж нээгдлээ.	Чуулга уулзалтын С.В.Калашников Монгол Улсын дипломат төлөөлгчийн болон консулын газраас иргэний гэр бүлийн байдлын буртгэл хөтлөх заавар”-ын дагуу 2017 оны 3 дугаар сарын 13-ны өдрөөс эхлэн Дипломат төлөөлгчийн газарт паспорт захиалсан иргэдийн материалиг цахимаар хургуулдэг болсноор хилийн чанадад байгаа ирэд ДТГ-т паспорт захиалаад 2-3 сар хүлээдэг байсан хүндрэлтэй байдал арилсан. Ялантуяа шүүд нислэгтүй, дипломат шуудан хургуулэх боловж багатай ДТГ-т паспорт захиалсан иргэдэд төрийн Үйлчилгээг шурхай хүргэх боловж нээгдлээ.	Чуулга уулзалтын С.В.Калашников Монгол Улсын дипломат төлөөлгчийн болон консулын газраас иргэний гэр бүлийн байдлын буртгэл хөтлөх заавар”-ын дагуу 2017 оны 3 дугаар сарын 13-ны өдрөөс эхлэн Дипломат төлөөлгчийн газарт паспорт захиалсан иргэдийн материалиг цахимаар хургуулдэг болсноор хилийн чанадад байгаа ирэд ДТГ-т паспорт захиалаад 2-3 сар хүлээдэг байсан хүндрэлтэй байдал арилсан. Ялантуяа шүүд нислэгтүй, дипломат шуудан хургуулэх боловж багатай ДТГ-т паспорт захиалсан иргэдэд төрийн Үйлчилгээг шурхай хүргэх боловж нээгдлээ.	70
Хилийн чанад дахь Монгол иргэдийн эрх ашгийг хамгаалах, тэдэнд үзүүлэх Үйлчилгээг сайжруулах	Цахим консулын Үйлчилгээг нэвтрүүлэх дипломат төлөөлгчийн газрын тоо			
ГБУБ-ын 6.27.5 дахь дэд заалт, ЗГУАХ-ийн 5.6.9, 5.6.12 дахь дэд заалт	ГБУБ-ын 6.27.5 дахь дэд заалт, ЗГУАХ-ийн 5.6.9, 5.6.12 дахь дэд заалт	Гадаадын улс орнуудад онцгой нөхцөл байдал Уссэн тохиолдолд тухайн улс, бус нутагт байгаа монгол иргэдийн аюулгүй байдлыг хангах, шаардлагатай үед туслаож үзүүлэх, нүргэн шилжүүлэх үйл ажиллагааны ерөнхий төлөвлөгөөг холбогдох байгууллагуудтай хамтран боловсруулсан.	4	
Хилийн чанад дахь Монгол иргэдийн эрх ашгийг хамгаалах, тэдэнд үзүүлэх Үйлчилгээг сайжруулах	Цахим консулын Үйлчилгээг нэвтрүүлэх дипломат төлөөлгчийн газрын тоо	Гадаадын улс орнуудад онцгой нөхцөл байдал Уссэн тохиолдолд тухайн улс, бус нутагт байгаа монгол иргэдийн аюулгүй байдлыг хангах, шаардлагатай үед туслаож үзүүлэх, нүргэн шилжүүлэх үйл ажиллагааны ерөнхий төлөвлөгөөг холбогдох байгууллагуудтай хамтран боловсруулсан.	4	
Хилийн чанад дахь Монгол иргэдийн эрх ашгийг хамгаалах, тэдэнд үзүүлэх Үйлчилгээг сайжруулах	Цахим консулын Үйлчилгээг нэвтрүүлэх дипломат төлөөлгчийн газрын тоо	Гадаадын улс орнуудад онцгой нөхцөл байдал Уссэн тохиолдолд тухайн улс, бус нутагт байгаа монгол иргэдийн аюулгүй байдлыг хангах, шаардлагатай үед туслаож үзүүлэх, нүргэн шилжүүлэх үйл ажиллагааны ерөнхий төлөвлөгөөг холбогдох байгууллагуудтай хамтран боловсруулсан.	4	

<p>өдрийн А/24, А/157, А/93 тоот хамтарсан тушаалаар ажлын хэсэг байгуулж гадаадад оршин суугаа монгол иргэдийн бүртгэлийг цахимаар хийх програмыг болговсруулан туршилтийг амжилттай хийж нэвтрүүлэхэд бэлэн болгов.</p> <p>Үүнтэй улдуулан Монголын нотариатчдын танхимаас нэвтрүүлэхээр төвлөж буй цахим нотариатын үйлчилгээний төсөлд ДТГ-ыг хамруулахаар төвлөвлөж байна.</p> <p>Хоёр. Цахим виз нэвтрүүлэх хүрээнд:</p> <p>Цахим визний мэдээллийн систем нэвтрүүлэх тендерийн үнэлгээний хороог Гадаад харилцааны яамны Төрийн нарийн бичгийн даргын 2017 оны 5 дугаар сарын 4-ний өдрийн А/112 тушаалаар Гадаад харилцааны яам, Харилцаа холбоо, мэдээллийн технологийн газар, Үндэсний Дата төв зэрэг байгууллагудын төлөөлөлтэй байгуулж, төндерийг зарласан боловч тодорхой шалтгааны улмаас дахин тендер зарлах шаардлага үүссэн. Шударга ерсөлдөөн, хэрэглэгчийн төлөө газраас 2017 оны 9 дугаар сарын 14-ний өдрийн албан бичээр тендер шалгаруулалтыг тур тудгэлзүүлсэн.</p> <p>Цахим консульян үйлчилгээ нэвтрүүлэх хүрээнд гадаад паспортыг цахимаар захиалах үйлчилгээг нийт 42 дипломат төлөөлөгчийн газарт нэвтрүүллээ.</p>	<p>Консулын газрын эрхэн ажиллуулдаг www.consul.mn цахим хуудсаар дамжуулан авдаг үйлчилгээний мэдээллийн нэгдсэн сан байгуулж, лавлагаяа авах боломжтой болгох, иргээд үзүүлэх үйлчилгээний чанарыг сайжруулахажар шат дараатай арга хэмжээ авч байна. Энэ хүрээнд Консулын газрын үзүүлдэг үйлчилгээ авах анкет, үйлчилгээний мэдээллийг байршуулаад байгаа бөгөөд цахим хуудасны мэдээлэл, дизайныг шинэчлэх, англи хэл дээрх сонголтыг оруулсан.</p> <p>Гадаад харилцааны сайд, Хууль зүй, дотоод хэргийн сайд, Үндэсний статистикийн хорооны</p>
<p>Мэдээллийн нэгдсэн сан үүсгэх ажлын явц, хувиар</p>	<p>10.0</p>

Зорилт 17. Батлан хамгаалах салбарын эрх зүйн орчныг сайжруулж, улс орныг батлан хамгаалах чадавхыг бэхжүүлнэ						
Монгол Улсын Батлан хамгаалах бодлогын үндэс /цаашид		Батлан хамгаалах, энхийг дэмжих ажиллагаанд оролцох чиглэлээр эрх зүйн орчныг сайжруулах		Шинээр болон шинчлэн боловсруулах эрх зүйн баримт бичгийн тоо		Төрийн болон албаны нууцын тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1, 13.1.3 дахь хэсэгт хамаарах тул нууцаар тайлагнана.
17.1	МУБХБҮ-ийн 6.1, 6.2 дахь заалт, ЗГУАХ- ийн 5.5.1 дэх дэд заалт					Төрийн болон албаны нууцын тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1, 13.1.3 дахь хэсэгт хамаарах тул нууцаар тайлагнана.
17.2	МУБХБҮ-ийн 2.5 дахь заалт, ЗГУАХ-ийн 5.5.2 дахь дэд заалт					Төрийн болон албаны нууцын тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1, 13.1.3 дахь хэсэгт хамаарах тул нууцаар тайлагнана.
17.3	МУБХБҮ-ийн 2.3.2 дахь заалт, ЗГУАХ-ийн 5.5.3, 5.5.4 дэх дэд заалт					Төрийн болон албаны нууцын тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1, 13.1.3 дахь хэсэгт хамаарах тул нууцаар тайлагнана.

		тогтолцоог сайжруулах, чадавхыг нэмэгдүүлэх		
17.4	МУБХБҮ-ийн 3.2.3 дахь дэд заалт, ЗГҮАХ-ийн 5.5.5, 5.5.7 дахь дэд заалт	НҮБ-ын мандааттай энхийг дэмжих болон олон талт хамтын ажиллагааг өргөжүүлэх	Цэргийн апташшетай болов улсын тоо Энхийг дэмжих ажиллагааны чадавхын еөсөлт, хувиар	Төрийн болон албаны нууцын тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1, 13.1.3 дахь хэсэгт хамаарах тул нууцаар тайлагнана.
17.5	МУБХБҮ-ийн 2.8, 5.5 дахь заалт, ЗГҮАХ-ийн 5.5.8, 5.5.10 дахь дэд заалт	Цэргийн байгууллагын эрдэм шинжилгээ, судалгааны чадавхыг сайжруулж, иргэн цэргийн харилцааг бэхжүүлэх	Цэргэг, эх оронч үзэл, хүмүүжил олгох шинэ хөтөлбөрийн тоо Туршилтын нэгдсэн лаборатори байгуулах ажлын хувиар	0.611 3ХХС 1 5.0 явлц, 79.3

Нийт үнэлгээний дундаж, хувь